

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

דוח שנתי

הרשות לאיסור
הלבנת הון ומימון טרור 2023

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

פתח דבר 3

דבר שר המשפטים 4

דבר מנכ"ל משרד המשפטים 4

דבר ראשת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור 5

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור 6

אודות הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור 7

מבנה הרשות 8

מודיעין פיננסי FinInt 10

2023 11

2023 במספרים 12

הזירה המודיעינית 12

הזירה הלאומית - שיתוף פעולה עם הסקטור הפיננסי 18

דיווח מקוון ומובנה 20

אקדמיית רשלא"ה - IMPAcademy 20

הזירה הבין-לאומית 21

הזירה המחקרית - מחקר אסטרטגי ופרסומים מקצועיים 23

הזירה האסטרטגית - גיבוש תכנית אסטרטגית לשנים 2024-2027 24

הזירה הטכנולוגית 25

הזירה המשפטית 26

מלחמת חרבות ברזל 29

קול קורא לסקטורים המדווחים בישראל ובעולם 30

המאבק המשותף במימון טרור 30

כוח משימה בין-לאומי למאבק במימון טרור - CTFTI 31

פעילות בין-לאומית נוספת למאבק במימון הטרור 32

תמונת מודיעין מימון טרור - השלכות מלחמת "חרבות ברזל" 32

עם הפנים קדימה 33

הערכת הסיכונים הלאומית (NRA) 34

אתגרים מרכזיים 34

דפוסי הלבנת הון ומימון טרור 34

פעילות עבריינית 37

חיזוק משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור - קידום תיקוני חקיקה והתאמת הרגולציה לסטנדרטיים הבין-לאומיים 38

אכיפה כלכלית משולבת 40

החלפת מידע מודיעיני עם הרשויות המוסמכות 42

העמקת שיתוף הפעולה עם גופי האכיפה והביטחון 44

שיתוף פעולה עם הסקטור הפיננסי 44

משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור 46

רקע - הלבנת הון ומימון טרור 47

המסגרת הנודמטיבית הלאומית 49

משטר הדיווחים לרשות 53

המסגרת הנודמטיבית הבין-לאומית 56

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

פתח דבר

דבר שר המשפטים

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור במשרד המשפטים פועלת מאז תחילת המלחמה, במטרה לסייע לכוחות הבטחון למנוע מארגוני הטרור לקבל את הסיוע הכלכלי לו הם משוועים. הרשות איתרה מידע מודיעיני חשוב אודות ארגונים שונים המסייעים לארגון החמאס וארגוני הטרור המאיימים על מדינת ישראל, שהוביל לסיכול של אמצעי מימון ולפגיעה בארגונים אלו. הרשות, וכלל גופי משרד המשפטים בדאשתי פועלים וימשיכו לפעול הצירים הנדרשים בכדי להילחם בארגון הטרור חמאס ובגורמים המסייעים לו.

המשרד אמון בין היתר על קידום והטמעת משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור לצד מאבק בלתי מתפשר בתשתית הכלכלית של ארגוני הטרור וארגוני הפשיעה, במיוחד בחברה הערבית, המאיימים על אזרחי ישראל. מאבק יעיל ואפקטיבי בארגונים אלו, נשען על יכולתם של גופי האכיפה והביטחון לפגוע במקורות המימון ובתשתית הכלכלית המזינה את גורמי הטרור וגורמי הפשיעה בישראל המבקשים לפגוע בה.

דו"ח מציג את עבודת הרשות בשנה החולפת ובמהלך מלחמת חרבות ברזל. פעילותה של הרשות ממשיכה לסייע לשמור על ביטחון אזרחי ישראל, ומחזקת את איתנות המערכת הפיננסית הישראלית גם בתקופה זו.

ברצוני לברך את ראש הרשות, עו"ד עילית אוסטרוביץ-לוי, הנהלת הרשות ועובדות ועובדי הרשות המסורים, על הישגיהם ועל עבודתם המאומצת והערכית בתקופה קשה זו.

ח"כ יריב לוין
סגן ראש הממשלה ושר המשפטים

דבר מנכ"ל משרד המשפטים

ברצוני לברך על הצגת דו"ח הפעילות השנתי של הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור אשר משקף את פעילותה הענפה והחשובה של הרשות בשנה החולפת.

הלבנת הון ומימון טרור הן תופעות חמורות ופסולות הפוגעות, בין היתר, בביטחון האישי ובחוסן החברתי של אזרחי המדינה כמו גם במערכותיה הכלכליות. לאורך שנת 2023 הרשות נטלה חלק מרכזי במאמץ הלוחמה הכלכלית הלאומי ופעלה לטיוב ויעול פעולותיה ולסיוע לגופי האכיפה והביטחון במאבק בארגוני הפשיעה והטרור.

עם פריצת מלחמת "חרבות ברזל" הרשות הגדילה באופן משמעותי את מאמציה לאתר ולסכל את אמצעי המימון של ארגוני הטרור, תוך שיתוף מודיעין פיננסי הן עם גופי האכיפה והביטחון בישראל והן עם רשויות מקבילות בעולם.

בין היתר, הרשות הקימה, בצוותא עם הרשויות למודיעין פיננסי של הולנד, גרמניה וארה"ב, כוח משימה בין-לאומי (CTFTI (Counter Terrorist Financing Task force in Israel), המורכב מ-17 מדינות. כוח המשימה מרכז ומשתף מודיעין פיננסי חשוב מאין כמוהו ומטרתו מאבק במימון טרור המבוצע על ידי ארגוני הטרור חמאס, ג'יהאד איסלאמי פלסטיני וחיזבאללה. בנוסף, הרשות מייצגת את מדינת ישראל בארגונים בין-לאומיים רלוונטיים, בין היתר בפועלה בארגון ה-FATF, בארגון ה-EGMONT ובכנסים ומפגשים ברחבי העולם.

בהזדמנות זו, ברצוני להודות לעובדות ועובדי הרשות, להנהלת הרשות ולראשת הרשות, עו"ד עילית אוסטרוביץ-לוי, המבצעים את עבודתם במסירות רבה ולאחל לרשות הצלחה רבה ועמידה ביעדיה בתקופה רוויית אתגרים זו.

איתמר דוננפלד
המנהל הכללי - משרד המשפטים

דבר ראשת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

2023 הייתה שנה קשה וכואבת. מתקפת הטרור האכזרית ב-7 באוקטובר פגעה עמוקות בעם ישראל ואני כואבת את כאבן של משפחות רבות כל כך שאיבדו את יקיריהם ויקירותיהן באותה שבת איומה ובמלחמה שפרצה בעקבותיה, מצטרפת לתפילה הלאומית לשובם של החטופות והחטופים כולם ולהחלמה מהירה ומלאה לפצועים ומחזקת את ידיהם של חיילי צה"ל וכוחות הבטחון.

מדינת ישראל נמצאת כבר למעלה מ-9 חודשים במלחמה. המערכה נגד מימון הטרור היא רחבת היקף וכוללת את העשייה המבצעית של גופי האכיפה והביטחון, פעילויות אופרטיביות בשטח, סימון והכרזה על גורמי טרור, שיתופי מידע ומודיעין בין גופים שונים בארץ ובעולם וכמובן את הפעילות הפיננסית שמבצע הסקטור הפרטי - אשר מהווה שער כניסה למערכת הכלכלית הלגיטימית.

דוח זה סוקר את פעילות הרשות בשנת 2023 כולה ומאז תחילת המלחמה בפרט. מתחילת המלחמה ביצעה הרשות שינויים מהותיים בפעילותה ובתפיסת ההפעלה שלה במטרה לסייע לגופי האכיפה והבטחון במאבק בטרור ובמימון טרור למען שמירה על ביטחון ישראל. פעילותה של הרשות בהקשרים אלה מפורטת בפרק ייעודי בדוח המוקדש למאבק במימון טרור במסגרת המלחמה.

במישור הבין-לאומי, ימים ספורים לאחר השבעה באוקטובר הקימה הרשות, יחד עם הרשויות למודיעין פיננסי של הולנד, גרמניה וארצות הברית, כוח משימה אופרטיבי חסר תקדים שתכליתו - סיוע לישראל במאבק במימון טרור Counter Terrorist Financing Taskforce - Israel (CTFTI) ותמיכה במאבק הבין-לאומי במימון הטרור. כוח המשימה, שכולל 17 מדינות, מהווה שובר שוויון ומכפיל כוח והביא לשיא בשיתופי מידע מודיעיני לאיתור פעילות מימון טרור בתווך הבין-לאומי, באמצעות תיאום פעילות גופי המודיעין הפיננסי ושיתוף יכולות. במקביל, המשכנו את פעילותנו במישור הבין-לאומי - בעיקר במסגרת חברותנו בארגוני ה-FATF וה-EGMONT - כדי לקדם ככל הניתן את המאבק בחמאס ובארגוני הטרור המאיימים על מדינת ישראל.

במישור הלאומי, הרשות המשיכה לפעול בשיתוף פעולה עם כלל גופי האכיפה והבטחון והעבירה מודיעין בעל ערך רב בנוגע לניסיונות המימון של ארגוני הטרור בהיקפים חסרי תקדים עד כה, כפי שמשתקף בגידול הדרמטי שחל בשנת 2023 בהיקף הפרפרזות המודיעיניות שהועברו לגופי הבטחון והאכיפה. במקביל, הרשות פיתחה תמונת מודיעין מתעדכנת ודינאמית בנושא מימון הטרור, אותה היא משתפת עם כלל קהיליית המודיעין במדינת ישראל. במקביל, פעלה הרשות רבות ביחד עם הסקטור הפיננסי, שהתגייס בצורה מעוררת השתאות במטרה לאתר ניסיונות מימון טרור דרך המערכת הפיננסית הישראלית. ניכר שהגופים הפיננסיים בישראל מבינים את סיכוני מימון הטרור למערכת הפיננסית ולאזרחי ישראל, ומהווים גורם משמעותי ביותר במאבק בכספים והון שמיועד לתמוך בפעילות טרור. במסגרת זאת, פרסמנו מסמכי הנחייה לגופים המדווחים בארץ ובעולם, וקיימנו כנס במטרה להכווין את המאמצים של הגופים הפיננסיים נגד מימון טרור.

במישור החקיקתי, הרשות קידמה תיקוני חקיקה משמעותיים שסייעו לשיפור הפעילות הביטחונית בנושא. חקיקה זו כוללת בין היתר תיקון לחוק איסור הלבנת הון המאפשר העברת מידע סדורה בין הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור לבין המטה הלאומי ללוחמה כלכלית בטרור (מט"ל). במקביל, פעלנו ביחד עם המט"ל לתיקון חוק המאבק בטרור כך שיאפשר לשד הביטחון להכריז על אדם זר כפעיל טרור, באופן בלתי תלוי בהכרזות של מדינות אחרות, ולהרחבת הגדרת "פעיל טרור".

בהתאם, המשכנו ואנו ממשיכים גם היום לחזק את משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור הישראלי, מתוך התפיסה שמשטר חזק מאפשר מניעה וניטור שוטף של פעילויות הלבנת הון ומימון טרור גם בשגרה וגם בחירום. בזאת,

אנו פועלים לקידום הרפורמה לאיחוד המשטר הרגולטורי בתחום המאבק בהלבנת הון ומימון טרור תחת צו בעל מסגרת אחידה, העברת מידע בין הרשות לבין הרגולטורים הפיננסיים והקמת מרשם מרכזי של בעלי שליטה ונהנים בתאגידים ובנאמנויות.

במקביל לעיסוק הקדחתני במאבק במימון טרור, הרשות המשיכה לעסוק ולקדם סוגיות משמעותיות על סדר היום הישראלי וממשיכה לסייע באופן רציף ושוטף לגופי האכיפה במאבק בפשיעה בחברה הערבית ובאיתור מסלולי הכספים המגיעים לארגוני הפשיעה.

בנוסף, במהלך שנת 2023 סיימה הרשות תהליך תכנון אסטרטגי מקיף ומעמיק שהחל עם כניסתי לתפקיד ראשת הרשות לפני כשנתיים. את התהליך הוביל אגף אסטרטגיה ברשות, במשותף עם ההנהלה המורחבת ועובדי ועובדות הרשות, תוך היועצות בבעלי עניין ומומחים חיצוניים בכלל תחומי הפעילות של הרשות, לשם גיבוש תוכנית אסטרטגית רב-שנתית. את תוצאות ההליך האסטרטגי - לרבות חזון הרשות, אסטרטגיה למימושו והיעדים האסטרטגיים המרכזיים שיכוונו את פעילות הרשות ותוכניות העבודה בשנים אלו - תוכלו לראות בפרק הראשון של דוח זה.

בהתאם לתוכנית האסטרטגית, המשיכה הרשות לשדרג את יכולות איסוף והערכת המודיעין הפיננסי ויכולות המחקר האופרטיבי והאסטרטגי. שדרוגים אלו נשענים על פעילות טכנולוגית רחבה, במטרה להישאר בחוד החנית הטכנולוגי העולמי ולמיצוי הפוטנציאל הגלום במאגר המודיעין הפיננסי שמנהלת הרשות. פיתוחים אלו ממוקדים בקליטת דיווחים מקוונים ומהמנים שתומכים בכלל הסקטורים המדווחים, המשך פיתוח מערכות הליבה התפעוליות המתקדמות של הרשות ושיפור יכולות עיבוד, ניתוח והצגת המידע של הרשות באמצעות מערכות חדשניות.

שנת 2023 חידדה אף יותר את ההבנה שהמפתח לאכיפה כלכלית אפקטיבית טמון בשותפות עמוקה בין החוליות בשרשרת האכיפה הכלכלית המשולבת במדינת ישראל.

השלם גדול מסך חלקיו, והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פועלת כחוליה בלתי נפרדת משרשרת זו.

ברצוני להודות לכולם על השותפות לדרך - משרד המשפטים - המטה והיחידות המקצועיות, משרת ישראל בכלל ואגף חקירות ומודיעין ויחידת להב 433 בפרט, רשות המיסים וחטיבת חקירות מודיעין והלבנת הון בפרט, פרקליטות המדינה, בנק ישראל, רשות ניירות ערך, רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, משרד הכלכלה והתעשייה, משרד התקשורת, הממונה על נותני שירות עסקי במשרד המשפטים, רשות התאגידיים, האפוטרופוס הכללי ויחידת החילוט, גופי הביטחון, קהיליית המודיעין, המטה ללוחמה כלכלית בטרור במשרד הביטחון (המט"ל), המלמ"ב, מח"ש ועוד.

לבסוף, תודה מקרב ליבי למנהלות, למנהלים, לעובדות ולעובדים המסורים, המקצועיים והיקרים של הרשות. כל המתואר בדוח זה הוא פרי עבודתכם המקצועית והערכית, במאבק הנחוש והבלתי מתפשר בהלבנת הון ובמימון טרור.

יישר כוח, אני גאה בכל אחת ואחד מכם!

עו"ד עילית אוסטרוביץ-לוי

ראשת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

אודות הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

הרשות הלאומית למודיעין פיננסי

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור היא יחידת המודיעין הפיננסי הישראלית. מטרתה לסייע במניעה ובחקירה של עבירות הלבנת הון, מימון טרור, ופעילות שעניינה פגיעה בביטחון המדינה. כל זאת כחלק מהמאבק הבין-לאומי בתופעות אלו ותוך שיתוף פעולה עם גופי האכיפה וגופי הביטחון הישראליים, רגולטורים, המערכת הפיננסית, ארגונים בין-לאומיים, ביניהם ארגון ה-FATF, קבוצת ה-Egmont ויחידות מודיעין פיננסי מקבילות בעולם. הרשות הוקמה במשרד המשפטים בינואר 2002 מכוח חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000- ובהמשך, מכוח חוק איסור מימון טרור (כיום חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, הצטרפו למטרות הרשות סיוע לגופי הביטחון במאבק במימון טרור והגנה על ביטחון המדינה.

רשות מודיעינית עצמאית

הרשות הוקמה על פי מודל של רשות מודיעינית ללא סמכויות חקירה. זאת, על מנת להגן בצורה המיטבית על האינטרס הציבורי של הזכות לפרטיות מחד, ומניעת ניצול גופים פיננסיים למטרות הלבנת הון ויכולת איתור פעולות פיננסיות החשודות בהלבנת הון ומימון טרור מאידך. הרשות יוצרת חיץ בין הסקטור הפיננסי המדווח לרשות לבין גופי החקירה בישראל, ובתוך כך מעבירה מידע רלוונטי לדשויות האכיפה ולגופי הביטחון, על פי הוראות הדין, באופן קפדני ומבוקר, רק כאשר קיים חשד להלבנת הון או למימון טרור.

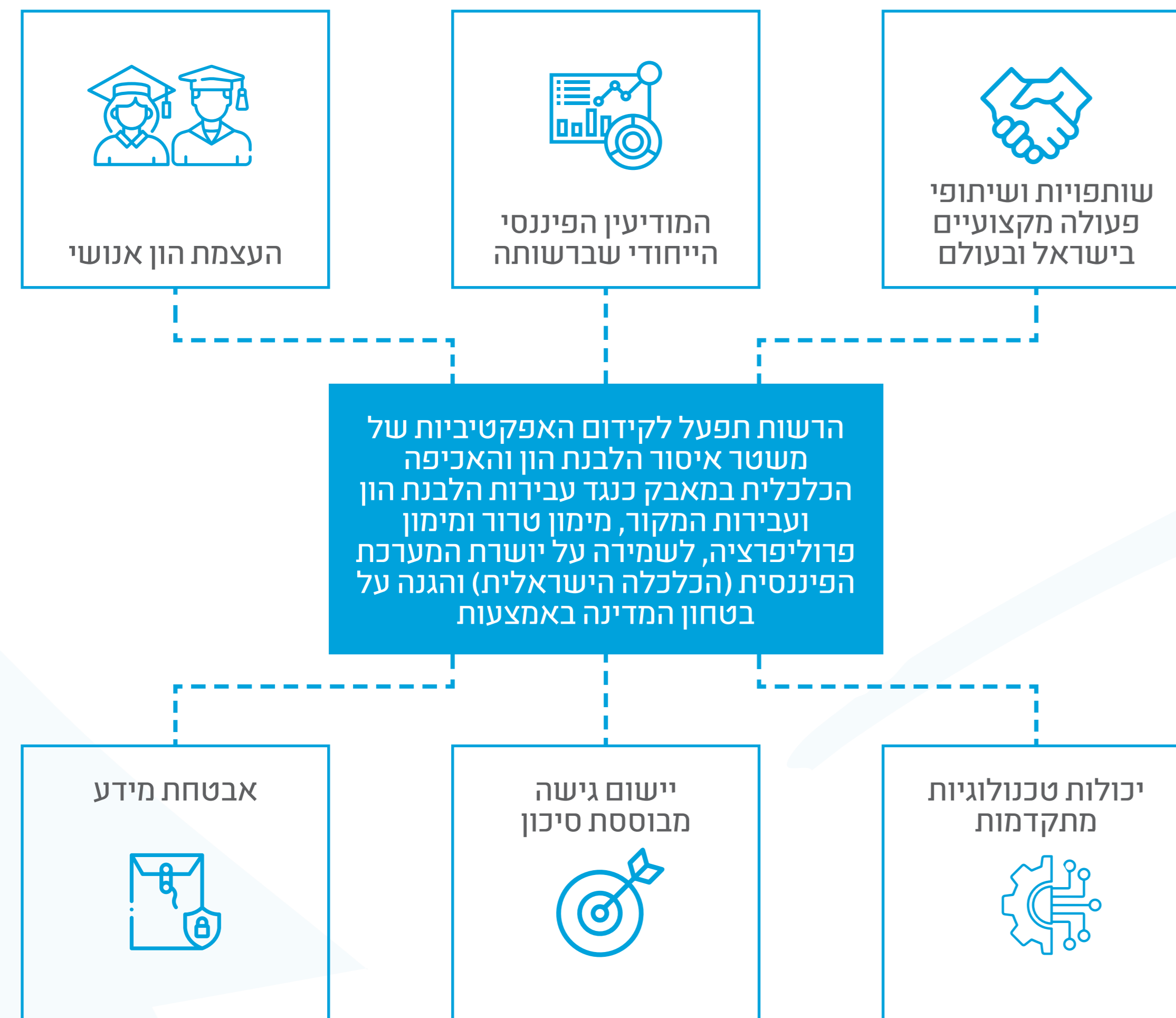
להלן יפורטו תוצרי התהליך האסטרטגי שביצעה הרשות בשנת 2023 שעיקרם - חזון הרשות, אסטרטגיית הרשות, יעדי הרשות ותפקידי הרשות.

חזון הרשות

מערכת פיננסית וכלכלית ישרה ומוגנת מניצול של עבריינות כלכלית.

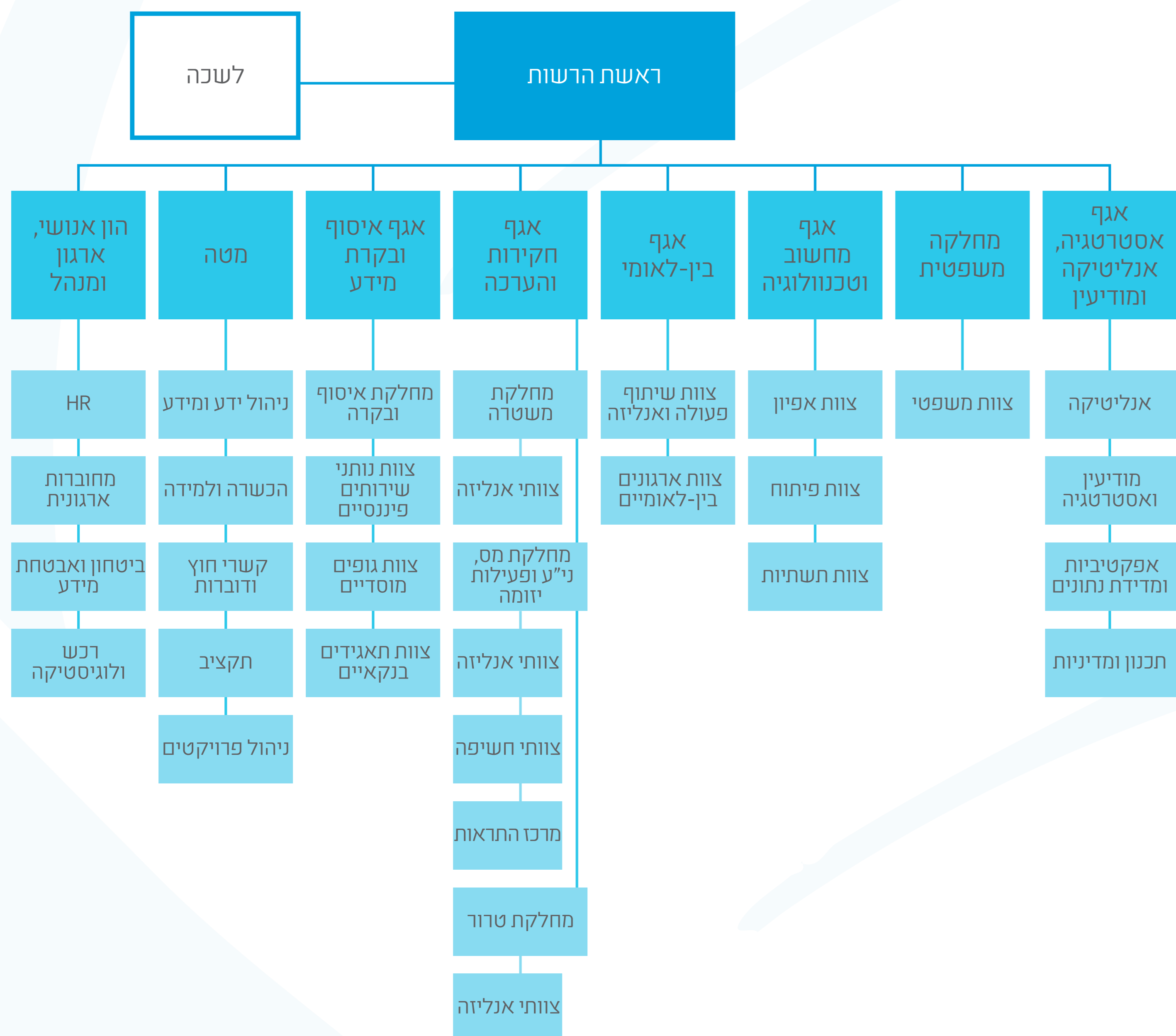
מודיעין פיננסי מבוסס טכנולוגיה מתקדמת והון אנושי מצוין ישמש כלי מרכזי במאבק אפקטיבי בפשיעה כלכלית, הלבנת הון, מימון טרור ובהגנה על בטחון המדינה.

אסטרטגיית הרשות

מבנה הרשות

המבנה הארגוני של הרשות

יעדים אסטרטגיים

תפקידי הרשות

- ניהול ואבטחת מאגר המידע
- איסוף, ניהול והפצה של מודיעין פיננסי לגופי אכיפה
- סיוע לגופי הביטחון בסיכול טרור ושמירה על ביטחון המדינה
- הצפת חשדות יזומה לשם מימוש איסור הלבנת הון ומימון טרור
- גיבוש תמונת מודיעין לאומית בתחום הלבנת הון ומימון טרור, ניתוח אסטרטגי והמלצות מדיניות
- השפעה על המשטר כסוכן שינוי בתחום החקיקה והרגולציה
- שמירה על יושרת המערכת הפיננסית
- מרכז ידע ומומחיות בתחום הלבנת הון ומימון טרור

אגף איסוף מידע ובקרה

אגף איסוף מידע ובקרה אחראי על איסוף המודיעין הפיננסי וניהול מאגר המודיעין הפיננסי ברשות, באמצעות קבלה וקליטה של כלל הדיווחים החייבים בדיווח לרשות מן הסקטור הפיננסי והפרטי (הגופים המפוקחים), תוך ביצוע בקרה על איכות וכמות הדיווחים, מיונם והזנתם למאגר המידע. בתוך כך, אחראי האגף על קבלת דיווחים משלימים ודיווחים מתקנים, על מנת לטייב, לדייק ולהעשיר את הדיווחים המתקבלים ברשות.

בנוסף, אחראי אגף איסוף מידע ובקרה על הנחיה, משוב והדרכה של הסקטור הפיננסי והפרטי (רגולטורים וגופים מפוקחים) להעמקת הידע ושיפור פעולתם בתחום המאבק בהלבנת הון ומימון טרור במסגרת אקדמיית רשלא"ה (IMPAcademy).

אגף חקירות והערכה

אגף חקירות והערכה מבצע עיבוד, ניתוח והערכה של המודיעין הפיננסי הן במענה לבקשות מידע המתקבלות ברשות מהרשויות המוסמכות וגופים מקבילים בחו"ל, והן באופן יזום.

מבנה האגף כיום ומתכונת פעילותו מותאמים באופן מיטבי ליעדי הרשות ולדרישות ייחודיות של רשויות האכיפה וביטחון. האגף בנוי ממחלקות וצוותים ייעודיים המתמחים בגיבוש תמונת מודיעין פיננסי לייזום ותמיכה בחקירות כלכליות וחקירות הלבנת הון כנגד הפשיעה החמורה וארגוני פשיעה בישראל, כמו גם לצורך סיכול מימון טרור ופגיעה בביטחון המדינה. מתן מענה מותאם לתוכנית המודיעין ולתפיסת ההפעלה של היחידות החוקרות, הן בפן המגיב והן בפעילות היזומה מגדיל את אפקטיביות ויעילות תהליכי החקירה.

כחלק מתפיסת העבודה של לשיפור אפקטיביות השימוש במודיעין פיננסי בחקירות פשיעה חמורה וכלכלית, שם לעצמו אגף חקירות והערכה ברשות למטרה לחזק את הידע של יחידות החקירה ופרקליטות המדינה בשימוש במודיעין פיננסי במסגרת אקדמיית רשלא"ה (IMPAcademy).

האגף הבין-לאומי

האגף הבין-לאומי אחראי על חיזוק מעמדן של ישראל והרשות בזירה הבין-לאומית בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, לרבות באמצעות הובלת המשלחות והשתתפות בפעילות הארגונים הבין-לאומיים המובילים בתחום (FATF, Moneyval, Egmont), ועל הגברת החשיפה של גורמים רלוונטיים בישראל לתוצרי העבודה של הארגונים הבין-לאומיים. בנוסף, אחראי האגף על העמקת שיתוף הפעולה בין הרשות לבין יחידות מודיעין פיננסי מקבילות בעולם (FIUs), לרבות באמצעות חתימה על מזכרי הבנות בנושא חילופי מידע ופעילות אופרטיבית של החלפת מודיעין פיננסי.

אגף אסטרטגיה, אנליטיקה ומודיעין

אגף אסטרטגיה, אנליטיקה ומודיעין אחראי על גיבוש תמונת מודיעין עיתית ושוטפת בתחומי הלבנת הון ומימון טרור, יצירת תשתית נתונים וניתוחה לצורך גיבוש והכנת מסמכי מדיניות ואכוונה מבוססת נתונים של האכיפה הכלכלית, פיתוח יכולות אנליטיות מתקדמות בתחומי הבינה המלאכותית ולמידת המכונה וניתוח כלל המידע הקיים ברשות לצורך איתור דפוסים ומגמות בתחום הלבנת הון, מימון הטרור והפשיעה הכלכלית וניתוח התפתחות הסיכונים בתחום. פרסום סקירות ומסמכים מקצועיים והפצתם לציבור ולשותפים העסקיים של הרשות. כן אחראי האגף על מדידה ובחינת אפקטיביות פעילות הרשות וגיבוש המלצות לשיפור וקידום פעילותה.

אגף מערכות מידע וטכנולוגיה

אגף מערכות מידע וטכנולוגיה אחראי על מיצוב עליונות וחדשנות טכנולוגית באמצעות הטמעת כלים לשיפור אפקטיביות עבודת הרשות. האגף אמון על פיתוח ותחזוקת מערכות המחשוב, הטכנולוגיה והתקשורת ברשות, לצד פיתוח תוכנות לקליטת ואבטחת המידע ברשות. בנוסף, מספק האגף מכלול כלי תוכנה ייחודיים המאפשרים ניתוח מתקדם של המידע, הצפת התרעות על מופעים חשודים במאגר המידע, מיפוי גורמים הפעילים במגזר הפיננסי וניתוח קשרי הגומלין עמם, זיהוי תבניות פעולה חשודות וגורמים חשודים והעשרת מאגר המידע של הרשות.

מחלקה המשפטית

המחלקה המשפטית אחראית על מתן ייעוץ משפטי לפעילות השוטפת של הרשות ובקרה כי זו מתבצעת על פי הכללים שנקבעו בדיון. בנוסף, אחראית המחלקה על יישום ופיתוח משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור בישראל, והתאמתו לדרישות ולסטנדרטים הבין-לאומיים (כפי שנקבעו על ידי ארגון ה-FATF) באמצעות ייזום וקידום חקיקה חדשה, תיקוני חקיקה והשלמת חקיקת משנה לשם שיפור המאבק בפשיעה הכלכלית ושמירה על יושרת המערכת הפיננסית הישראלית. כמו כן, המחלקה עוסקת במתן מענה מקצועי-משפטי לגופי האכיפה והמשל בתחומי פעילות הרשות, כמו גם העמדת מידע למוסדות הפיננסיים ולציבור הרחב בנוגע להתפתחויות משפטיות בנושא הלבנת הון ומימון טרור בישראל ובעולם.

מטה הרשות

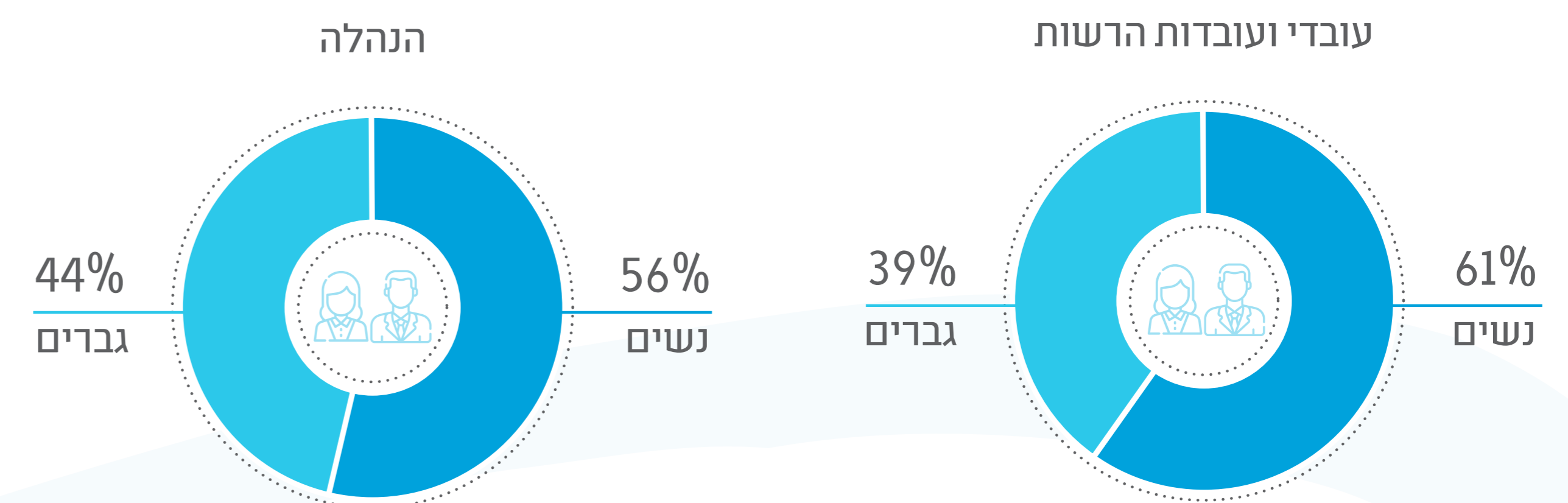
מטה הרשות מוביל את תהליכי הבקרה ומימוש מדיניות ואסטרטגיה של הרשות, תכלול ושכלול ממשקי העבודה, ניהול הידע והמידע, תהליכי העבודה הפנים רשותיים, הכשרה והדרכה, מערך הדוברות וקשרי החוץ, וניהול תקציב הרשות.

1 הרשויות המוסמכות: גופי האכיפה בישראל (משטרת ישראל, רשות המסים, רשות לניירות ערך, מח"ש) וגופי הביטחון בישראל (שב"כ, המוסד לתפקידים מיוחדים, אגף המודיעין בצה"ל, המלמ"ב והמט"ל).

הון אנושי, ארגון ומנהל

צוות הון אנושי, ארגון ומינהל אחראי על העצמת המשאב האנושי - איכותו, מקצועיותו ורווחתו, תוך התאמתו ליעדי וצרכי הרשות. זאת, באמצעות תכנון ופיתוח ההון האנושי, מיצוי הזכויות של כלל העובדים והעובדות וחובותיהם, טיפול מיטבי, איכותי ושירותי החל מאיתור וגיוס של העובד/ת ועד לפרישתו/ה כולל ניהול מחזור חיי העובד/ת וכן התאמת תפקודם של העובדות והעובדים לרשות ולאתגריה. כמו כן, אחראי הצוות על ניהול מערך מחוברות ארגונית ליצירת וחיזוק הקשר הערכי בין העובדים והעובדות לבין הרשות.

בנוסף לכך אחראי הצוות על הטיפול השוטף בכל הקשור לנושאי לוגיסטיקה, רכש, בטחון ואבטחת מידע במטרה להביא לרצף תפקודי מיטבי בהתאם לצרכיה הייחודיים של הרשות כגוף מודיעיני מעין ביטחוני.

מודיעין פיננסי FinInt

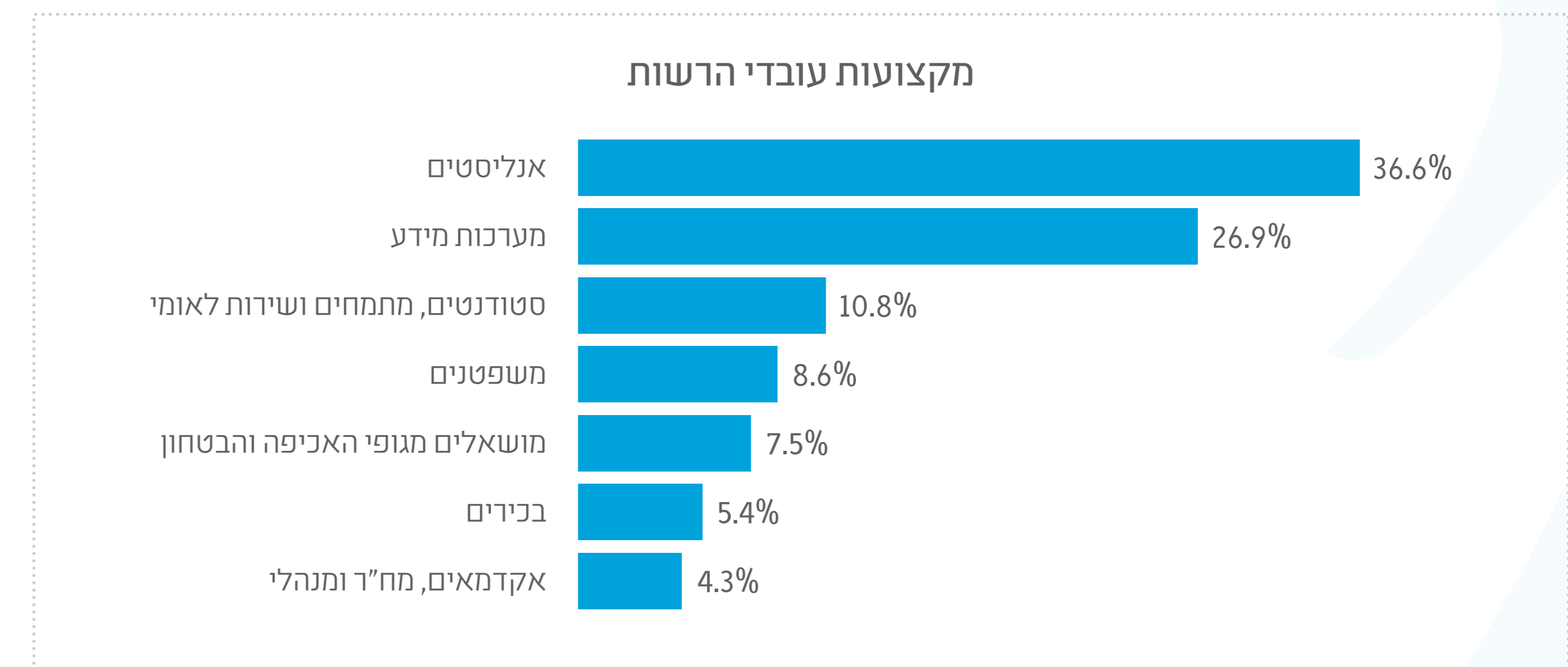
על פי חזון הרשות בהיבט המבצעי, מודיעין פיננסי (FinInt) מבוסס טכנולוגיה מתקדמת והון אנושי מצוין ישמש כלי מרכזי במאבק אפקטיבי בפשיעה כלכלית, הלבנת הון, מימון טרור ובהגנה על בטחון המדינה.

חוק איסור הלבנת הון הסמיך את הרשות לנהל מאגר מידע של כלל הדיווחים המתקבלים מהגופים החייבים בדיווח ולעבד את המידע הנאגר בו תחת הנחיות אבטחת מידע מחמירות. בהתאם להוראות החוק, הוסמכה ראשת הרשות להעביר את המידע מהמאגר לרשויות שהוסמכו לקבלו, לשם יישומו של החוק. החלפת מידע בין הרשות וגופי האכיפה והביטחון בישראל ורשויות מקבילות בעולם נעשית בהמשך לבקשה המוגשת לרשות או במסגרת העברת מידע יזום. העברת מידע מהרשות מבוצעת באמצעות פראפרוזה מודיעינית - המכונה "כתבה מודיעינית" - פרי ניתוח והערכה של כל המידע המצוי בידי הרשות בנושא מושא החקירה ובמסגרת סקירות מודיעיניות מבוססות צי"ח מודיעיני. המידע הפיננסי יכול לתרום בין היתר, לחיזוק התזה החקירתית וחיפוש מידע על קשרים או פעילות פיננסית שלא היו מוכרים לרשויות האכיפה וגופי הביטחון, במדינות זרות ובחשבוניות בנק, שבהם ניתן לאתר ראיות התומכות בפעילות הלבנת הון ו/או מימון הטרור, וכן מידע על היקף הרכוש שניתן לתפוס ולחלט. כמו כן, ניתוח והערכה של המידע הפיננסי משמש ליצירת תמונת מודיעין שוטפת ועיתית בתחומי הלבנת הון ומימון טרור, תוך זיהוי סיכונים חדשים בתחום. תמונת מודיעין פיננסי עדכנית מאפשרת פיתוח מדיניות בתחומי הפעילות השונים של הרשות וכן לגבש ולהפיץ פרסומים מקצועיים, לדבות דגלים אדומים המסייעים לגופים הפיננסיים בזיהוי פעילות בלתי רגילה ודיווח עליה לרשות.

דיווחים המתקבלים ברשות (דיווחים על פעילות רגילה, דיווחים על פעילות בלתי רגילה ודיווחים על הכנסה והוצאה של כספים במעברי הגבול) מהווים את הבסיס למאגר המידע של הרשות. בנוסף, כולל מאגר המידע מידע משלים המתקבל מגופים מדווחים לבקשת הרשות בהתאם להוראות החוק. עוד כולל המאגר מידע מודיעיני המתקבל מגופי האכיפה והבטחון הישראליים, ומיחידות מודיעין פיננסי מקבילות (FIUs) בבקשות לקבלת מידע מהרשות, מידע יזום ומידע במענה לבקשת הרשות לקבלת מידע.

בנוסף, המאגר כולל מידע ממקורות נוספים כגון מאגרי מידע ממשלתיים ומסחריים ומידע גלוי. קליטת המידע ממקורות אלה מעשירה את המאגר, משפרת את איכות המידע הכלול בו, דיוק המידע ומהימנותו ומסייעת בעיבוד ובניתוח אופרטיבי ואסטרטגי של חשדות להלבנת הון, למימון טרור ולביצוע עבירות מקור.

מאגר המידע מכיל פרטים רגישים בנוגע לאזרחי המדינה ותושביה ועל כן הרשות שומרת על המידע ומאבטחת אותו בהתאם לכללים ולנהלים קפדניים ביותר ותחת הנחיית ובקרת הגורמים המוסמכים לנושא. הגישה למאגר המידע מוגבלת לעובדים מורשים בלבד, החייבים כולם בחובת סודיות הקבועה בחוק (המפר חובה זו צפוי לעונש של עד 3 שנות מאסר). כאמור, מסירת מידע מתוך המאגר נעשית על פי הוראות החוק, בהוראת ראש הרשות ולתכלית שנועדה לכך בחוק בלבד.

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

2023

2023 במספרים

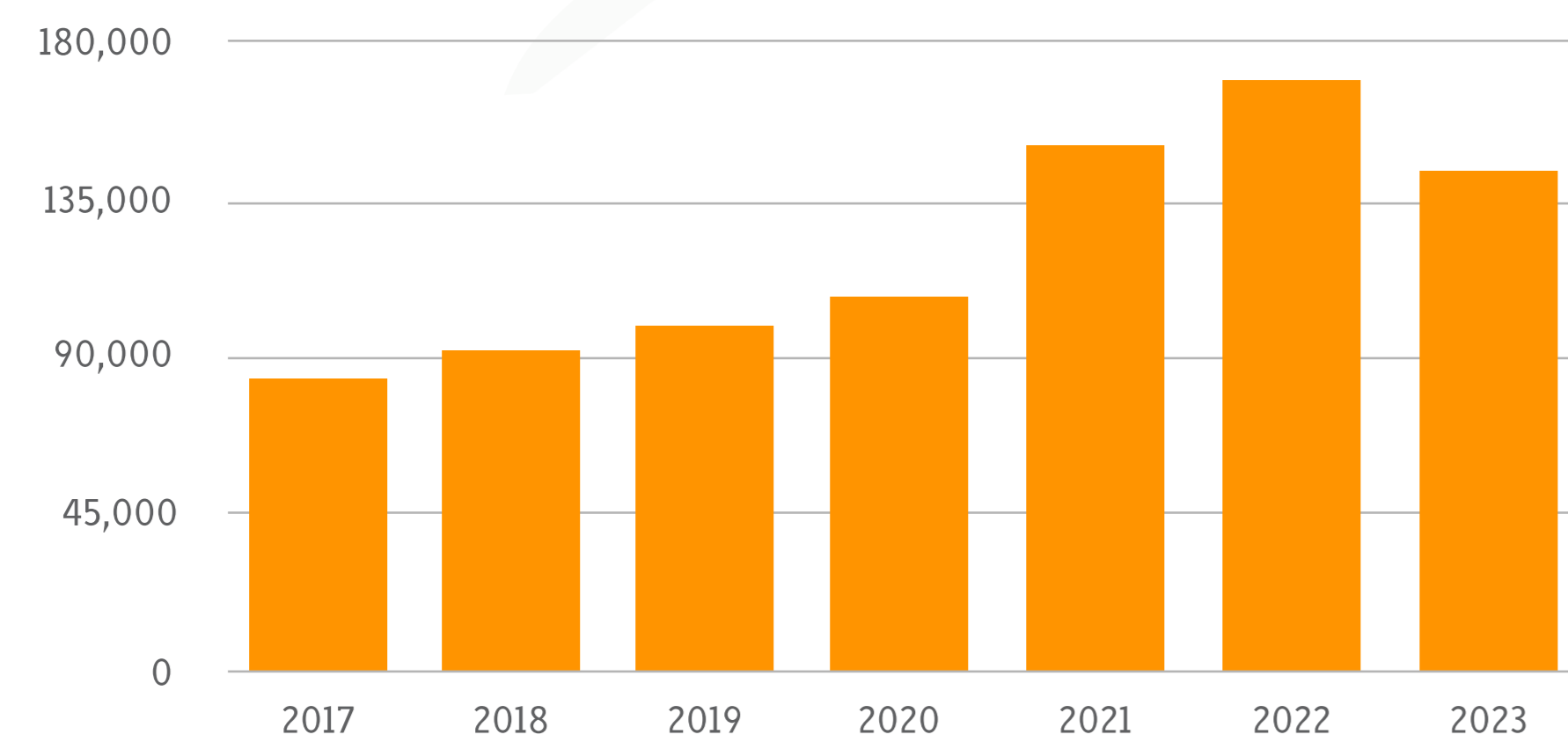
לאומי

הזירה המודיעינית

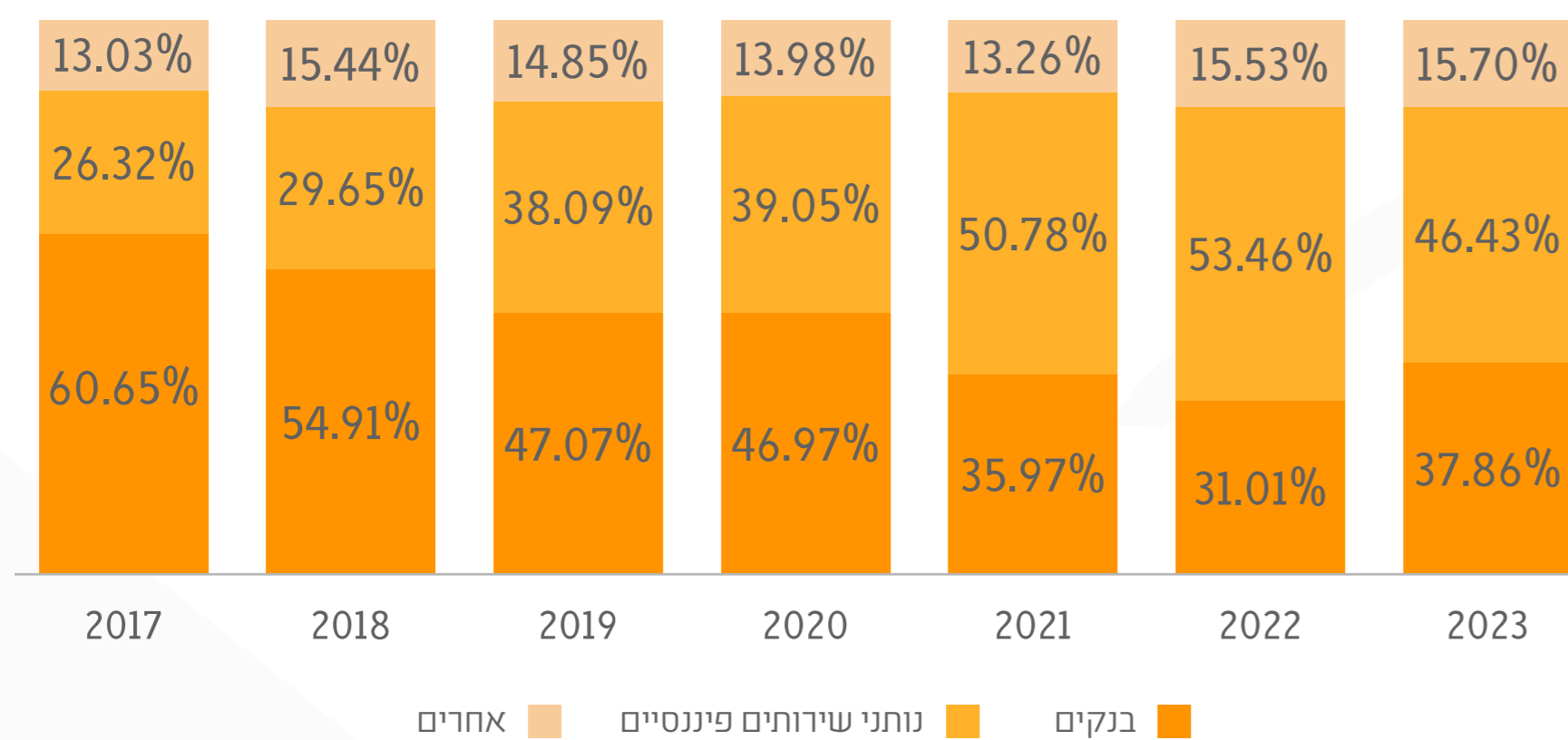
מודיעין פיננסי

דווחים על פעילות בלתי רגילה

סך כל הדיווחים על פעילות בלתי רגילה שהתקבלו ברשות

התפלגות מספר הדיווחים על פעילות בלתי רגילה לפי סוגי גורמים מדווחים ראשיים

~12,000

דיווחי מכס

~137,000

דיווחים על פעילות בלתי רגילה

~3,200,000

דיווחים על פעילות רגילה

7 כנסים

ומפגשי זרקור בהובלת הרשות

34 מפגשים*

עם הסקטור הפרטי

5 פרסומים

אסטרטגיים

בין-לאומי

19 מפגשים

בין-לאומיים שקיימה הרשות

69 מדינות

עימן החליפה הרשות מידע מודיעיני

5 פרויקטים

פרויקטים בין-לאומיים בהובלת ובהשתתפות הרשות

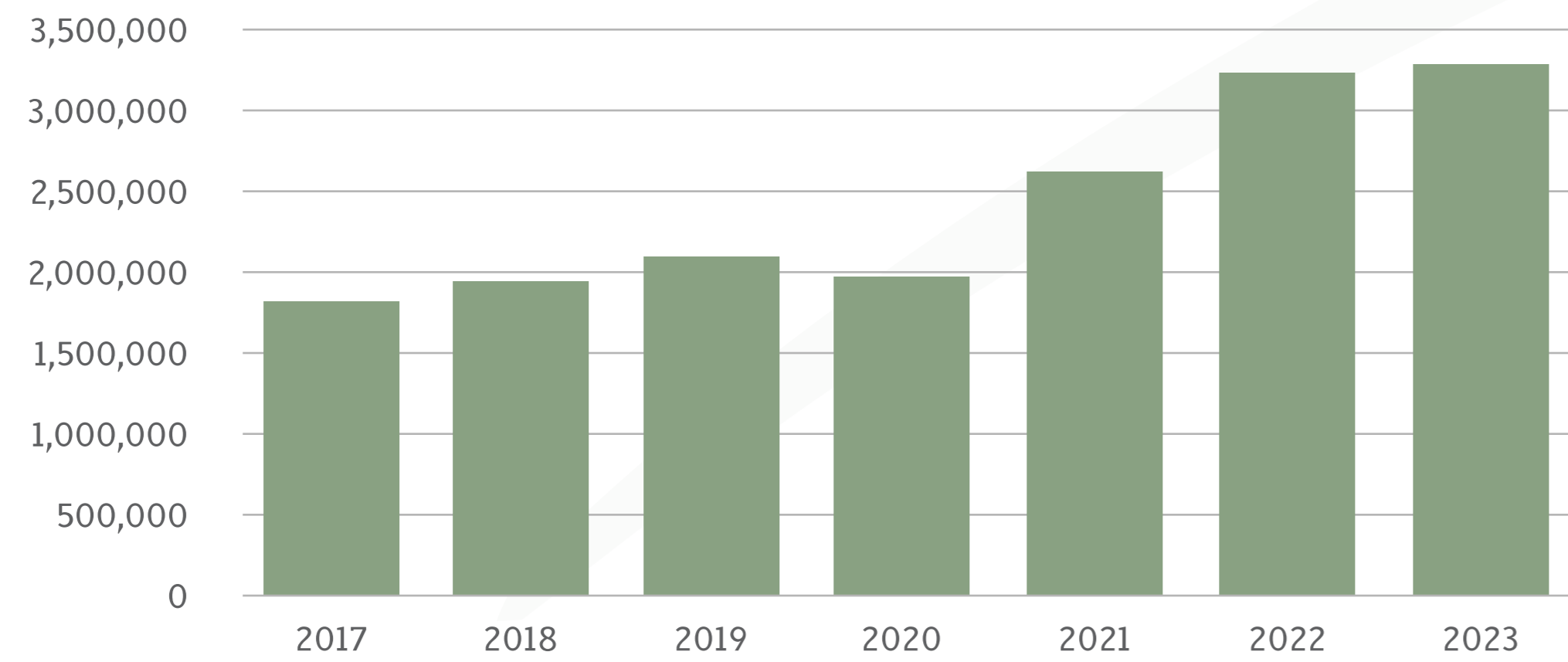
4 משלחות

שאירחה הרשות

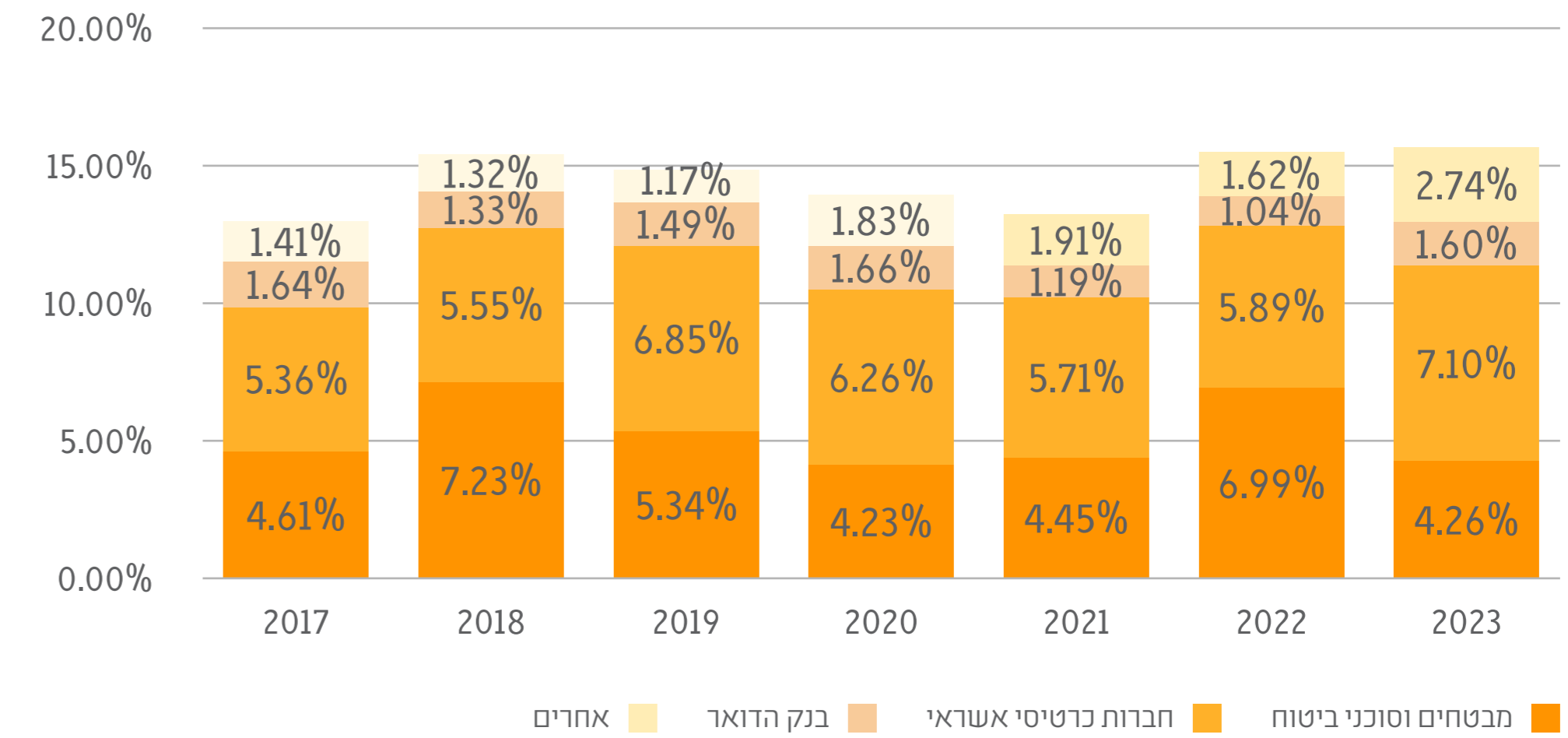
*הנתונים אינם כוללים שיחות הכוונה ומפגשי עבודה שוטפים

דווחים על פעילות רגילה

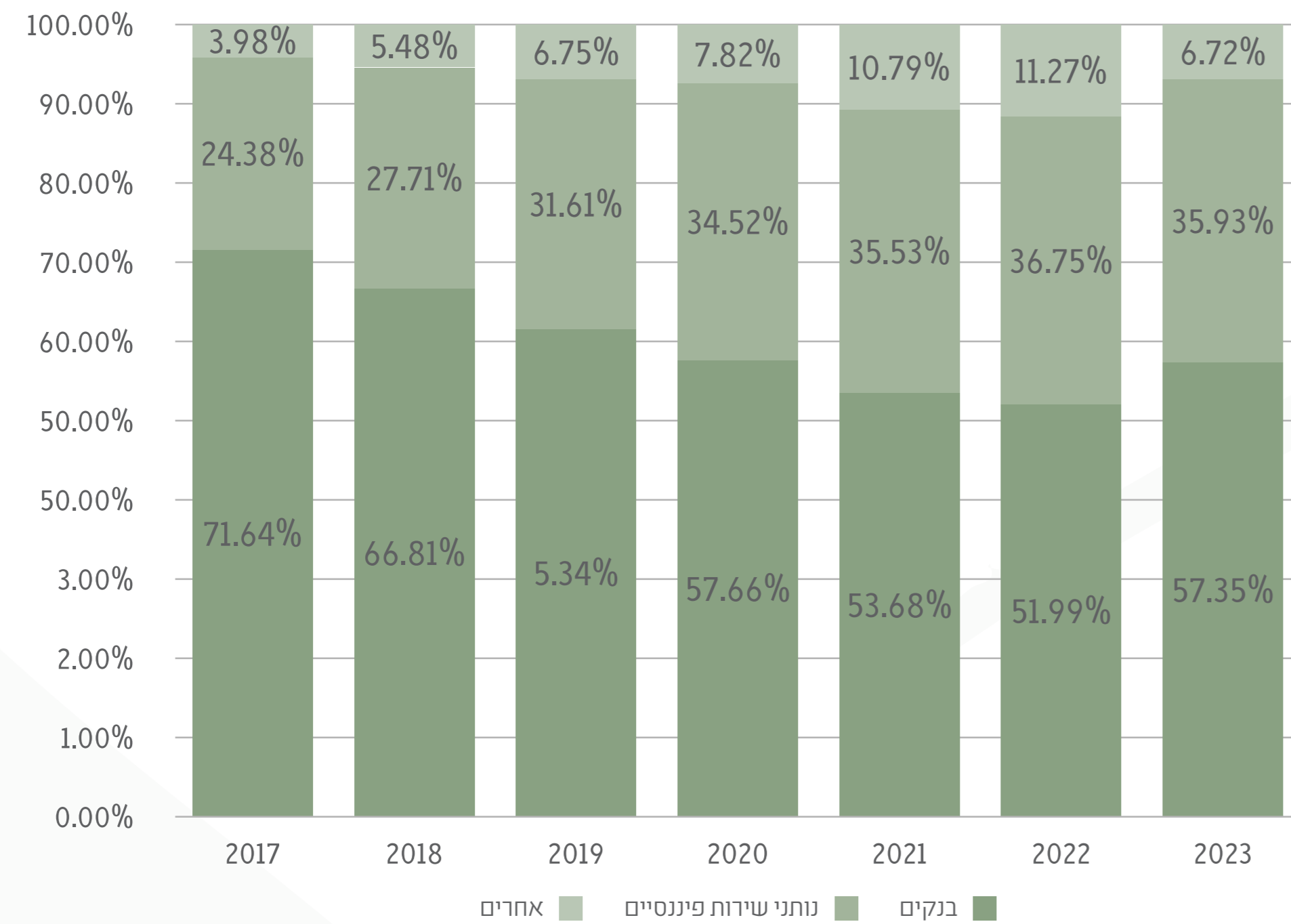
סך כל הפעולות בדיווחים על פעילות רגילה

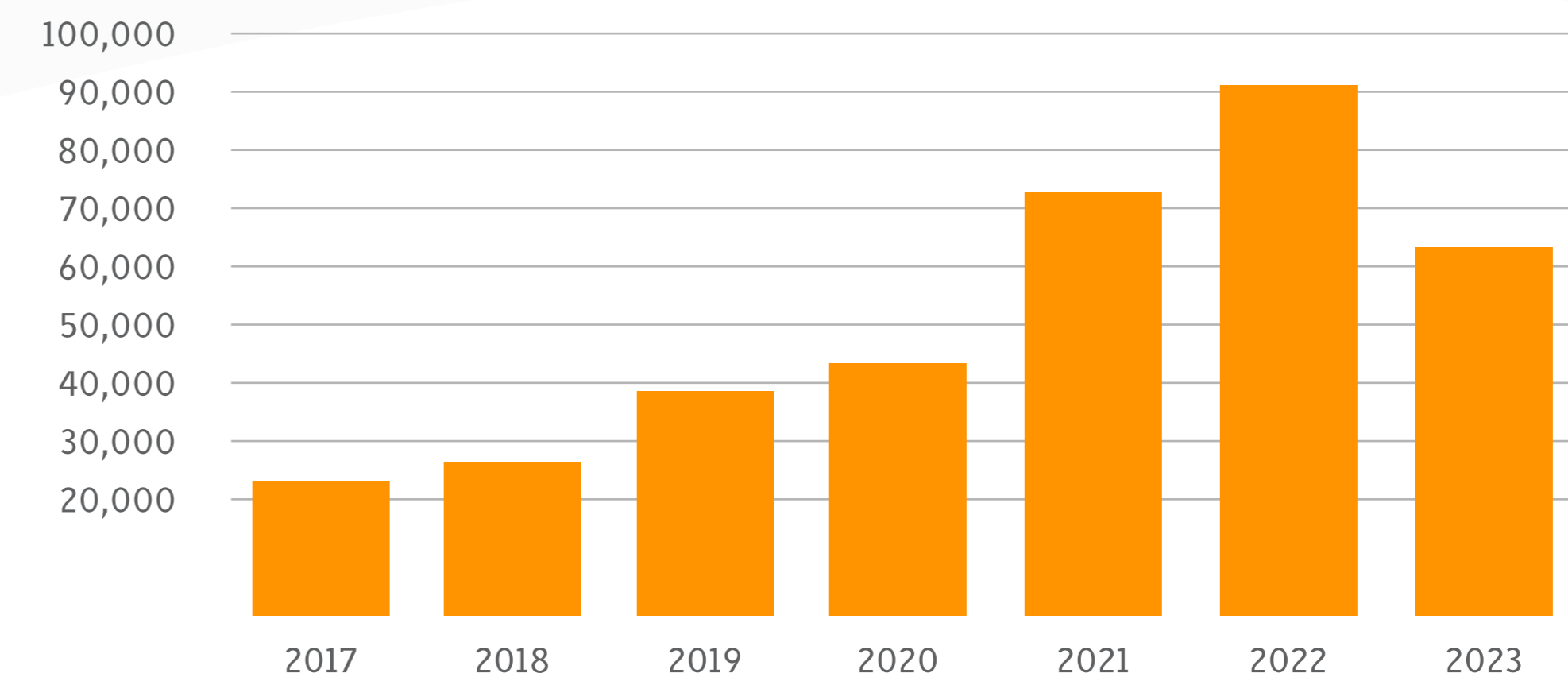
פירוט קטגוריית אחרים: התפלגות מספר הדיווחים של פעילות בלתי רגילה לפי גורמים מדווחים אחרים

התפלגות הפעולות בדיווחים על פעילות רגילה לפי סוגי גורמים מדווחים ראשיים

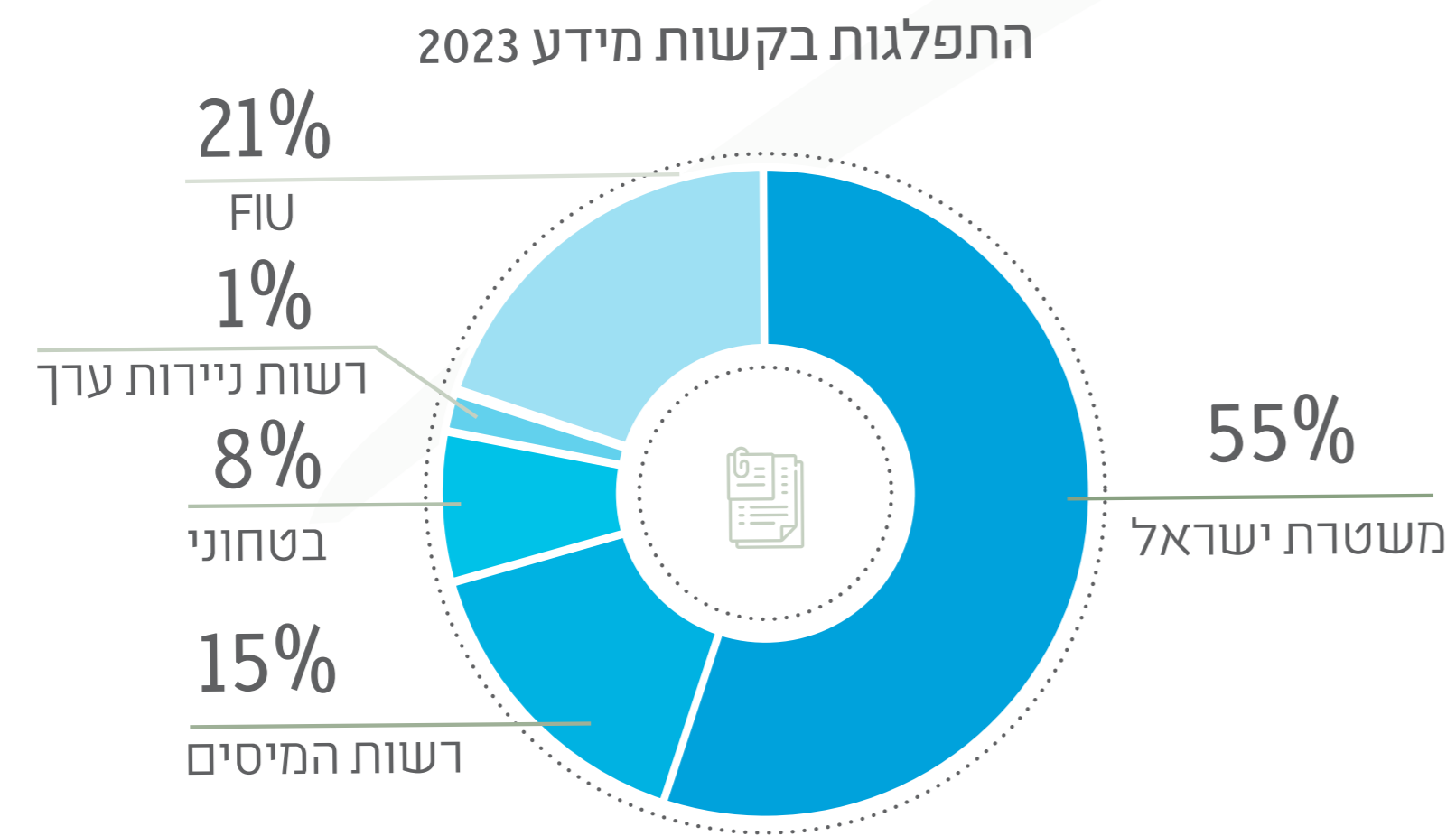

סך הדיווחים על פעילות בלתי רגילה של נותני שירותים פיננסיים (נש"פ) שהתקבלו ברשות

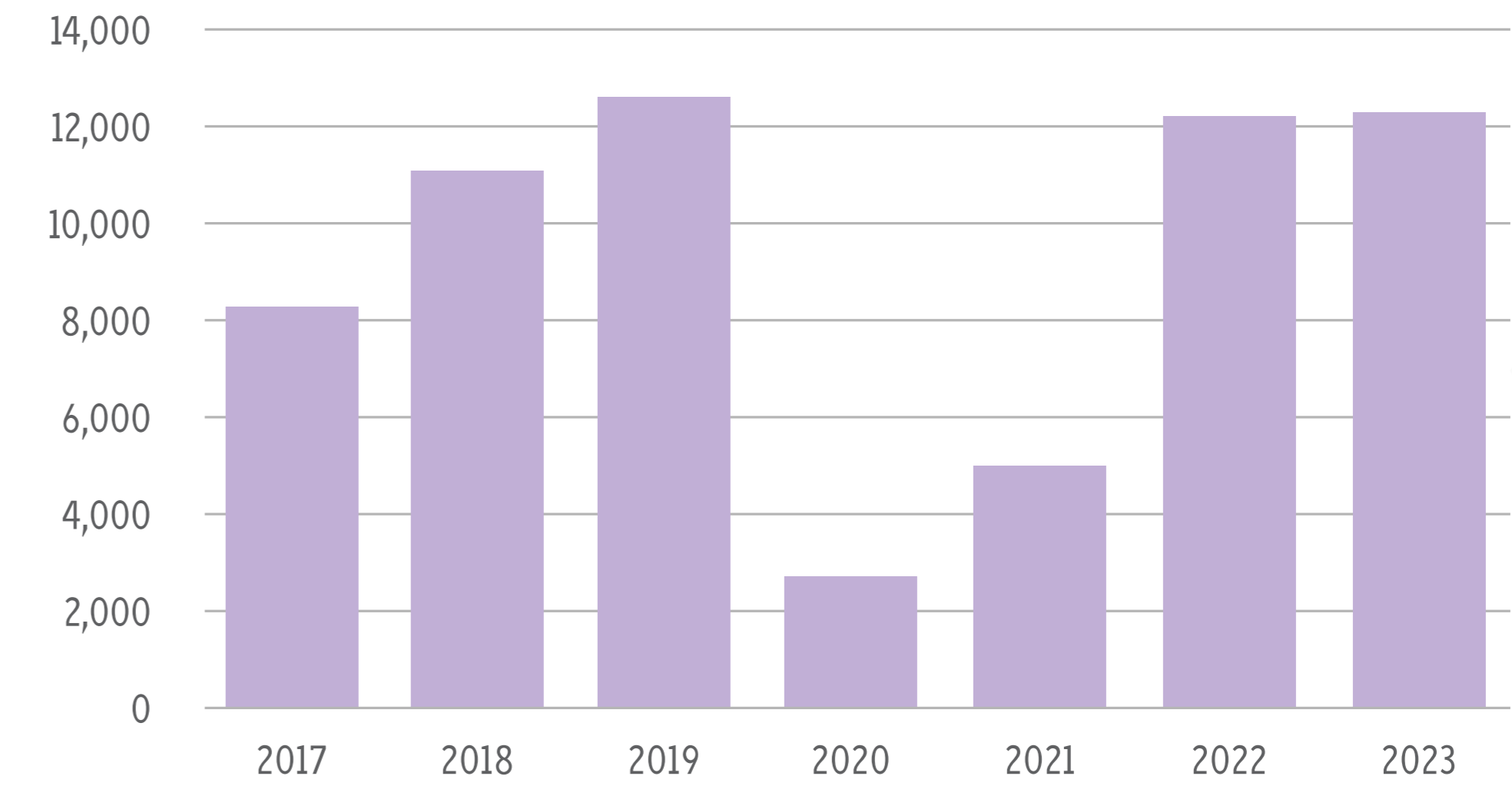

אכיפה כלכלית

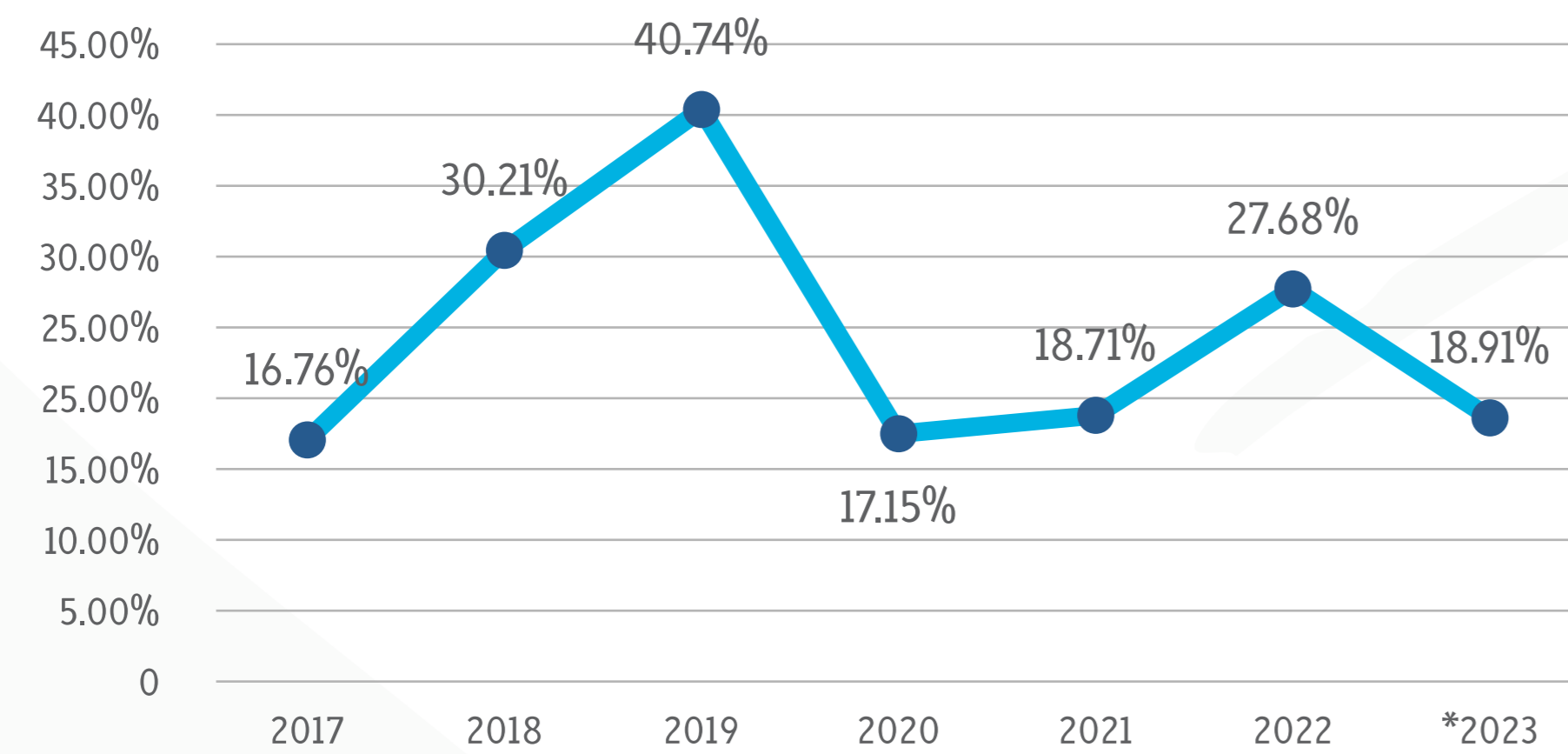
בקשות מידע

דיווח על מעבר גבול

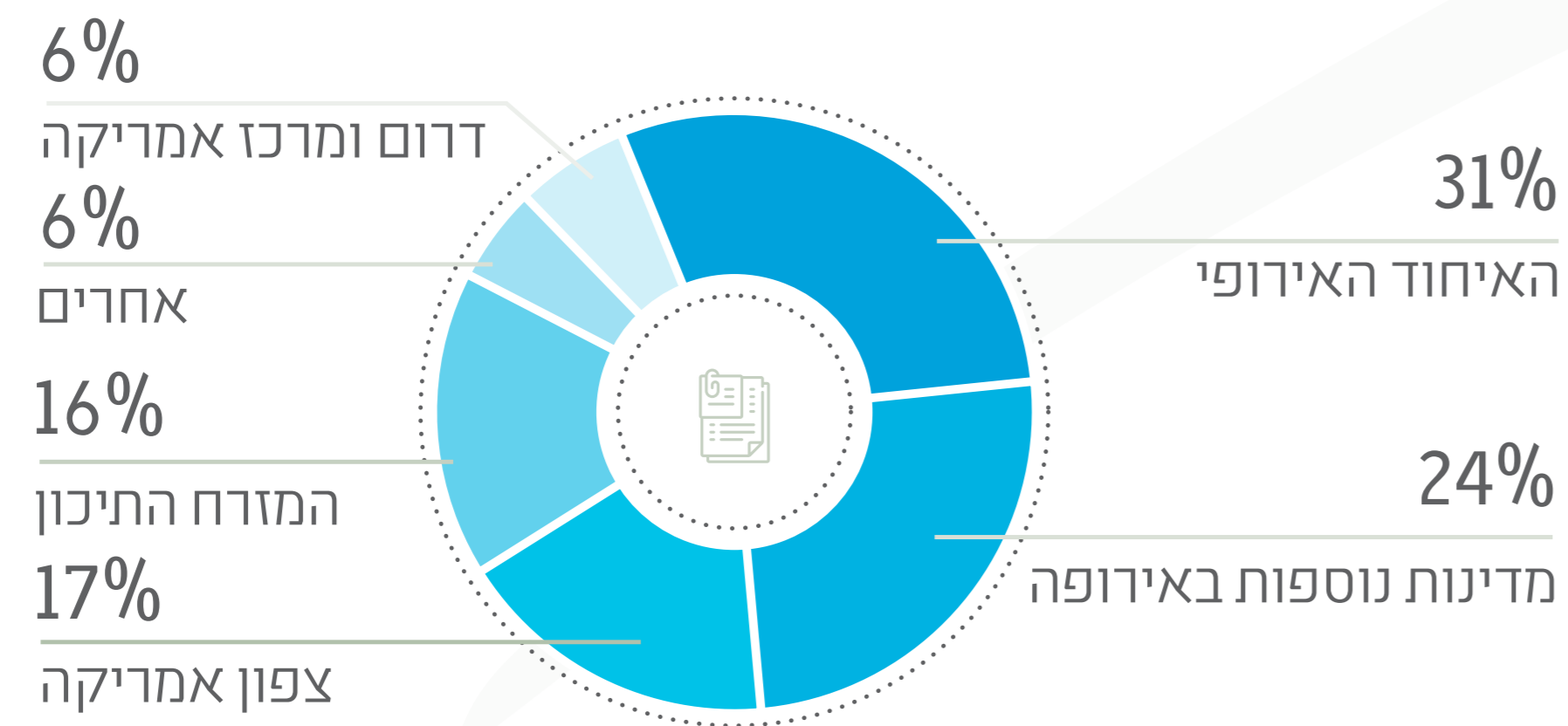

שיעור השינוי בסך כל בקשות המידע שהתקבלו ברשות מכלל הרשויות המוסמכות לקבלת מידע ביחס לשנת הבסיס 2016

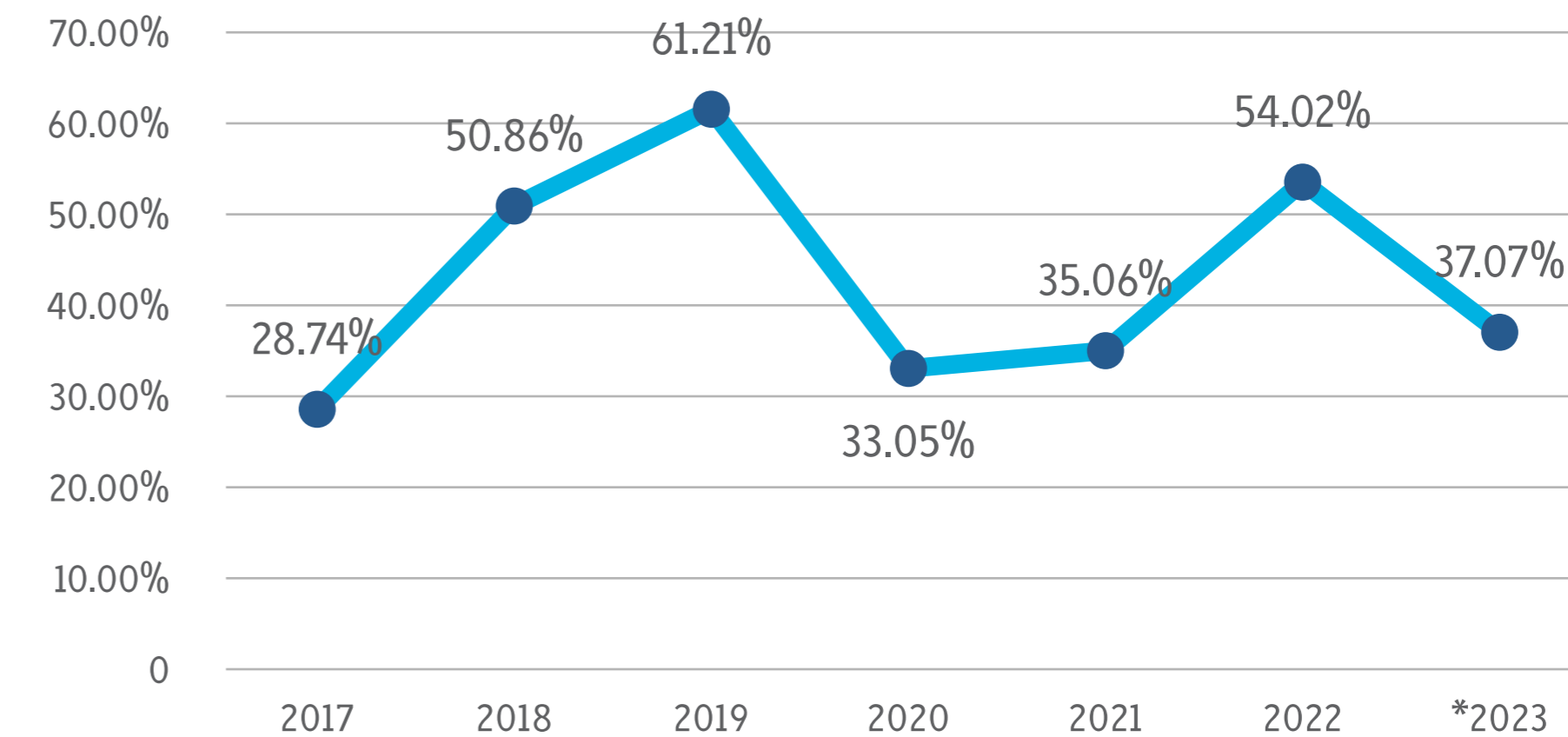

*הירידה בהיקף בקשות המידע נובעת משינוי בפעילות גופי האכיפה והבטחון במהלך מלחמת חרבות ברזל

התפלגות בקשות מידע יוצאות
לפי איזורים גיאוגרפיים בשנת 2023

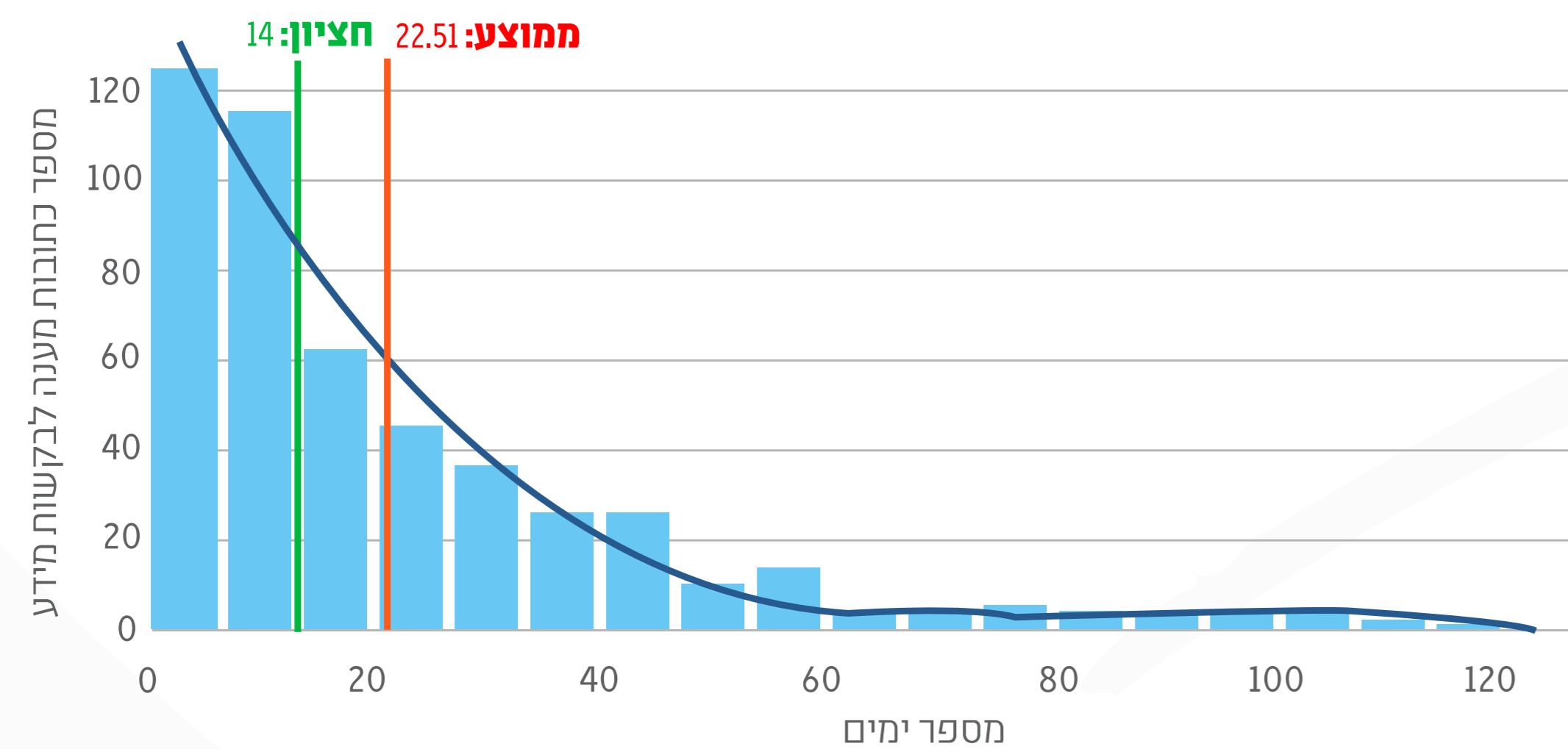

שיעור השינוי בסך כל בקשות המידע שהתקבלו ברשות
מגופי אכיפה ובטחון
ביחס לשנת הבסיס 2016

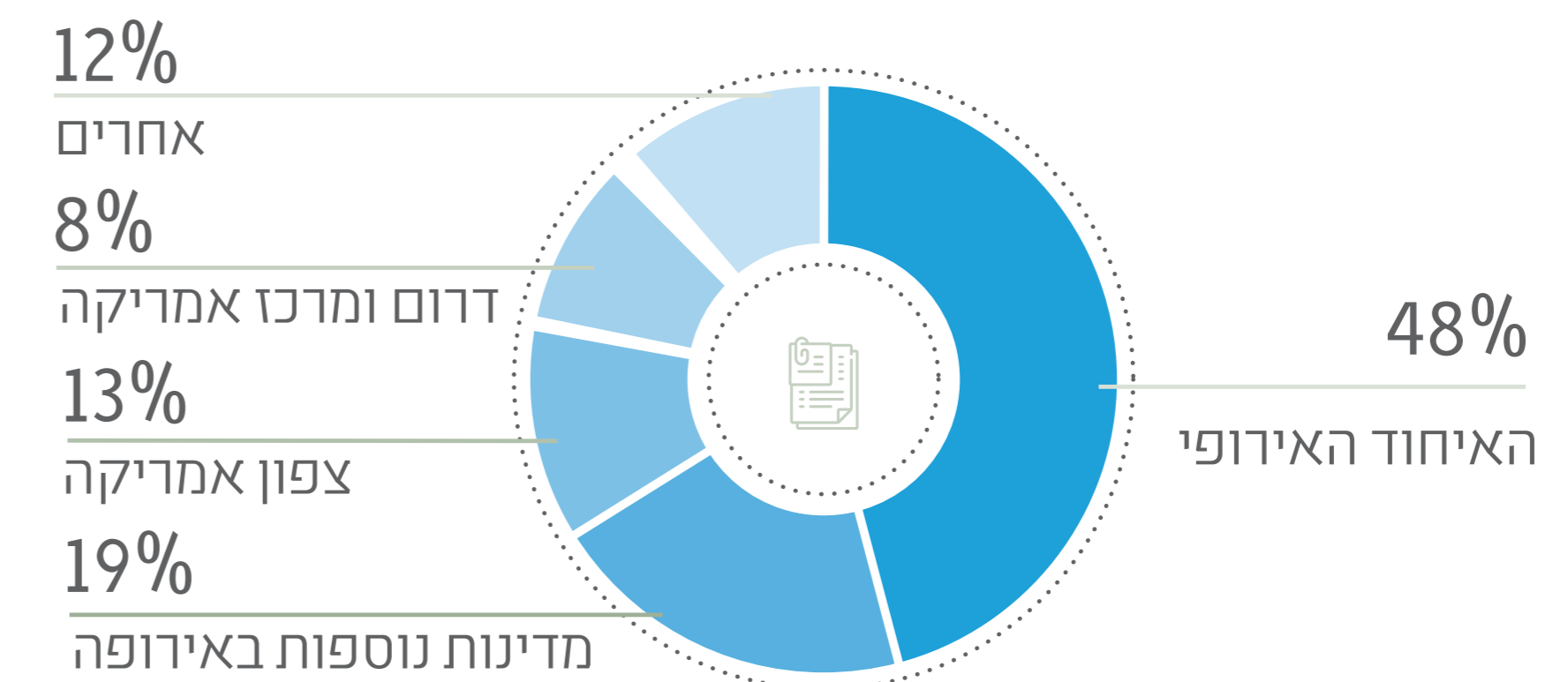
*הירידה בהיקף בקשות המידע נובעת משינוי בפעילות גופי האכיפה והבטחון במהלך מלחמת חרבות ברזל

התפלגות טווחי זמן לטיפול בכתבות מענה בשנת 2023

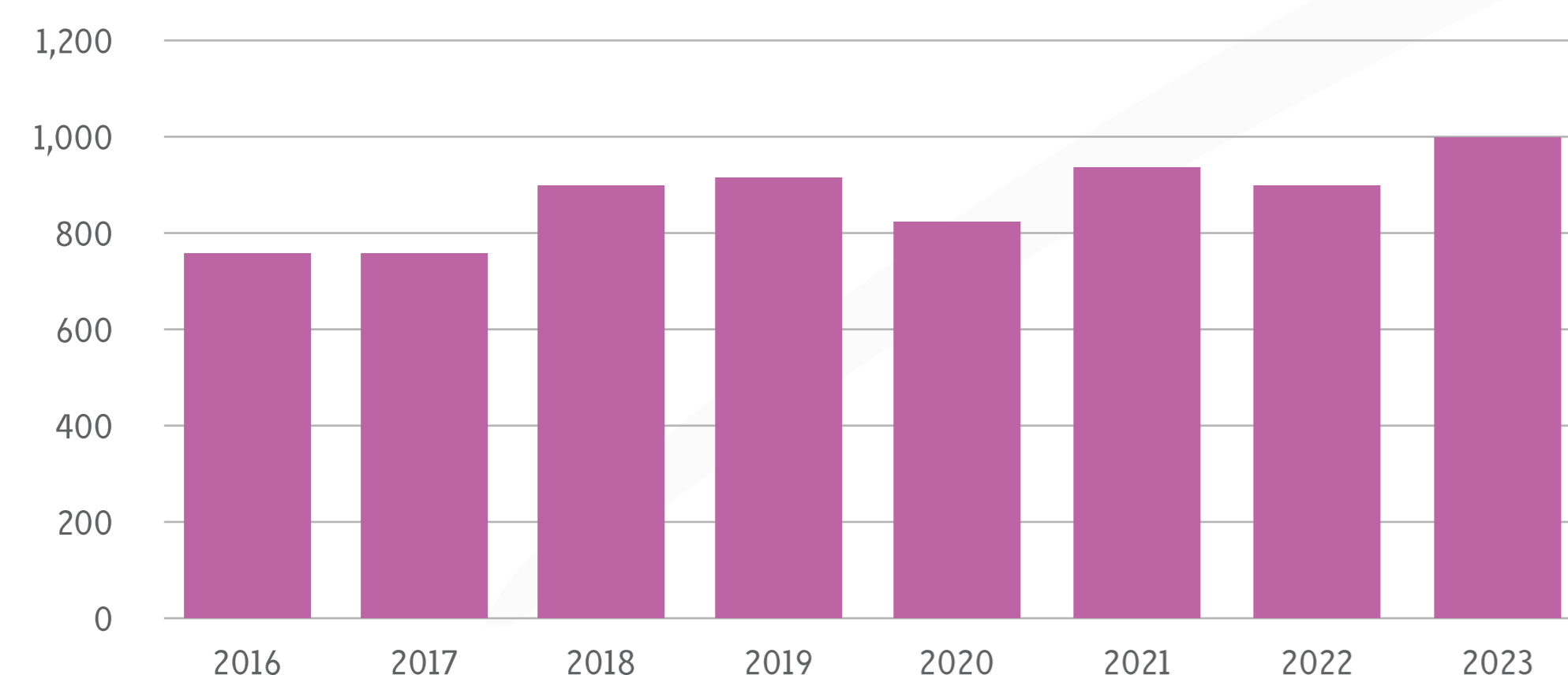

התפלגות בקשות FIU נכנסות ויוצאות לפי אזורים גיאוגרפיים

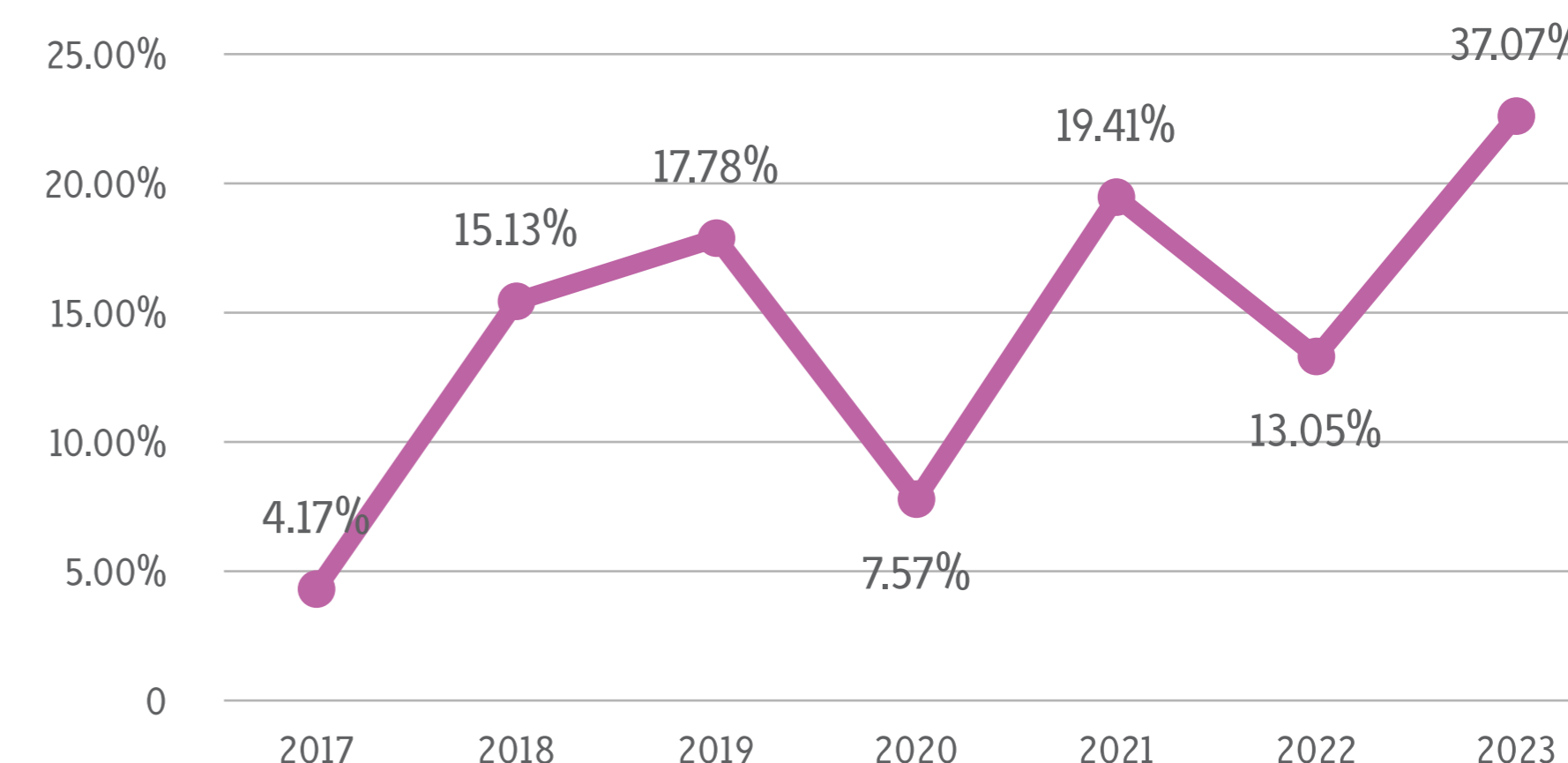
התפלגות בקשות מידע נכנסות
לפי איזורים גיאוגרפיים בשנת 2023

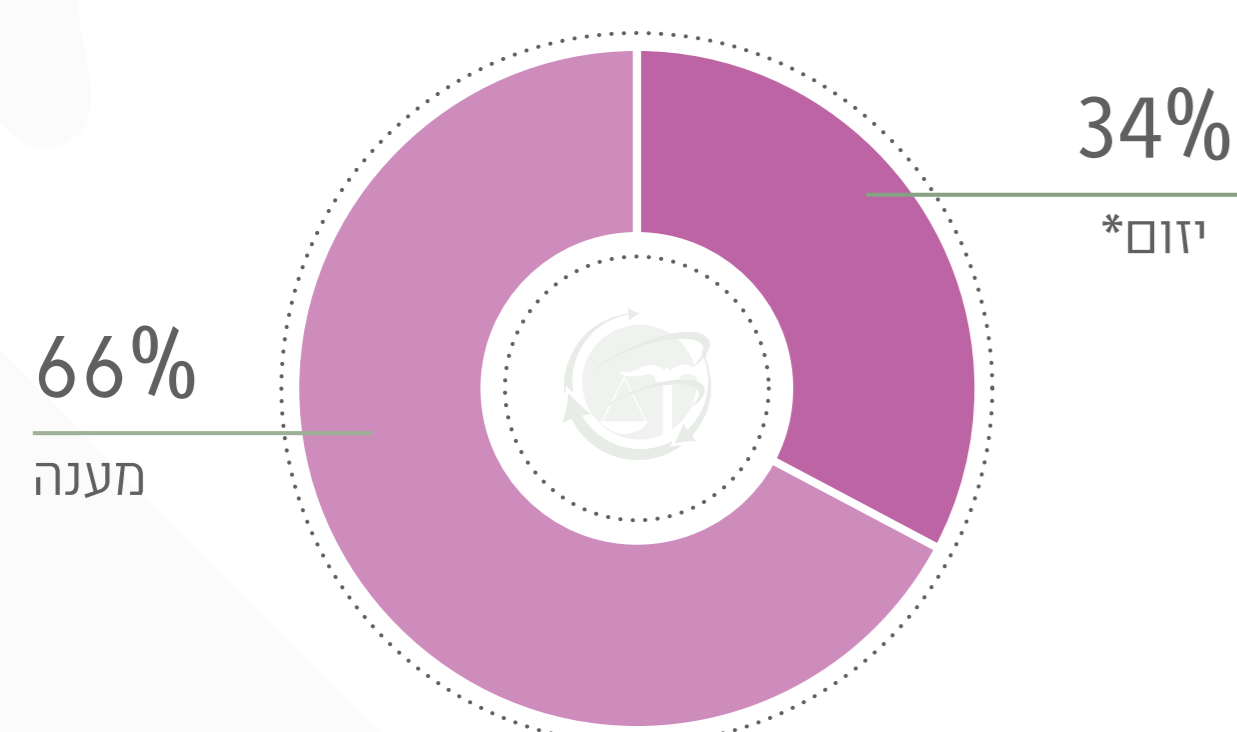
סך הפראפרזות המודיעיניות לצרכי פנים (גופי האכיפה והביטחון)

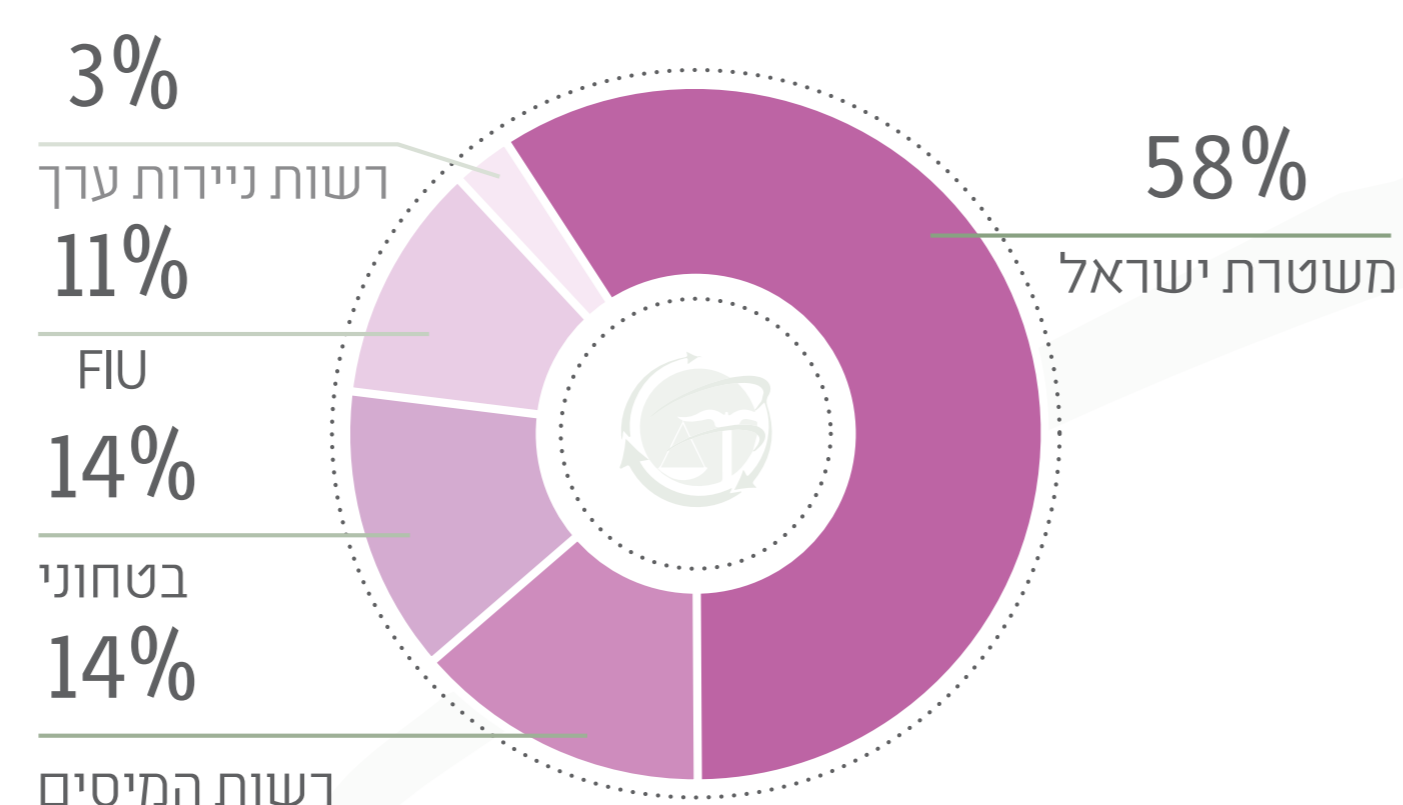
שיעור השינוי בסך כל הפראפרזות המודיעיניות ביחס לשנת הבסיס 2016

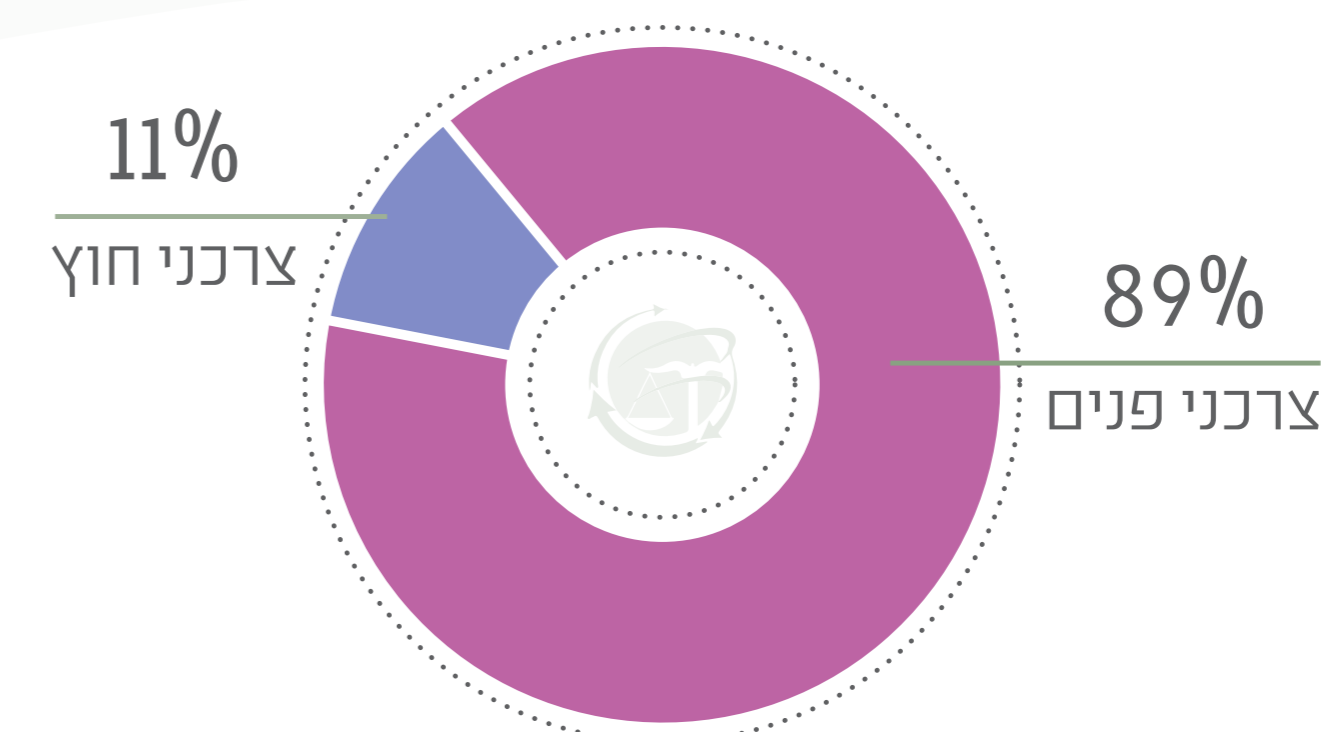
התפלגות סוגי פראפרזות מודיעיניות בשנת 2023

התפלגות סוגי פראפרזות מודיעיניות

פילוח הפראפרזות המודיעיניות לפי רשויות המוסמכות לקבלת מידע בשנת 2023

* פראפרזות מודיעיניות יזומות כוללות:

1. מודיעין יזום שהעבירה הרשות לגוף המוסמך על בסיס חשד שאי תרה.
2. מודיעין יזום שהעבירה הרשות לגוף המוסמך על בסיס חשד או מידע חדש שאי תרה ביחס לבקשת עבר, מבלי שהתבקשה לעשות כן.

פשיעה פיננסית בישראל

ניתוח דפוסי הלבנת ההון ותחומי הפעילות העבריינית המרכזיים לשנת 2023 כפי שמשקפים בפרפרזות המודיעיניות

פעילות בין לאומית 20.77%	פעילות במזומן 11.64%	פעילות סחר 6.80%	ניצול המערכת הבנקאית 6.27%	אלכ"רים 6.18%
			נכסים וירטואלים 4.57%	אמצעי תשלום 4.48%
ניצול נש"פים 16.92%	אשראי/הלוואות 10.56%	נדל"ן 5.64%	אחרים 4.21%	מדינה בסיכון 3.76%
		ישויות קש 4.57%		מלביני הון מקצועיים 2.42%

דפוסי הלבנת הון

מימון טרוד 25.43%	הונאה/מדמה/זיוף 16.38%		עבדות מיסים 11.73%	
	חשבונות פקטיביות 5.46%	שחיתות 5.28%	עבדות ניירות ערך 2.78%	גניבה/עושק 2.42%
ארגון פשיעה 23.01%	סחיטת דמי חסות 5.37%	סחר בסמים 4.39%	אחרים 2.42%	הימורים 1.70%
			סחר בנשק 1.97%	הברחה 1.79%
			אליומות 1.43%	

תחומי פעילות עבריינית

הזירה הלאומית - שיתוף פעולה עם הסקטור הפיננסי

על פי חזון הרשות בהיבטי מניעה, במדינת ישראל תתקיים מערכת פיננסית וכלכלית ישרה ומוגנת מניצול של עבריינות כלכלית. לפיכך פועלת הרשות בשיתוף פעולה עם הסקטור הפיננסי ועם הרגולטורים לשם שמירה על היושרה הפיננסית של מדינת ישראל ומניעת השימוש במערכת הפיננסית הישראלית להלבנת הון ומימון טרור. הרשות רואה בכלל הגורמים במשק ובפרט הגופים הפיננסיים שותפים מרכזיים במימוש החזון ובמאבק בפשיעה כלכלית. למימוש החזון פועלת הרשות באופן מתמיד לשיפור האפקטיביות של משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור ובמקביל מחזקת את הקשר עם הסקטור הפיננסי והגופים המדווחים, וזאת, בין היתר, לצורך שימור, שיפור והטמעת הידע המקצועי בקרב המגזר הפיננסי ביעילות ובמקצועיות המיטבית.

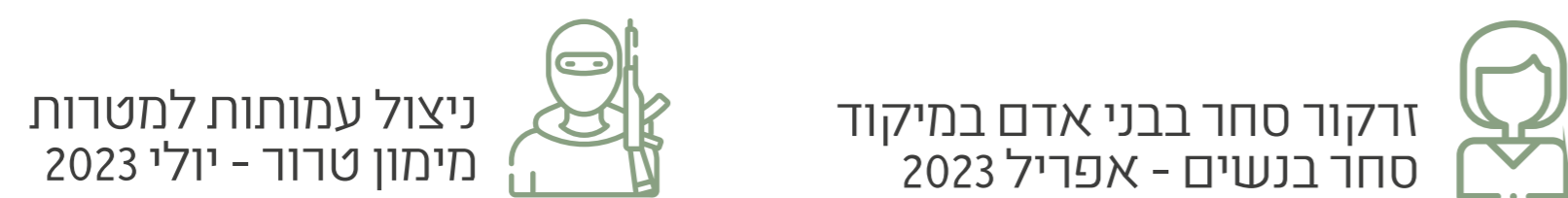
במסגרת זו פעלה הרשות במהלך שנת 2023 במספר מישורים:

* מטרת המשובים לגורמים המדווחים היא מתן הכוונה והנחיה על מנת לחזק מקום שנדרש את רמת הציות לחובות על פי משטר איסור הלבנת הון וחיזוק השותפות במאבק בהלבנת הון ומימון טרור. משוב לגורם מדווח כולל מפגשים ומכתבים פרטניים, המשקפים הצגה וסקירה של דגשים לשימור ושיפור הדיווחים על פעילות רגילה ופעילות בלתי רגילה של הגורם המדווח.

מפגשי זרקור במיקוד דפוסי הלבנת הון בסיכון גבוה

במהלך שנת 2023 המשיכה הרשות לקיים מפגשי זרקור. השנה נערכו שני מפגשי זרקור ממוקדים לנציגי הגורמים המדווחים. מטרתם העיקרית של מפגשים אלו, הינה העשרת הידע המקצועי הנדרש בקרב הגורמים המשתתפים והעלאת המודעות לנושא, וכן הצגת טיפולוגיות ואירועים אשר יכולים לקדם ולטייב את העבודה המשותפת.

במסגרת המפגשים הוצגו תובנות, סיכונים עיקריים, דפוסי פעולה בולטים, דגלים אדומים, וכן הוצגו פרשיות הרלוונטיות לנושא המרכזי אשר נדון במפגשים. מפגשים אלה מחזקים את הקשר המקצועי והבין-אישי בין הגורמים המדווחים לבין נציגי הרשות וגופי האכיפה, מעמיקים את הידע המקצועי ותורמים רבות לקידום מטרות הרשות תוך שיתוף ומיקוד גורמי הסיכון המרכזיים במשטר איסור הלבנת הון ומימון טרור.

שיתוף פעולה עם הרגולטורים

הרשות רואה בשיתוף הפעולה עם הרגולטורים, נדבך מרכזי במימוש החזון של שמירה על יושרת המערכת הפיננסית. במהלך שנת 2023 העמיקה הרשות את שיתוף הפעולה עם הרגולטורים המוסמכים לבצע ביקורת בקרה ורגולציה ביחס לגופים המדווחים. במסגרת זו, העבירה הרשות לרגולטורים דו"חות תקופתיים יזומים ודו"חות רחב

מפגשים עם הסקטור הפיננסי

כחלק ממאמציה לשמור על יושרת המערכת הפיננסית, למנוע את ניצולה לרעה ולחזק את יכולות הגופים המדווחים לאתר פעילות המעלה חשש להלבנת הון ומימון טרור, מקיימת הרשות שיח מתמיד עם הרגולטורים ועם הסקטור הפרטי. הרשות עובדת באופן הדוק עם הרגולטורים והגופים המדווחים, על מנת לשפר את איכות המידע המועבר בדיווחים ולוודא כי מאגר המידע של הרשות יכלול מידע מהימן, מדויק ואיכותי. פעילות זו מבוצעת כחלק מתפקידה

סקטוריאליים בנושא דמת הציות של הגופים המדווחים המסייעים במיקוד פעולות האכיפה, איכות המידע המדווח ואיתור גורמי סיכון.

נציין כי במהלך השנה הועמק משמעותית שיתוף הפעולה עם רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון - הרגולטור של סקטור נותני שירותים פיננסיים - בהכוונה במסמכים משותפים, שאלות ותשובות וגם מיקוד והכוונה נוספים של הרגולטור במקרים נקודתיים של הפרות לכאורה.

לצד זאת, יזמה הרשות פגישות עבודה וחיבה משותפות בנושאים שוטפים, תוכניות עבודה, שיתוף מידע והדרכות למפקחים מטעם הרגולטורים השונים.

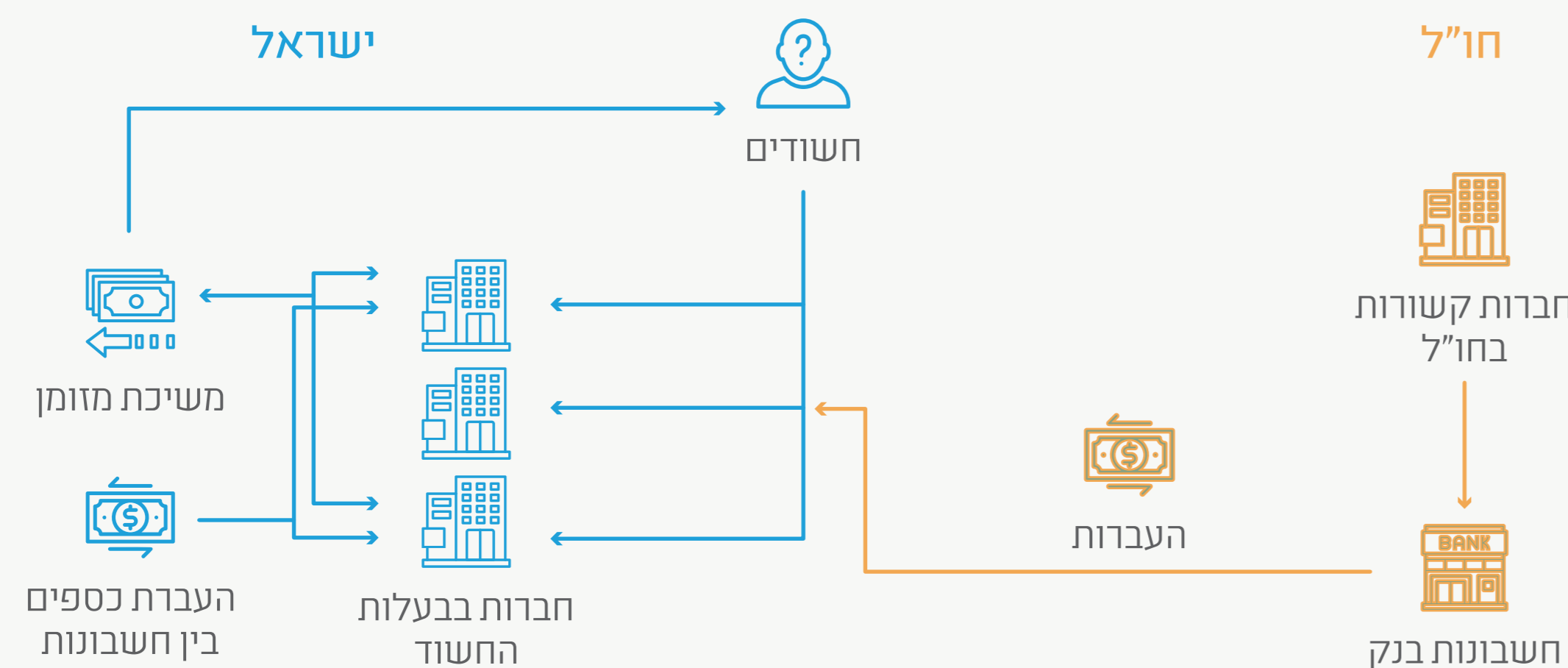
פרשיה

הונאה - מלחמת חרבות ברזל

מצבי חידום מהווים כר נרחב לעבריינים לביצוע הונאות. בדומה למקרים של הונאות וניסיונות הונאה מול אזרחים ומול המדינה בתקופת הקורונה, גם מצב החידום ומלחמת חרבות ברזל משכו עבריינים לנצל את המצב ולבצע הונאות מול אזרחים ומול המדינה. כך, סמוך לאחר פרוץ מלחמת חרבות ברזל התנהלה פרשיה שעניינה ניסיון מכירת ציוד לא תקני לצה"ל על ידי חברה ישראלית בבעלות אזרח ישראלי.

חקירה פיננסית של הרשות הצביעה על תסמינים ודפוסים שמעלים חשד לעבירות מרמה והלבנת הון על ידי ישראלי המחזיק במארג חברות במבנה בעלות מורכב במדינות שונות, חלקן במקלטי מס, העוסקות בייצור ושיווק מוצרים נלווים לענף הבטחון. מידע שהתקבל מיחידת מודיעין פיננסי (FIU) מקבילה בחו"ל הצביע על חשד להונאה שביצעה החברה במכירת ציוד מיגון לצבא במדינה אחרת בעקבות אי התאמה בין סחורה שסופקה לשווי התשלום.

ניתוח המידע הפיננסי שביצעה הרשות הצביע על העברות כספים בין חשבונות בארץ ובחו"ל, שימוש במזומנים בהיקפים גדולים וזיוף מסמכים, כל זאת, בין השאר, על מנת לעקוף הגבלות שהוטלו על חשבון הבנק של החשודים. מניתוח הפעילות בחשבונות עולה כי החשודים ערבבו כספים בין חשבונות החברות בשליטתם, כך שתקבולים שיועדו עבור חברה אחת התקבלו בחשבון של חברה אחרת. הדבר העלה חשד שמבנה החברות שבשליטת החשוד הוא למראית עין והפעילות הפיננסית בין החברות נעשית משיקולים זרים ועל מנת לאפשר קבלת כספים לטובת החשודים להם חשבונות מוגבלים.

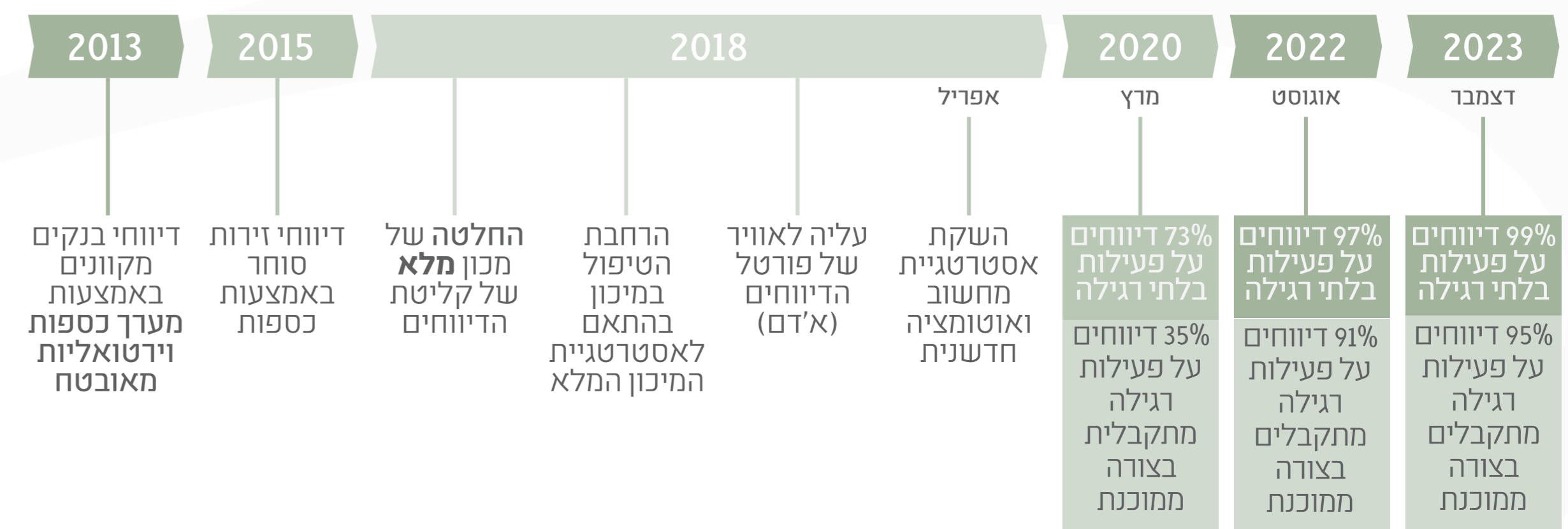
דיווח מקוון ומובנה

במהלך 2023 המשיכה הרשות בתהליך לפיתוח כלים טכנולוגיים המאפשרים לגופים המדווחים לדווח באופן מקוון, הן באמצעות מערך הכספות והן באמצעות אתר דיווח מקוון (אודם) ("פורטל"). למסירת דיווחים באמצעים מקוונים יתרונות רבים וביניהם: שיפור מהימנות המידע ואבטחת המידע, ייעול תהליך הדיווח והמשוב החוזר אל הגופים המדווחים, קיצור זמני העברת הדיווח והתגובות לדיווח וחסכון בעלויות תפעוליות הן לסקטור הפרטי והן לרשות.

במהלך שנת 2023 המשיכה הרשות בביסוס אתר דיווח מקוון (אודם), המאפשר חיבור של כלל הגורמים המדווחים לדווח בצורה מקוונת ומאפשר לבעלי תפקידים שונים לצפות בהיסטוריית הדיווחים של הארגון אליו הם שייכים. המידע המוצג הינו מגוון ומאפשר לבעלי התפקידים השונים לעקוב אחר טיב ואיכות הנתונים המדווחים לרשות כמו גם לקבל דוחות סטטיסטיים. גופים מפוקחים רבים מדווחים באמצעות דיווחים רגילים ובלתי רגילים באופן שוטף. במהלך שנת 2023 הרשות המשיכה לחבר לאתר גופים מפוקחים נוספים מסקטורים שונים ו/או חדשים, והרחיבה את תשתית הפורטל המאפשר תמיכה בכלל הסקטורים.

נכון למועד פרסום דוח זה, למעלה מ-99% מהדיווחים מתקבלים באופן מקוון ברשות.

לאורך עשר השנים האחרונות, שיפרה הרשות וייעלה את תהליך קליטת הדיווחים באופן משמעותי:

* התרשים מציג חלק מאבני הדרך והוא אינו כולל פיתוחים ושדרוגים רבים נוספים של מערכות המחשוב הפנימיות של הרשות

במקביל, במהלך שנת 2023, הרשות התקדמה התקדמות משמעותית בפיתוח תשתית לקבלת דיווחים מובנים מסקטור הנש"פים, בוצעו פעולות פרואקטיביות מול סקטור הנש"פים ובתי תוכנה וכי בכוונת הרשות במהלך השנה להשלים את תהליך התיקוף, על מנת לאפשר לסקטור משמעותי המהווה למעלה מ-45% ממדווחי הדיווחים הבלתי רגילים לדווח דיווח בלתי רגיל מובנה מקוון. במהלך שנת 2024 הרשות תמשיך להתמקד בסקטור הנש"פים ולרבות יצירת קשר בלתי אמצעי עם גורמים מרכזיים וגורמים טכנולוגיים הנותנים להם שירות.

אקדמיית רשלא"ה - IMPAcademy

ייעוד מרכזי של הרשות הינו לשמש כמוקד ידע, מומחיות ומצוינות בשמירה על היושרה הפיננסית של מדינת ישראל ובסיוע למאבק בהלבנת הון וסיכול מימון הטרור. ייעוד זה נועד לתמוך במטרות נוספות של הרשות בהן קידום והטמעה של משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיוע לרשויות האכיפה, גופי ביטחון בפעילות כנגד עבריינות כלכלית וסיכול פעילות טרור.

למימוש מטרות אלו, וכחלק מתפיסת העבודה של שיפור אפקטיביות השימוש במודיעין פיננסי בחקירות פשיעה חמורה וכלכלית, משקיעה הרשות משאבים הולכים וגדלים בהוצאת חומרים כתובים ופעילויות הדרכה לכל בעלי העניין - בהם הסקטור הפיננסי, נותני שירות עסקי, גופי האכיפה והביטחון, גופים ורשויות ממשלתיות ולמול הציבור בכללותו.

כבר עתה הרשות פועלת במסגרת אקדמיית רשלא"ה (IMPAcademy) בין השאר:

העברת ימי עיון, הכשרות והדרכות לגופי האכיפה

אירוח ימי עיון ממוקדים לצוותי אכיפה כלכלית ופרקליטים, בהתאם לתחומי עניין וצרכים של היחידות השונות.

אירוח משלחות מחו"ל של גופי אכיפה ורשויות מקבילות (FIUs)

השתתפות בכנסים וימי עיון לסקטור הפרטי

קיום מפגשי הנחיה לגופים מדווחים

פרסום מדריכים ומסמכי ניתוח אסטרטגי על מגמות ותופעות

מערכי הכשרה והדרכה פנימיים לעובדי הרשות

אקדמיית רשלא"ה נותנת ותמשיך לתת מענה לפערי הידע בתחומי הלבנת הון ומימון טרור ולצורך בהתמקצעות כלל בעלי העניין מרשויות האכיפה, מהסקטור הפרטי וכלל הציבור.

הזירה הבין-לאומית

הפעילות הבין-לאומית של הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מהווה מכפיל-כוח משמעותי במאבק הלאומי בפשיעה הפיננסית ובמימון טרור. בהתבסס על מומחיותה, מעורבותה הפעילה בפורומים מקצועיים מגוונים ועבודתה המשותפת עם כלל הרשויות הרלוונטיות במדינת ישראל, הרשות מהווה ערוץ משמעותי לשיתופי פעולה בין-לאומיים בשירות מאמצי האכיפה הכלכלית והמאבק במימון טרור, מובילה פרויקטים מקצועיים ומשפיעה על המדיניות הגלובאלית בנושאים בעלי חשיבות לאומית.

במהלך שנת 2023 המשיכה הרשות להוביל את המשלחות לארגונים הבין-לאומיים ה-FATF, MONEYVAL במועצת אירופה וכן קבוצת ה-Egmont ליחידות מודיעין פיננסי בעולם (FIU). בפעם השנייה בתוך חמש שנים מאז הצטרפותה של מדינת ישראל כחברה מלאה בארגון ה-FATF נבחר נציג ישראלי לתפקיד בכיר בארגון: ביוני 2023, אישרה מליאת הארגון את מינויו של עו"ד אלעד וידר, ראש האגף הבין-לאומי ברשות וראש המשלחת הישראלית ל-FATF, לתפקיד יושב ראש משותף של קבוצת העבודה לפיתוח מדיניות של הארגון (ה-Policy Development Group, או PDG). קבוצת העבודה לפיתוח מדיניות אמונה על פיתוח ושיפור הסטנדרטים הבין-לאומיים למאבק בהלבנת הון, מימון טרור ומימון הפצת נשק להשמדה המונית, אותם קובע הארגון ואשר מחייבים את כל מדינות העולם; כמו כן עוסקת קבוצת העבודה בפיתוח מדריכים מפורטים המסייעים ביישום אפקטיבי של הכללים.

במסגרת פעילותה של הרשות בארגונים הבין-לאומיים, השתתפו נציגי הרשות במפגשי קבוצות העבודה והמליאה של הארגונים השונים והובילו או נטלו חלק משמעותי בפרויקטים ופעילויות בעלי חשיבות לפיתוח הידע המקצועי ברשות ולקידום נושאים בעלי חשיבות עבור מדינת ישראל.

הובלה והשתתפות בפרויקטים בין-לאומיים

הובלת פרויקט במסגרת ארגון ה-Egmont: פרויקט בנושא ניצול ארגונים ללא כוונת רווח (אלכ"רים) למטרות מימון טרור

במהלך השנה הובילה הרשות פרויקט בקבוצת העבודה לחילופי מידע של ארגון ה-Egmont (ה-IEWG) בנושא ניצול אלכ"רים למטרות מימון טרור. את הפרויקט הובילה הרשות ביחד עם יחידת המודיעין הפיננסי של ניגריה והשתתפו בו יחידות מודיעין פיננסי מ-10 מדינות נוספות. הפעילות הפיננסית של אלכ"רים מהווה אתגר ליחידות המודיעין הפיננסי בכל העולם משום שלרוב אותם ארגונים משמשים למטרות חשובות וראויות, אך לצד זאת, הם פגיעים לניצול למטרות מימון טרור. על כן יש לפעול להבנת האתגר ומניעת הניצול, וזאת מבלי לפגוע בפעילות הלגיטימית של הסקטור.

במסגרת הפרויקט נחקרו טיפולוגיות ופרשיות ופותחו גישות, דרכי פעולה מומלצות ודגלים אדומים לשם שיפור זיהוי פעילות של ניצול אלכ"רים למימון טרור וכן שיפור הידע והמודעות לנושא. הפרויקט בעל חשיבות רבה ברמה הבין-לאומית ליחידות המודיעין הפיננסי וגם לרשויות אכיפה, לרשויות ממשלתיות ולסקטור הפרטי. פרסום הדו"ח,

במיוחד בעת הזו, צפוי להביא להפחתה בניצול של אלכ"רים על ידי ארגוני טרור ולסייע במאבק במימון טרור. הדו"ח שנכתב במסגרת הפרויקט אושר על-ידי מליאת ראשי היחידות למודיעין פיננסי בארגון ה-Egmont בתחילת 2024, וגרסה פומבית שלו פורסם בחודש אפריל 2024.

שיפור המשטר העולמי בתחום ה-Asset Recovery

שיפור האפקטיביות של המשטר הגלובאלי לאיתור, תפיסה, חילוץ והשבה של נכסי פשיעה (Asset Recovery) הינה סוגיה העומדת בראש סדר העדיפויות של ארגון ה-FATF, זאת כפי שנקבע במפגש השרים של המדינות חברות הארגון בחודש אפריל 2022 וכן בסדרי העדיפויות של נשיאות הארגון הסינגפורית. המשלחת הישראלית התבקשה להוביל את הטיפול בנושא זה הודות לציון - High Effectiveness, הציון הגבוה ביותר האפשרי - בנושא Asset Recovery אשר ניתן למדינת ישראל בדו"ח הביקורת של הארגון משנת 2018. במסגרת זו, הובילה הרשות פרויקט, אשר נוהל תחת קבוצת העבודה לפיתוח מדיניות (PDG) של ארגון ה-FATF. בעקבות עבודת צוות הפרויקט, אימצה מליאת ה-FATF באוקטובר 2023 תיקונים להמלצות 4 ו-38 של הארגון, העוסקות בנושא זה (ולהמלצות רלוונטיות נוספות), על-מנת לקדם את השינוי המהותי הדרוש במשטר ה-Asset Recovery ולאמץ חבילה מקיפה של כלים משפטיים ואחרים אשר יסייעו למדינות העולם להתמודד עם האתגרים המשמעותיים בכל שלבי התהליך, הן ברמה המדינתית והן בקשר עם שיתופי פעולה בין-לאומיים.

הובלת פרויקט בנושא המאבק בכספי כופרה

בשנים האחרונות חל גידול חד בכמותן וחומרתן של מתקפות כופרה ובהתאם גם בהיקף תשלומי הכופרה ופעילות הלבנת ההון הנלווית אליהן. מתקפות הכופרה הפכו לסיכון משמעותי המביא לפגיעה ביחידים, עסקים ורשויות מדינתיות בכל העולם, פגיעה בתשתיות חיוניות וכן לסיכון משמעותי לפרטיות ופעילויות עסקיות.

ארגון ה-FATF קידם פרויקט שמטרתו הגברת ההבנה הגלובלית בנושא תנועות הכספים הנלוות למתקפות כופרה תוך הצגת שיטות עבודה מומלצות (Best practices) להתמודדות עם האיום הנשקף מכך. הפרויקט כולל תובנות ותיאורי מקרים מלמעלה מ-40 מדינות.

הדוח הסופי פורסם לציבור במרץ 2023, ומצביע על מספר מגמות שהובילו לגידול בהיקף המתקפות ומידת רווחיותן, כגון תופעת שירותי ה-"כופרה כשירות" (Ransomware-as-a-Service), החרפת טקטיקות הסחיטה באמצעות הוספת איום של מכירת/הדלפת המידע המוצפן ואיתור קורבנות על ידי התוקף באופן בו הרווח יהיה גבוה ככל הניתן (תופעה הנקראת - Big Game Hunting). במקביל, נמצא כי התופעה בכללותה סובלת מתת-דיווח, אשר פוגע ביכולתן של הרשויות לאמוד נכונה את ממדיה ולהתמודד עימה כהלכה, זאת בנוסף לאתגרים הנובעים מהשימוש בנכסים וירטואליים לצרכי תשלום והלבנת כספי הכופרה. הדוח מפרט רשימת המלצות לפעולה ובכללן הצורך בהחלת רגולציה מתאימה על מגזר נותני השירותים בנכסים וירטואליים, הרחבת יכולת הזיהוי ועידוד הדיווח וקידום שיתופי פעולה בין-לאומיים. לסיום מפרט הדוח רשימת דגלים אדומים היכולים לסייע לגורמים המדווחים בזיהוי הפעילות הפיננסית והלבנת ההון הנלווית למתקפות כופרה.

השתתפות בפרויקט הונאה מבוססת סייבר במסגרת ארגון ה-FATF

במהלך השנה האחרונה השתתפה הרשות בפרויקט משותף של ארגון ה-FATF, Egmont והאינטרפול אשר עוסק בסיכוני הלבנת הון בהקשרים של הונאות במרחב המקוון (Cyber-enabled Fraud). הרשות בסיוע של שותפים רלוונטיים מרשויות אחרות תרמה מהידע הקיים בנושא בישראל, לטובת הכנת הדוח שפורסם. הפרויקט התמקד בהונאות סייבר בהן קיים שילוב של פעילות עבריינית בין-מדינית ומרכיב של הנדסה חברתית.

ממצאי הדוח הסופי שפורסם בנובמבר 2023 מציגים את המעורבות הרחבה של ארגוני פשיעה ואת ההתמקצעות וההתמחות שהם רוכשים בתחומי פעילות שונים ובכלל זה הלבנת כספי ההונאה. הביזור הגיאוגרפי והארגוני המאפיינים חלק מקבוצות הפשיעה הגלובליות המבצעות הונאות אלו, הם אחד מהאתגרים עימן מתמודדות רשויות האכיפה בבואם לחקור פעילות עבריינית זו. עברייני המרמה מנצלים התפתחויות טכנולוגיות, רשתות חברתיות, סחר מקוון וחולשות במנגנונים פיננסיים על מנת להרחיב את היקף השפעתם, לשכלל את שיטות פעולתם וליצור אפיקים חדשים המאפשרים הלבנה של כספי הפשיעה בצורה מהירה וזולה וקשה לניטור. הדוח מדגיש כי לאור העובדה שבמקרים רבים המדינה בה מתבצעות העבירות אינה המדינה בה מולבנים הכספים ומכיוון שקיימים מקרים בהם העברת הכספים מבוצעת במספר מדינות שונות, יש צורך בשיתוף פעולה בינלאומי בין רשויות החוק בכל מדינה וכן נדרש למנף מנגנונים לשיתוף מידע, על מנת להיאבק בצורה אפקטיבית בתופעה.

השתתפות בפרויקט מימון טרור באמצעות מימון המונים במסגרת ארגון ה-FATF

ארגון ה-FATF פרסם בחודש אוקטובר 2023 דוח בנושא מימון טרור באמצעות מימון המונים. הדו"ח חושף כי אף על פי שמרבית הפעילות המתבצעת דרך פלטפורמות מימון המונים בעולם היא לגיטימית, ארגוני טרור, פעילי טרור וקבוצות טרור אחרות מנצלים לדעה את אותן פלטפורמות המעניקות שירותים של מימון המונים לצרכי מימון טרור.

הדוח סוקר בהרחבה את האופנים השונים בהם פועלות פלטפורמות למימון המונים ברחבי העולם, סוגי הגורמים המעורבים בהן והאופן בו נעשה שימוש באמצעי תשלום דיגיטליים. כמו כן, הדוח מפרט ארבע דרכים מרכזיות באמצעותן הפלטפורמות עשויות להיות מנוצלות לדעה:

גיוס כספי טרור במסווה של סיוע הומניטרי, צדקה או פעילות ללא כוונות רווח;

שימוש לדעה באתרים ופלטפורמות המיועדים למימון המונים;

שימוש ברשתות חברתיות ושירותים להעברת הודעות שמקשרים בין אנשים מכל העולם לצורך גיוס כספי טרור;

גיוס כספי טרור באמצעות מטבעות וירטואליים.

על פי הדוח, לעתים קרובות טרוריסטים משתמשים בשילוב של טכניקות ושיטות. למשל, הם עשויים להקים קמפיין גיוס כספים בפלטפורמת גיוס המונים ייעודית, לשתף את הקמפיין ברשתות החברתיות ולבקש תשלום בנכסים וירטואליים.

הדוח מזהה את האתגרים העומדים בפני רשויות האכיפה, רגולטורים וגורמים מדווחים באיתור ומניעה של מימון טרור דרך פלטפורמות מימון המונים. כמו כן, הדוח מדגיש את שיטות העבודה שיסייעו במאבק בניצולן לדעה של פלטפורמות אלו, כגון: הכללת מימון המונים בהערכות סיכונים לאומיות למימון טרור, הסברה למגזר נותני שירותי מימון המונים וחיזוק מנגנוני שיתוף מידע מקומיים ובין-לאומיים. הדוח כולל גם רשימה של דגלים אדומים, אשר נועדה לסייע לגופים במגזר הציבורי והפרטי ולציבור הרחב לזהות ניסיונות פוטנציאליים לפעילות מימון טרור.

מלחמת 'חרבות ברזל' הביאה לשימוש נרחב במימון המונים לצורך גיוס כספים ומימון פעילות טרור באמצעותם. תופעה זו מחדדת את חשיבותו של דוח זה לאור המידע וכלים להתמודדות המפורטים בדוח.

שיתופי פעולה בין-לאומיים

אחד הכלים המבצעיים המרכזיים של הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור הוא היכולת להחליף מודיעין פיננסי עם יחידות מודיעין פיננסי מקבילות (FIUs) מכ-170 מדינות וטריטוריות בעולם. החלפת מידע על גורמים עברייניים ומממני טרור, בין בהמשך לבקשה ובין באופן יזום, בין יחידות מודיעין פיננסי, בסביבה מאובטחת ובמהירות, משפרת באופן ניכר את אפקטיביות החקירה ומאפשרת זיהוי גורמים מעורבים ואיתור נכסים המוסתרים ברחבי העולם (החל מחשבונות בנק וכלה בנכסי נדל"ן ובעלות בחברות).

החלפת המידע מבוצעת במסגרת חברותה של הרשות בארגון ה-Egmont, אולם על מנת לחזק את הקשרים עם ארגונים ומדינות, הרשות פועלת ללא הרף לייצר מפגשים ודיוני עומק עם גופי אכיפה ורשויות מקבילות.

במסגרת זו, בשנת 2023 התארחו בישראל משלחות מלטיביה, מאיטליה ומאיחוד האמירויות הערביות. במסגרת ביקורי המשלחות המשתתפים החליפו ידע, מומחיות ושיטות עבודה מומלצות וכן המדינות הביעו מחויבות להגביר את שיתוף הפעולה ביניהן במאבק בפשיעה הפיננסית ובמימון הטרור.

הזירה המחקרית - מחקר אסטרטגי ופרסומים מקצועיים

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מהווה מוקד ידע ומומחיות לאומי בתחום המאבק בהלבנת הון ובמימון טרור ובתחומים משיקים. הרשות מבצעת מחקרים נושאים במגוון תחומי סיכון ומפרסמת על בסיסם מסמכים מקצועיים שמטרתם שיתוף הציבור בידע והכוננת גופי האכיפה, גופי הביטחון והסקטור הפרטי להבנת הסיכונים, האיומים והמגמות בתחומים שבמיקוד - בארץ ובעולם.

הפרסומים המקצועיים של הרשות מבוססים על מחקר מודיעיני הכולל ניתוח והערכה של מגוון מקורות מידע ומגיישים לציבור את הידע הנצבר ממגוון תחומי העשייה של הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. מקורות מידע אלו כוללים את מאגר הדיווחים של הרשות, גופים רשמיים במדינת ישראל, עבודה המבוצעת בארגונים הבין-לאומיים בתחום (בדגש על ארגון ה-FATF וקבוצת ה-Egmont) וכן מקורות נוספים.

במהלך שנת 2023, פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור את המסמכים להלן:

[ניצול לרעה של ארגונים ללא כוונות רווח למטרות מימון טרור - מאי 2023](#)

[ממצאי בקורת איכות הדיווחים על פעילות בלתי רגילה המתקבלים מסקטור נותני שירותים פיננסיים - ספטמבר 2023](#)

[דגשים לדיווח בלתי רגיל אפקטיבי לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור - דצמבר 2023](#)

[תקציר דו"ח ה-FATF בנושא מימון המונים למטרות מימון טרור - 2023](#)

[A Call For Increased Vigilance Towards Terrorism Financing Campaigns In Response To The Ongoing War And State Of Emergency - October 2023](#)

אירוח משלחת איחוד האמירויות הערביות

אירוח משלחת יחידת המודיעין הפיננסית של לטביה

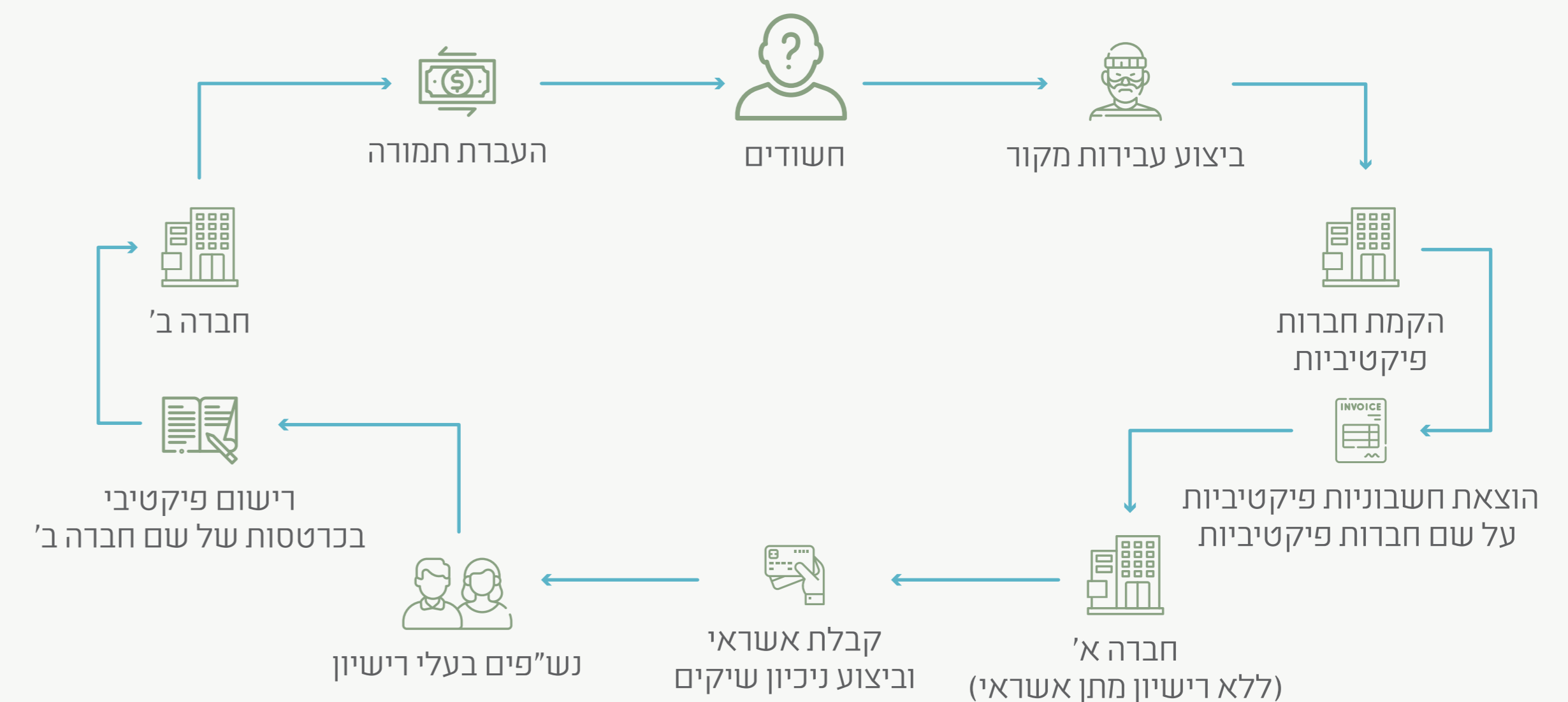
עבירות הלבנת הון של נותני שירותים פיננסיים

חקירה רחבת היקף המשותפת לחקירות מכס ומע"מ ירושלים, חקירות מס הכנסה והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור העלתה כי נותני שירותים פיננסיים ביצעו עשרות אלפי פעולות המחויבות בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בלא שבוצע דיווח כנדרש.

על פי ממצאי החקירה נותני השירותים הפיננסיים ניכזו שיקים בהיקף של מאות מיליוני ש"ח ללקוחות המוכרים להם (חברה א'), אולם הפעולות נרשמו בכרטיסיות פיקטיביות על שם נותן שירותים פיננסיים אחר (חברה ב') מתוך מטרה להסתיר את זהותם האמיתית של מקבלי השירות.

על פי החשד חברה א' עסקה במתן שירותי אשראי ללא רישיון ופעלה בשיתוף החשודים על מנת להסתיר את מעורבותה בתהליך הניכיון של השיקים - שמקורם גם כן בעבירות שונות, בהן תשלומי שכר במזומן ללא דיווח לרשויות המס וקיצוץ חשבוניות פיקטיביות להלבנת תשלומי השכר.

המידע ברשות לאיסור הלבנת הון הצביע על ניסיונות טשטוש נתיב ההלבנה ופעילות ניכיון שיקים החשודים להיות חלק ממארג הלבנת ההון באמצעות שליחים אצל נש"פים שונים, אשר חלקם פעלו ללא רישיון. הממצאים הובילו את צוות החקירה להתפתחות משמעותית ולפתיחה בחקירה רחבה יותר שבמרכזה רשת הלבנת הון בהיקף של למעלה ממיליארד ש"ח.

הזירה האסטרטגית - גיבוש תכנית אסטרטגית לשנים 2024-2027

עם כניסת ראשת הרשות לתפקידה בשנת 2022 הוביל אגף אסטרטגיה ברשות תהליך ארוך ומעמיק במשותף עם ההנהלה המורחבת ועובדי ועבודות הרשות, תוך קיום הליכי היועצות בבעלי עניין ומומחים חיצוניים בכלל תחומי הפעילות של הרשות, לשם גיבוש תוכנית אסטרטגית לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור לשנים 2024-2027. בסיומו של התהליך האסטרטגי נוסח חזון רשותי, אסטרטגיה למימושו וגובשו שמונה יעדים אסטרטגיים מרכזיים שיכוונו את פעילותה ואת תכניות העבודה בשנים אלו לשם מימוש החזון.

תוצאות ההליך האסטרטגי מוצגים בפרק הראשון של דוח זה - הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

הזירה הטכנולוגית

בשנת 2023 המשיכה הרשות להתעצם מבחינה טכנולוגית בהובלת אגף מחשוב וטכנולוגיה. בכלל זה, המשיך האגף לקדם שורת פרויקטים שאפתניים ומאתגרים מבחינה טכנולוגית במטרה להישאר בחוד החנית הטכנולוגי העולמי, הן בהיבטי קליטת מודיעין פיננסי והן ברמת ניתוח ומיצוי המודיעין הקיים ברשות באמצעות טכנולוגיות מתקדמות.

קידום מערכת קליטת הדיווחים

במהלך השנה החולפת פעל אגף מחשוב וטכנולוגיה ברשות לקידום ומיצוב מערכת קליטת הדיווחים של הרשות ותמיכה בכלל הסקטורים המדווחים, כך שיתקבלו דיווחים מקוונים ומהמנים מהגופים המדווחים.

פיתוח מערכות הליבה

כמו כן, פעל האגף לשיפור ופיתוח מערכות הליבה התפעוליות של הרשות והוספת יכולות מתקדמות בכל הקשור לניהול מערכת תיקי החקירה, חיפוש ואיתור מידע, ניתוח ויזואלי של מידע וקשרים ושדרוג מערכת התרעות.

Business Intelligence (BI)

בנוסף, המשיכה הרשות לשפר את יכולות הצגת המידע במערכת Business Intelligence (BI) חדשנית והשלימה שורה של פרויקטים תשתיתיים מאתגרים שתכליתם - שדרוג יכולות הרשות, פיתוח ניטור ובקרה ומתן מענה הגנתי לאירועי סייבר.

פרשיה

מתן אשראי ללא רישיון / שימוש במזומנים

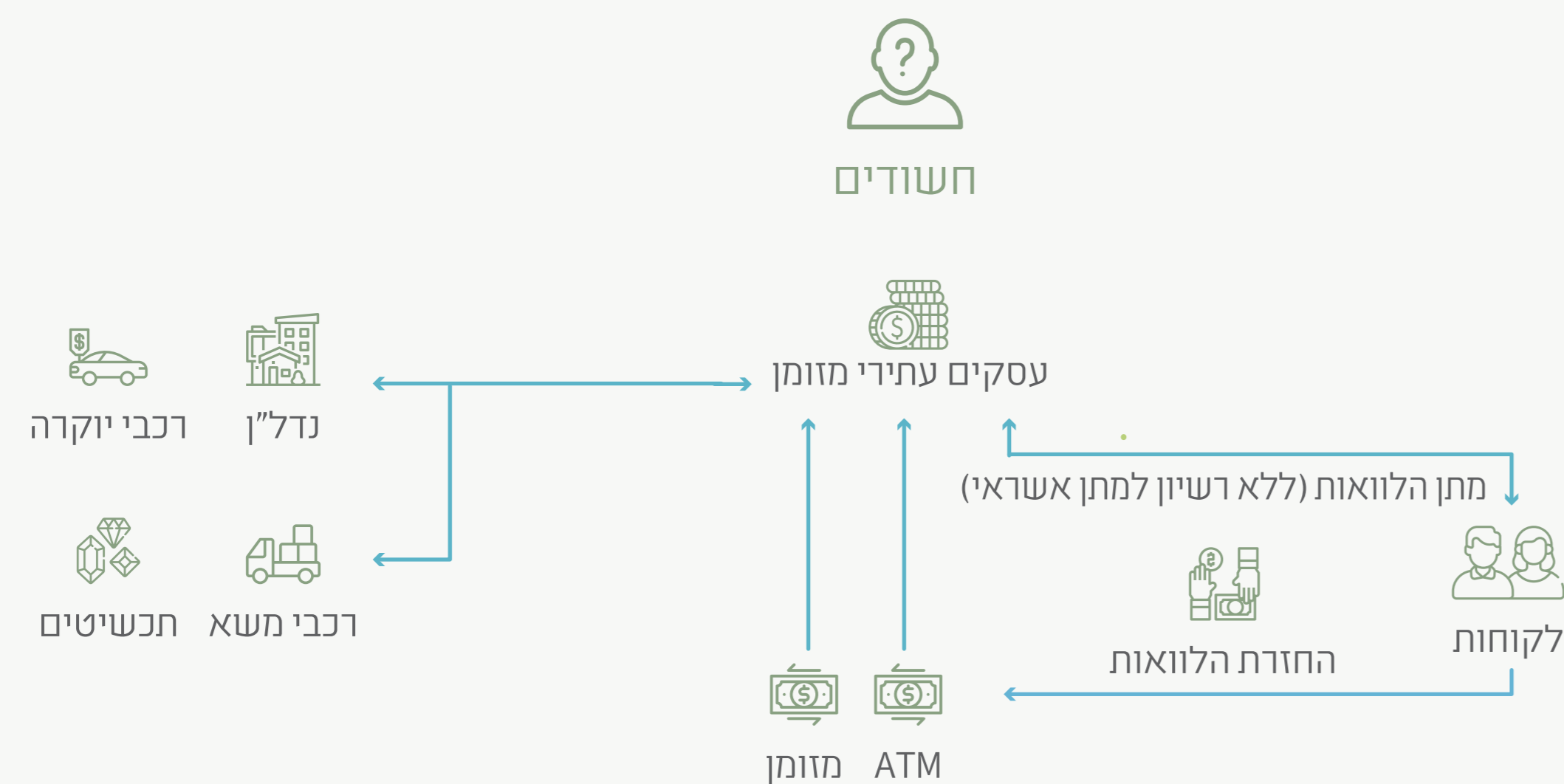
חקירה משותפת של משטרת ישראל, רשות המיסים והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, חשפה פרשייה של ניהול עסק נותן שירותים פיננסיים ללא רישיון וביצוע עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, קבלת דבר במרמה עבירות על חוק אשראי הוגן ועבירות מס.

מהחקירה עולה כי החשודים, בעלי עסקים שונים (רשת מכולות משפחתית, מאפיות, עסק להפעלת כספומטים ועוד) הפעילו עסק למתן הלוואות ללא רישיון. הפעלת קווי האשראי - מתן הכספים וההחזרים - בוצעו במזומן בכסות העסקים השונים שהינם עסקים עתירי מזומנים (המבוססים על פעילות במזומן). בנוסף עולה כי החשודים פעלו במרמה כלפי הבנקים ותוך כך השמיטו הכנסות מפעילותם.

הלבנת ההון, המוערכת בהיקף של מאות מיליוני ש"ח, בוצעה תוך ערבוב של כספי עבירה עם כספים לגיטימיים של העסקים וניצול תהליך ההתחשבנות מול הכספומטים הפרטיים - משיכת כספים לגיטימית מחשבון הבנק של העסק לצורך הפקדתם בכספומטים הפרטיים, תוך ערבוב הכספים שנמשכו עם כספים שמקורם בפעילות פלילית.

החקירה הכלכלית העלתה פערים מהותיים בין מחזורי המשיכות (משיכות מזומן לטובת הפקדת המזומן בכספומטים הפרטיים) לבין ההפקדות בחשבון (ההעברות מחשבון החברה אשר מרכזת את חיוב כרטיסי האשראי בהם בוצעו הפעולות במכשירים). בנוסף עלה כי, ככל שהפעילות זכתה להצלחה נרכשו מכשירי כספומט נוספים להגדלת קיבולת הלבנת ההון.

במסגרת החקירה נתפסו נכסים שונים, בהם נכסי נדל"ן, רכבי יוקרה ורכבי משא, תכשיטים, מזומנים וחשבונות בנק בהיקף של עשרות מיליוני ש"ח.

הזירה המשפטית

תיקוני חקיקה

חוק המאבק בטרור (תיקון מס' 10), התשפ"ד-2023

ביום 14.11.23 פורסם ברשומות התיקון לחוק המאבק בטרור אשר מסדיר את סמכות שר הביטחון להכריז על פעילי טרור זרים.

בחוק המאבק בטרור טרם התיקון, שר הביטחון הוסמך להכריז על ארגוני טרור זרים, אך לא הוסמך להכריז על אדם זר שהוא פעיל טרור, אלא אם אותו אדם הוכרז קודם לכן כפעיל טרור על-ידי גורם מוסמך מחוץ לישראל.

היעדר סמכות זו הוכר כמגבלה בהתמודדות עם המאבק במימון הטרור, לנוכח התופעה שפעילים בארגון טרור מוכרז ממשיכים לפעול באופן עצמאי גם לאחר ההכרזה על ארגון טרור ככזה. כעת, לנוכח המצב הביטחוני הנוכחי והצורך להיאבק במימון טרור בכלל ובמימון טרור של ארגון החמאס בפרט עלה הצורך ביתר שאת. לפיכך, התיקון המרכזי בחוק כולל הענקת סמכות לשר הביטחון להכריז בצו על אדם זר כפעיל טרור, גם אם אותו אדם לא הוכרז קודם לכן כפעיל טרור מחוץ לישראל, וכן כולל הרחבה של ההגדרה "פעיל טרור" לצורך סמכות זו.

תיקון החוק מחזק את האמצעים המנהליים שניתן להפעיל נגד ארגוני הטרור ופעילי הטרור ומאפשר סיכול יעיל יותר של ערוצי הגיוס, המימון והעברת הכספים של ארגוני הטרור. הטלת סנקציות פיננסיות על ארגוני טרור ועל פעילי טרור, מכוח הסמכויות הקיימות כיום בחוק, הוכחו בשנים האחרונות כאפקטיביות בפעילות אשר מנהל המטה הלאומי ללוחמה כלכלית בטרור במשרד הביטחון, בשיתוף פעולה עם גופים האכיפה והביטחון בישראל, לאיתור, שיבוש וסיכול צירי מימון טרור.

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 33), התשפ"ד-2023

ביום 9.11.2023 פורסם רשומות התיקון לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 אשר מאפשר העברת מידע ישירה מהרשות למט"ל, בלא צורך לקבלו בצורה עקיפה באמצעות המשטרה.

חוק איסור הלבנת הון מאפשר העברת מידע מהרשות לגופים ורשויות המפורטים בחוק בלבד. מאחר שהמט"ל לא נכלל ברשימה זו, הרשות לא הייתה רשאית להעביר אליו מידע באופן ישיר.

תפקיד המט"ל הוא להוות גורם מרכזי, מתאם ומתווה מדיניות אכיפה ברמה הלאומית בעניין המלחמה בתשתיות פיננסיות של ארגוני טרור, פעילי טרור וגורמים המעורבים במימון טרור. לצורך מילוי תפקידיו נדרש המט"ל לקבל את כל המידע הרלוונטי לצורך פעילותו, ובכלל זה מידע המצוי ברשות.

עד היום התאפשרה העברת המידע מהרשות למט"ל דרך משטרת ישראל באמצעות תקנות איסור הלבנת הון (כללים לשימוש במידע שהועבר למשטרת ישראל ולשירות הביטחון הכללי לשם חקירת עבירות נוספות ולהעברתן לרשות אחרת), התשס"ו-2006.

העברה בצורה עקיפה זו עלולה לסרב את תפקוד המט"ל בסיכול מימון טרור וזיהוי והפללה של גורמים המעורבים בכך. המצב הביטחוני הנוכחי, חיזק את הצורך בהעברת מידע באופן ישיר לצורכי מניעת טרור והקפאת כספי טרור. העברת המידע מהרשות למט"ל בהתאם לתיקון החוק כפופה להתקנת תקנות.

חוק העונשין (תיקון מס' 146 והוראת שעה), התשפ"ג-2023

ביום 02.08.2023 פורסם ברשומות התיקון לחוק העונשין אשר נועד להתמודד עם תופעת גביית דמי חסות מבעלי עסקים או מכל אדם על ידי גורמים עבריינים. בדברי ההסבר נכתב כי "המציאות בשטח מוכיחה כי איום לשם סחיטת אדם או בעל עסק לא תמיד נעשה בצורה מפורשת וגלויה אלא באופן מרומז, בהסתמך על זהות המאיים, על זהות שולחו או על "השם" שיצא לו באזור. בנוסף, המשטרה נתקלת במצבים בהם ארגוני פשע המתחזים לחברות שמירה גובות מבעלי עסקים כסף עבור "שירותי שמירה" לכאורה, כאשר בפועל לא מסופק שירות כלשהו.

החוק קובע, בסעיף 428א, עבירה של גביית דמי חסות בשתי דרגות:

א. גביית דמי חסות תוך כדי ניצול מצוקתו של אדם. החוק קובע חזקה, לפיה אם התבצעו עבירות גוף או רכוש בסביבת מגוריו או עסקיו של אדם, שנדרש למתן תמורה באופן שיטתי או מתמשך, שמעצם טיבן עלולות לגרום לחשש לפגיעה בגוף או ברכוש של האדם או משפחתו, חזקה כי גובה דמי החסות ידע כי התמורה ניתנה עקב מצוקה של האדם, אלא אם כן הוכיח אחרת. העונש בגין עבירה זו שש שנות מאסר.

ב. גביית דמי חסות תוך כדי איום. העונש בגין עבירה זו בין שבע לתשע שנות מאסר.

סעיף 428ב לחוק קובע עונש מאסר מינימום, אלא אם החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו של העבריין. בנוסף, החוק קובע הסדר חילוט פלילי, בנוסף לכל עונש שהוטל במסגרת גזר הדין, וחילוט בהליך אזרחי, ללא הרשעה בהליך הפלילי, בהתקיימות התנאים הקבועים בסעיף.

העבירה החדשה שהוספה לחוק העונשין מכוח התיקון לחוק היא עבירת מקור לפי סימן (11) לתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

החוק נחקק כהוראת שעה לחמש שנים.

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023

ביום 06.06.2023, פורסם ברשומות החוק אשר מסדיר את פעילותם של גופים חוץ-בנקאיים במתן שירותי תשלום, וזאת בהשראת עקרונות הדיקטיבות האירופאיות אשר מסדירות את שירותי התשלום באירופה. בישראל פוצלה האסדרה לשני חוקים - הראשון הוא חוק שירותי תשלום, תשע"ט-2019, שעוסק בממשקים של השירות עם לקוחותיו (המשלמים מול מקבלי התשלום), אך לא קובע חובת רישוי וסמכויות למאסדר. כעת - נחקק החוק המשלים, שקובע את החובה להחזיק ברישיון, את סמכויות המאסדר וגם הוראות הנוגעות לממשקים שבין חברות שירותי תשלום לבין עצמן ולמול ספקי שירותים פיננסיים אחרים.

רשות ניירות ערך מונתה לתפקיד מאסדר שירותי התשלום בישראל ונקבע משטר של רישוי לחברות, ישראליות וזרות, המספקות או שעומדות לספק שירותי תשלום בישראל דוגמת אפליקציות תשלום, ארנקים אלקטרוניים, שירותי סליקה לעסקים ועוד. החוק הסדיר סוג חדש של שירותי תשלום - ייזום תשלום (payment initiation). לצד החובה לקבל רישיון נקבעו גם חובות נוספים - לקבל היתר שליטה, להחזיק הון עצמי, הגבלות על עיסוקים נוספים (מלבד שירותי התשלום), פיקוח על מינוי נושאי משרה, הון עצמי מינימלי, מנגנונים לאבטחת מידע והמשכיות עסקית ועוד. עוד נקבע כי החוק לא חל על פעילות תשלומים במטבע שאינו הילך חוקי במדינות, דוגמת מטבעות וירטואליים שונים.

בהיבטי איסור הלבנת הון, בוצע תיקון עקיף לחוק איסור הלבנת הון, שעיקרו הוספת "חברת תשלומים", "בעל רישיון ייזום בסיסי" ו"בעל אישור למתן שירותי ייזום בסיסי" לתוך רשימת הגופים עליהם חל החוק, ואת יושב ראש רשות ניירות ערך כממונה עליהם לעניין חוק איסור הלבנת הון.

קידום חקיקה

טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חברת תשלומים וייזום בסיסי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשפ"ג-2023

ביום 14 באוגוסט 2023, פרסמה רשות ניירות ערך את טיוטת צו איסור הלבנת הון לחברת תשלומים וייזום תשלומים בסיסי להערות הציבור.

הצו יחול על חברות המספקות שירותי תשלום חוץ בנקאיים אשר יקבלו רישיון בהתאם לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023 (להלן: "חוק הסדרת העיסוק") אשר פורסם ברשומות ביום 06 ביוני 2023. השירותים אשר מוסדרים במסגרת חוק הסדרת העיסוק הם: הנפקה של אמצעי תשלום; סליקה של פעולת תשלום; ניהול חשבון תשלום; שירותי ייזום תשלומים (בסיסי ומתקדם).

כפי שעולה מדברי ההסבר לטיוטת הצו שפרסמה רשות ניירות ערך, מטרת הצו היא להסדיר את החובות שיחולו על חברת תשלומים וייזום בסיסי במטרה להתאים את האסדרה בתחום שירותי התשלום החוץ בנקאיים לסטנדרטים הבין-לאומיים של משטר איסור הלבנת הון. עוד נכתב כי האסדרה המוצעת תואמת בעיקרה את הצווים האחרים החלים על גופים פיננסיים בישראל ומבוססת, בשינויים המחויבים, על האסדרה החלה כבר כיום על נותני שירות בנקס פיננסי ונותני שירותי אשראי שכן פעילותם דומה במובנים רבים לזו של הסקטור החדש.

לפי עיקרי הצו, מוטלת על בעל רישיון חובה לבצע הליך של הכרת מקבל שירות, לרשום את פרטי הזיהוי של מקבל השירות ולאמת את הפרטים שנמסרים לו. כמו כן, במקרים המתאימים נדרש בעל רישיון לבצע זיהוי פנים אל פנים של מקבל השירות ולערוך בקרה שוטפת אחר פעולות מקבל השירות בהיבט של סיכונים הלבנת הון. בעל רישיון מחויב להעביר דיווחים שונים לרשות לאיסור הלבנת הון בנוגע לפעילות המבוצעת דרכו וכן לנהל ולשמור רישומים בנוגע לכל פעולה כספית שבוצעה באמצעותו.

לפי דברי ההסבר לטיוטת הצו, נוסח הצו המוצע מביא בחשבון גם את המאפיינים הייחודיים של פעילות חברות תשלומים וייזומים בסיסיים. כך למשל, הצו אינו מחייב את החברות שיספקו שירותים ייזום תשלומים בדיווחים רגילים, אלא מטיל חובת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון במקרים של פעילות בלתי רגילה בלבד, וזאת עקב הסיכון הנמוך יחסית לניצול לרעה למטרות הלבנת הון ומימון טרור של שירותים אלו, שלמעשה מספקים שירות טכנולוגי לביצוע העברות תשלומים ואינם "נוגעים בכסף". בנוסף, נוכח המאפיינים המקוונים של רוב שירותי התשלומים שיהיו כפופים להוראות הצו, הצו כולל הסמכה לממונה (במקרים המתאימים) לקבוע בהוראות אמצעי זיהוי חלופיים לזיהוי הפיזי, תוך הבטחת אמינות הזיהוי והפחתת סיכונים הלבנת הון הנובעים משימוש באמצעים אלו.

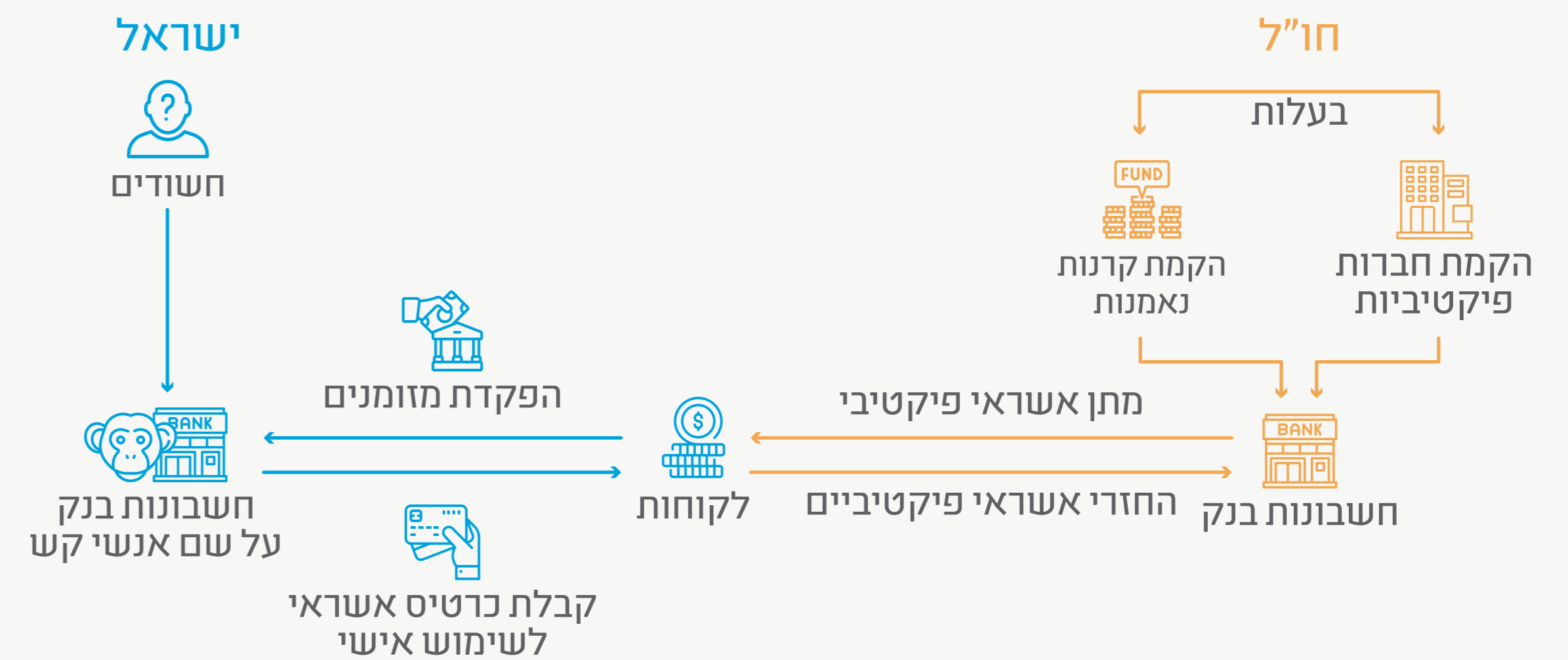
מלבין הון מקצועי

חקירה משותפת בהובלת משטרת ישראל, בשיתוף רשות המסים והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור חשפה רשת מלביני הון מקצועית של נותני שירותים עסקיים (עורכי-דין ורואי-חשבון). החשדות כוללים עבירות הונאה, מרמה, עבירות מיסוי והלבנת הון.

נותני השירותים העסקיים הקימו חברות ופתחו חשבונות במדינות שונות, בעיקרן מדינות בהן משטר איסור הלבנת הון חלש, במטרה לאפשר ללקוחותיהם להלבין את הונם ובסופו של דבר להעביר את הכספים לישראל. היקף ההלבנה מוערך בכ-100 מיליון ש"ח.

מנגנון העברת הכספים כלל הקמה של חברות פיקטיביות, נאמנויות, מערך השקעות, ושימוש בנותני שירותים פיננסיים לביצוע חלק מתהליך ההלבנה. כמו כן נקטו החשודים בפעולות מרמה כלפי בנקים ומוסדות פיננסיים אחרים, כגון פתיחת חשבונות בנק על שמם, אליהם הועברו כספי הלקוחות והופקדו מזומנים ובמקביל הונפקו כרטיסי אשראי שניתנו ללקוחות לשימוש האישי. בנוסף הציגו החשודים מצגי שווא למול הבנקים בהם ניהלו את החשבונות, של מתן והחזרי אשראי בין החברות הפיקטיביות שהוקמו, כל זאת לצורך ביצוע פעולות ריבוד והלבנת הכספים.

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פעלה מול רשויות מקבילות לה בחו"ל לאיתור חשבונות ונכסים פיננסיים במדינות בהן פעלה רשת ההלבנה. המידע שהתקבל מהרשויות המקבילות הצביע על מנגנוני הפעולה של הרשת, אופן העברת הכספים והסתרת הנכסים וכן שימוש באנשי קש ובני משפחה כבעלים בחברות ובחשבונות שנפתחו ברחבי העולם.

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

מלחמת חרבות ברזל

המאבק המשותף במימון טרור

שיתוף הפעולה של הרשות עם קהיליית המודיעין וגופי האכיפה והביטחון בנושא המאבק במימון טרור התחזק משמעותית לאחר מתקפת הטרור בשביעי באוקטובר. מתחילת הלחימה, הרשות משתפת פעולה באופן רציף ויומיומי עם גופי האכיפה, הביטחון וקהיליית המודיעין, ופועלת לילות כימים כדי לזהות, לחקור ולסכל פעילויות פיננסיות שתכליתן גיוס כספים לארגוני טרור ופעילות טרור.

היקפי המידע שהעבירה הרשות לגופים הרלוונטיים גדלו משמעותית בתקופת מלחמת 'חרבות ברזל', בעיקר על רקע הגידול בהיקפי המידע שהתקבל מחו"ל - במסגרת פעילותו של כוח משימה בין-לאומי CTFTI שהוקם סמוך לתחילת המלחמה (אודותיו יפורט בהמשך פרק זה), ובעקבות עלייה בהיקף הדיווחים שהועברו על ידי הגופים הפיננסיים לאחר פרסום הקול הקורא לציבור. מידע זה עבר במאות דוחות מודיעיניים שעניינם מודיעין פיננסי רלוונטי למלחמת 'חרבות ברזל' להמשך טיפולם של גופי הביטחון וקהיליית המודיעין בישראל. כחלק מתפקידה לתמוך בחקירות מימון טרור, הרשות לקחה חלק בצוותי עבודה משותפים שהוקמו בגופי האכיפה והביטחון וזאת לשם סיוע בפרשיות המנוהלות כנגד גורמי טרור, העברת מידע רלוונטי לצוותי החקירות וכן לצורך תמיכה מודיעינית בפעילות מבצעית וסיכולית בעלת רגישות גבוהה.

בתקופה זו התקבל ברשות מידע ממקורות שונים על פעילות שנקשרת באופן ישיר או בעקיפין לקמפיינים של גיוסי כספים עבור ארגוני הטרור, חלקם הוכרזו על ידי המטה ללוחמה כלכלית בטרור. המידע שימש את הרשות בפעילות מול צרכני הרשות המקומיים ומול רשויות רלוונטיות בחו"ל, על מנת לסכל בזמן אמת את פעילות מימון הטרור ולהעביד מודיעין עדכני וערכי לגופי הביטחון בישראל. במסגרת הפעילות הבין-לאומית ומאמצי המדינות החברות בכוח המשימה לסייע בפעילות סיכול מימון טרור, הוקפאו חשבונות בחו"ל, התקבל מודיעין פיננסי איכותי בלוחות זמנים קצרים והופעלו סמכויות אכיפה מקומיות בחו"ל.

הרשות ממשיכה גם היום, עם כל משאביה, לפעול לאיתור מידע על גורמים שהוכרזו כגורמי טרור וכאלה שפעילותם מעלה חשד לפעילות של מימון טרור ולבצע ניתוחים אופרטיביים ממוקדי יעדים וניתוחי רוחב של תופעות ומוקדי סיכון במטרה להציף, לתמוך ולהניע פעילות מבצעית וסיכולית כנגד אותם גורמים בעייתיים בזירה הפיננסית המקומית והגלובלית.

מאז פרוץ מלחמת 'חרבות ברזל', פועלת הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור כתף אל כתף עם כלל גופי הבטחון והאכיפה וקהיליית המודיעין מתוך מטרה להילחם בחזית המקומית והבינלאומית בתשתיות גיוס הכספים, ערוצי המימון וצינורות העברת הכספים של ארגוני טרור הפועלים מול מדינת ישראל ואזרחיה (ביניהם החמאס, חיזבאללה והג'יהאד האסלאמי הפלסטיני). במסגרת זו, העצימה הרשות את פעילותה לחיזוק השיח עם הסקטור הפיננסי בישראל ובעולם, וכן והגדילה משמעותית את היקפי החלפת המידע עם גופי המודיעין, הביטחון והחקירה בישראל, ועם רשויות מקבילות בחו"ל.

מיד לאחר פרוץ המלחמה הרשות שינתה את התיעודף של תחומי הפעילות ואת תפיסת ההפעלה שלה, כמו גם הקצאת מקורות ומשאבים, כך שחלק מן המשאבים הופנה לתחומי פעילות הקשורים באופן ישיר ועקיף לסיכול מימון טרור ולביטחון המדינה. הרשות, על אגפיה השונים, התגיסה החל משלביה הראשונים של המלחמה למאמצי הלחימה הן בזירה הלאומית והן בזירה הבין-לאומית, ובכך היא מהווה, הלכה למעשה תומכת לחימה משמעותית.

קול קורא לסקטורים המדווחים בישראל ובעולם

ב- 11 באוקטובר 2023, פרסמה הרשות קול קורא לסקטור הפיננסי ולציבור הכללי אודות הצורך הדחוף בהגברת ערנות כלפי ניסיונות גיוס כספים למטרות מימון טרור. המסמך מפרט דפוסים נפוצים לפעילות מימון טרור, אשר ידוע כי ארגוני הטרור עושים בהם שימוש בימים אלו; מנחה את הגופים המדווחים להגביר ערנות ולהקדיש את כל המשאבים הנדרשים על מנת לנטר את הפעילות הפיננסית ולדווח באופן מיידי לרשות על כל פעילות הנחזית להיות כבעלת סיכון למימון טרור; מפרט מילות מפתח רלוונטיות לניטור; וכן מנחה בדבר אופן הדיווח לרשות. בעקבות הקול הקורא לסקטור הפיננסי ולציבור החלו להתקבל דיווחים רבים בגין פעילות בלתי רגילה המבוצעת על ידי לקוחות הגופים הפיננסיים, אשר על פי הנחיית הרשות תויגו כקשורים ל"חרבות ברזל". לדיווחים אלו ניתן תיעודף בקליטה למאגר הרשות והם הועברו במידי לבדיקתם של גורמי המקצוע ברשות.

ב- 29 באוקטובר 2023, הפיצה הרשות מסמך אסטרטגי לגופים פיננסיים מפוקחים ברחבי העולם, המצביע על הסיכון המוגבר למימון טרור אליו חשופים הגופים הפיננסיים לאור אירועי השביעי באוקטובר, וקורא להגברת ערנות לפעילות מימון טרור המבוצעת במגוון אופנים שפורטו במסמך וכן לנקיטת צעדים שיבטיחו מניעת ניצול לרעה של גופים אלו לצורך מימון טרור ובכלל זאת דיווח ל-FIU המקומי במקרה בו מזוהה חשד לפעילות מימון טרור. פרסום המסמך לווה בפניה לכ- 170 FIUs ברחבי העולם באמצעות רשת האגמונט, בבקשה להעביר את המסמך לגופים פיננסיים ורגולטורים באותן מדינות וכן להעביר לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור בישראל כל מידע רלוונטי.

כוח משימה בין-לאומי למאבק במימון טרור - CTFTI

בשבוע הראשון למלחמה הקימה הרשות, יחד עם הרשויות למודיעין פיננסי של הולנד, גרמניה וארה"ב, כוח משימה אופרטיבי חסר תקדים שתכליתו - סיוע לישראל במאבק במימון טרור (Counter Terrorism Financing Task - Force Israel - CTFTI). מטרת כוח המשימה, בו חברות כיום רשויות מודיעין פיננסי מ-17 מדינות מכל רחבי העולם, היא לשלב ולחזק את המאמצים לסיכול זרימת הכספים הקשורים לחמאס, חיזבאללה, וארגוני טרור נוספים, ולתמוך במאבק הבין-לאומי במימון טרור באמצעות תיאום פעילותם של גופי מודיעין פיננסי ושיתוף יכולות ומידע.

כחלק מיוזמה גלובלית זו, פועלת הרשות במשותף עם רשויות מקבילות זרות לאיסוף מודיעין פיננסי עדכני, רלוונטי ומדויק. במקרים המתאימים מסייעת הפעילות במסגרת כוח המשימה לגופי האכיפה והביטחון - בישראל ובעולם - בהקפאת/חסימת חשבונות ופעילויות פיננסיות אחרות שקיימת לגביהן אינדיקציה כי הן משמשות לגיוס כספים עבור ארגוני הטרור. בתקופה שמאז הקמת כוח המשימה הבין-לאומי הופצו למדינות השותפות בכוח עשרות דוחות מודיעיניים על ישויות שהוכרו בישראל וכן ישויות נוספות לבקשת גופי האכיפה והביטחון, על מנת להניע בדיקות וחקירות במדינות השותפות. במקביל ובהמשך לכך התקבלו ברשות עשרות דוחות מודיעיניים מהמדינות החברות בכוח המשימה הכוללים מידע רב ויקר ערך. מידע זה נותח והועבר לכלל גופי המודיעין להמשך בחינה וטיפול.

בנוסף להחלפת המידע מול המדינות השותפות בכוח המשימה, המשיכה הרשות להעביר בקשות לקבלת מידע במסגרת החלפת מידע בילטרלית מול רשויות מודיעין זרות נוספות שאינן חברות בכוח. באופן דומה, רשויות מודיעין מקבילות בחו"ל העבירו לרשות בקשות לקבלת מידע ומודיעין יזום הקשורים למימון טרור.

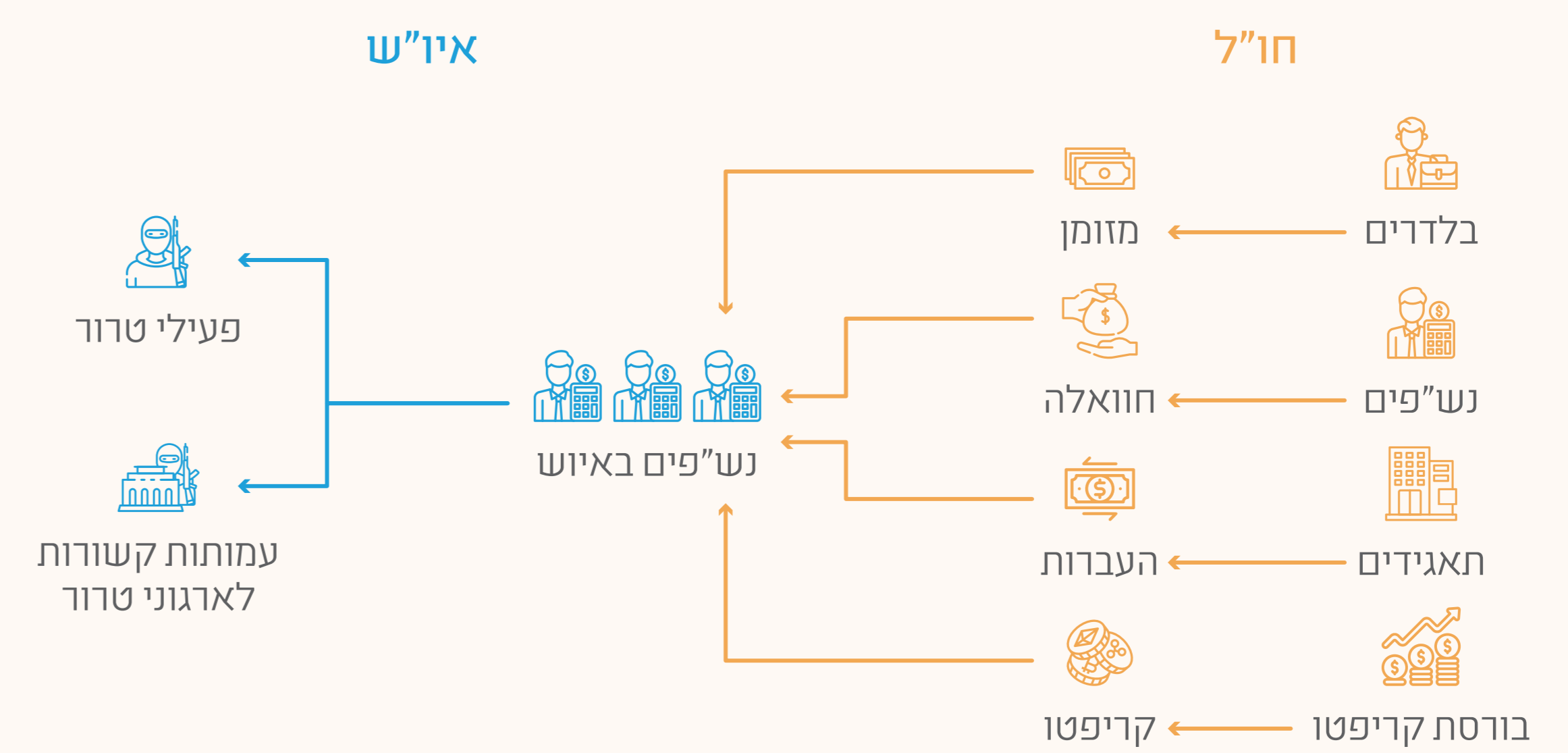
פרשייה

מימון טרור דרך נותני שירותים פיננסיים באיו"ש

בחקירה מסועפת בהובלת משטרת ישראל וצה"ל, בשיתוף הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, המטה ללוחמה כלכלית בטרור במשרד הביטחון, רשות המיסים ושירות הביטחון הכללי בוצעה פעילות כנגד נותני שירותים פיננסיים מאזור יהודה ושומרון אשר סייעו בפעילות של העברות כספים למימון ארגוני טרור. הנש"פים הוכרו כארגוני טרור על ידי שר הביטחון בעקבות פעילותם להעברת כספים לידי חמאס והג'יהאד האסלאמי.

הרשות העבירה לגופי האכיפה והביטחון מידע רב וערכי שהצביע על מעורבות של הנש"פים בפעילות העברת מזומנים בהיקף של מאות מיליוני ש"ח לגורמים הקשורים לארגוני הטרור בארץ ובחו"ל. בהמשך, הרשות סיפקה מידע על פעילותם הפיננסית של נותני השירותים הפיננסיים החשודים מול גורמים בארץ ובחו"ל ותרמה למיפוי התמונה המודיעינית על קשריהם העסקיים וערוצי העברות הכספים.

בסיום החקירה המודיעינית, פשטו כוחות צה"ל ומשטרת ישראל על סניפי הנש"פים, עצרו עשרות חשודים ותפסו עשרות מיליוני ש"ח. העצורים חשודים לא רק בפעילות במזומן, אלא גם כי היו מעורבים במימון ארגון הטרור באמצעות מטבעות קריפטוגרפיים.

פעילות בין-לאומית נוספת למאבק במימון הטרור

בין התאריכים 23 - 27 לאוקטובר 2023 נערכו מפגשי ה-FATF, בהם עמדה הרשות בראש המשלחת הישראלית לארגון. במסגרת המפגשים הוקדשו מספר שעות לדייונים בנוגע למתקפת הטרור על מדינת ישראל, ועמדת ישראל זכתה לתמיכה חסרת תקדים של רוב גדול מבין המדינות החברות בארגון. בסיכום המפגשים פורסמה קריאה לכל מדינות העולם לנתח ולשתף מודיעין פיננסי בנוגע לרשתות מימון טרור ולעשות שימוש בכלים פיננסיים וסמכויות אכיפה, כגון הטלת סנקציות וחילוט, בכדי לנתק את ארגוני הטרור ממקורות המימון שלהם ולהחליש את התשתית הנדרשת לארגונים אלו למימוש מטרותיהם ההרסניות. עוד במפגש זה הוחלט לפרסם דוח מיוחד, אשר המשלחת הישראלית ל-FATF הייתה שותפה פעילה בהכנתו, בנוגע למימון טרור באמצעות מימון המונים (ראו פרק 2023 - הזירה הבין-לאומית) - סיכון רלוונטי שהתממש בבירור בימי המלחמה.

כמו כן, מתחילת המלחמה קיימה הרשות פגישות אופרטיביות בי-לטורליות רבות לקידום שיתופי פעולה מודיעיניים שיסייעו לרשות ולמדינת ישראל להיאבק במימון טרור, לרבות עם הרשות למודיעין פיננסי בארה"ב ורשויות נוספות במדינות שונות רלוונטיות נוספות. בנוסף, קיימה הרשות שיח עם גופים פיננסיים בארץ ובעולם לרבות חברות פינטק שהפלטפורמות שלהן עלולות להיות מנוצלות לפעילות פיננסית ו/או מימון המונים עבור ארגוני טרור.

תמונת מודיעין מימון טרור - השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

בשנתיים האחרונות החלה הרשות לגבש תמונת מודיעין שוטפת בתחומי הלבנת הון ומימון טרור, המתבססת על צי"חים מודיעיניים, אשר מטרתה לתת תמונת מצב עדכנית והערכה לגבי מגמות עתידיות, בנוגע לפעילות הלבנת הון ומימון טרור בתחומי העניין שהוגדרו.

עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל העמיקה הרשות את הפעילות סביב תמונת המודיעין בהקשרי מימון הטרור במטרה למפות את דפוסי הגיוס והעברת הכספים העכשוויים. הרשות מרכזת ומנתחת את המידע המתקבל ממגוון מקורות המידע העומדים לרשותה, ובכללם הדיווחים המתקבלים מן הסקטורים הפיננסיים והמידע הרב המתקבל במסגרת שיתוף הפעולה עם שותפותיה בישראל ובעולם, לצורך גיבוש תמונת מודיעין רחבה של התשתית הפיננסית, דפוסי הפעילות ושיטות המימון המשמשים את ארגוני הטרור. על בסיס תמונת המודיעין ניתן להפיק ממצאים ותובנות, המשמשים בתורם לקידום פעולות למניעה ושיבוש פעילותם וקידום המאבק בהמשך קיומם.

כך למשל, נצפה בשלהי שנת 2023, עם תחילת המלחמה, גידול חד בפעילות ובניסיונות לגיוס כספים לטובת מימון ותמיכה בטרור. חלק נכבד מפעילות זו מתבצע באופן גלוי, במרחב המקוון תחת אמתלה של סיוע הומניטרי. קמפיינים אלו ביוזמת ארגונים, עמותות, מובילי דעה וגורמים פרטיים מכל רחבי העולם מתנהלים בשלל פלטפורמות דיגיטליות החל מרשתות חברתיות, דרך אפליקציות מסרים מידיים וכלה באתרי מימון המונים, לעיתים באופן מקביל, תוך הפנייה וקישור ביניהם. הקמפיינים נעזרים במנעד רחב של אמצעי תשלום לצורך גיוס הכספים הכוללים אופציות מסודרות של העברות בנקאיות וחיוב כרטיסי אשראי, כמו גם אמצעי תשלום מתקדמים ונכסים וירטואליים.

התחקות אחר הגורמים המובילים את הקמפיין מאפשרת לעיתים לחשוף את עובדת היותם גורמים מוכרזים, בעלי קשרים לגורמי טרור או תומכים ומסיתים למעשי טרור. עם זאת לאור אופיים המקוון של הקמפיינים, היכולת להשביח ולמנוע את המשך פעילותם תלוי במידה רבה בנכונות ושיתוף הפעולה של הסקטור הפרטי ורשויות במדינות אחרות אשר לעיתים עוינות את ישראל או מצריכות רף גבוה במיוחד של ראיות למעורבות במימון טרור.

גם אלכ"רים שונים ברחבי העולם, המשיכו לשמש כפלטפורמה לגיוס והעברה של כספים עבור ארגוני טרור, בין אם פעילות האלכ"ר מנוצלת לדעה על ידי גורמים הקשורים לארגונים אלו ובין אם באופן מודע. מידע שהתקבל ברשות מצביע על היקפי פעילות גבוהים מאוד הנקשרים לגופים אלו, על פי רוב באמצעות המערכת הבנקאית במדינות בהן הם פועלים.

המידע המתקבל מגובש לכדי סקירות מודיעיניות המופצות להמשך טיפול של גופי האכיפה והביטחון.

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

עם הפנים קדימה

הערכת הסיכונים הלאומית (NRA)

בשנת 2024 תוביל הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פעם נוספת את תהליך התיקוף של הערכת הסיכונים הלאומית (National Risk Assessment - NRA) בתחום איסור הלבנת הון שיבוצע יד ביד עם גופי האכיפה והביטחון, הרגולטורים הפיננסיים ובשיתוף הסקטור הפרטי בהתאם לסטנדרט הבין-לאומי של ארגון ה-FATF.

הערכת הסיכונים הלאומית מהווה בסיס לקביעת מדיניות וסדרי עדיפויות ברמה הלאומית בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור לצורך החלת גישה מבוססת סיכון ולצורך הקצאת משאבים בצורה יעילה ואפקטיבית. מטרתה של הערכת הסיכונים הלאומית היא לסייע הן למגזר הציבורי והן למגזר הפרטי להכיר את סיכוני הלבנת ההון הרלוונטיים לפעילותם ולזהותם, להבין את הסיכון הפוטנציאלי שבתופעות השונות למערכת הפיננסית ולביטחון הלאומי וכן להכיר את האמצעים אותם נוקטת מדינת ישראל במטרה להתמודד עם סיכונים אלה כמו גם את הפערים המרכזיים הקיימים כעת בתחום.

הערכת הסיכונים הלאומית הראשונה פורסמה בשנת 2018 לאחר תהליך מקיף שנמשך כשנתיים, אך על מנת שתהיה אפקטיבית, וכן בהתאם לסטנדרטיים הבין-לאומיים של ארגון ה-FATF, יש לתקפה מעת לעת.

בהתאם לכך ובהנחיית היועץ המשפטי לממשלה דאז, לאחר מספר שנים בוצע תהליך תיקוף שממצאיו פורסמו בשנת 2021.

בהתאם להסמכת היועצת המשפטית לממשלה, בשנת 2024 תוביל הרשות תהליך תיקוף נוסף של הערכת הסיכונים הלאומית ובסופו צפויה להתפרסם הערכת סיכונים לאומית מעודכנת.

אתגרים מרכזיים

מדינת ישראל ובכללה גופי האכיפה והביטחון, הרגולטורים הפיננסיים והסקטור הפרטי ניצבים בפני אתגרים רבים ומגוונים בניסיון המתמשך לצמצם את הפעילות העבריינית, למנוע ניצול לדעה של המערכת הפיננסית ושימוש בנכסים שמקורם בפלילים. במסגרת זאת, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור עוסקת תדיר בבחינה של התופעות והמגמות המרכזיות בתחומי הפשיעה הכלכלית ומעריכה את הצפי להתפתחות עתידית.

דפוסי הלבנת הון ומימון טרור

פעילות בין-לאומית

הלבנת הון המבוצעת תוך ניצול אפיקים של פעילות חוצת-גבולות (Cross Border), בין במערכות המסורתיות ובין בשימוש בטכנולוגיות חדשות, ופערי רגולציה ואכיפה בין מדינות וטריטוריות, מהווה אתגר מרכזי בחלק גדל והולך של חקירות פשיעה כלכלית. בין השאר פעילות בין-לאומית כוללת ניצול המערכת הבנקאית והחופץ בנקאית המסורתית, שימוש ב"חווילה" (שיטות קיזוז), ניצול פעילות סחר בין-לאומית, השקעות ברחבי העולם לרבות תחומי שיפוט בסיכון להלבנת הון ומימון טרור, לצד שימוש גובר באמצעים ושירותים פיננסיים טכנולוגיים מתקדמים, כגון, נכסים וירטואליים ופלטפורמות מסחר מקוונות, אשר מטבעם אינם כפופים לגבולות טריטוריאליים.

ארגוני הטרור משתמשים גם הם בפעילות חוצת-גבולות על מנת לממן את פעילות ארגונם, בין אם באמצעות גיוס כספים דרך חשבונות במערכת הבנקאית, שימוש בנותני שירותים פיננסיים להעברה וקבלה של כספים מול חו"ל, וכן באמצעות אמצעי תשלום מתקדמים ומטבעות וירטואליים. ארגוני הטרור כמו ארגוני הפשיעה מנצלים את המרחב המקוון לצורך גיוס כספים באמצעות קמפיינים באתרי מימון המונים, פרסומים ברשתות חברתיות ואפליקציות שונות המאפשרים להגיע לקהל יעד בכל מקום בעולם ולבצע ממנו תשלום בצורה פשוטה ונוחה במגוון רחב של אמצעי תשלום.

פעילות במזומן

השימוש במזומן מהווה מזה שנים ארוכות דפוס עיקרי להלבנת הון ומימון טרור. המזומן נותר אמצעי תשלום זמין, אנונימי, נגיש, נוח להעברה ובטוח לשימוש. עבירות מקור רבות מניבות רווח בתצורת מזומן אשר נדרשת הלבנתו על מנת לעשות בו שימוש במערכת הפיננסית. בנוסף, בהיותו של המזומן אמצעי תשלום אנונימי ופשוט להעברה ושינוע הוא מהווה אמצעי נגיש וקל להלבנת הון. כספי המזומן לרוב אינם מכילים תיעוד של מקור הכסף ויעדו ושל המשלם ומקבל התשלום ואינם מחייבים שימוש במערכת הפיננסית הממוסדת, כיוון שניתן להעבירם בקלות יחסית מיד ליד. ישנה גם אפשרות לעשות שימוש במזומן במערכת הפיננסית הממוסדת מתחת לרף הדיווח וכך

להימנע מדיווח לרשות על השימוש במזומן. פעילות עסקית במזומן ללא דיווח מהווה גם עבירת מס, ומביאה לאובדן הכנסות רבות לקופת המדינה.

השימוש במזומן מוכר בדפוסי הלבנת הון שונים כמו נטילת הלוואה והחזרת ההלוואה במזומן, הפקדת כספי אירוע משפחתי בחשבון בנק, רכישת זכויות בפיס, הברחת מזומן, חוואלה ועוד.

הקשר בין מזומן לפשיעה פיננסית ברור אך מורכב. בעוד שלא כל שימוש במזומן הוא למטרות פשיעה, ניתן לומר שמזומן משמש פעמים רבות בתהליך הלבנת ההון, גם בעידן בו אמצעי תשלום מתקדמים, ובכללם נכסים וירטואליים, תופסים חלק נכבד ומתפתח בכלל הפעילות הפיננסית. השימוש במזומן כחלק מפעילות הלבנת ההון מאפשר להסתיר את מקור הכספים ומקשה להתחקות אחר נתיבם, על ידי ניתוק הקשר בין מקור הכספים ליעדם.

במטרה לצמצם את השימוש במזומן כאמצעי תשלום, להפחית את ההון השחור ולסייע במאבק בפעילות פלילית, כולל פשיעה חמורה, העלמות מס, הלבנת הון ומימון טרור, בתחילת שנת 2019 נכנס לתוקף החוק לצמצום השימוש במזומן, תשע"ח-2018. החוק קובע הגבלות על שימוש במזומן ובשיקים ומעל לסכומים מסוימים נאסר על הצדדים לתת ולקבל תשלום במזומן.

ואולם, נתוני בנק ישראל והמודיעין הפיננסי ברשות מצביעים על עליה בהיקף השימוש במזומן בבנקים ובנש"פים. שימוש כזה יכול לבוא לידי ביטוי בניכיון שקים במזומן בנש"פים, הפקדות מזומן לחשבונות עסקיים בבנקים, מכשירי ATM עתירי מזומנים ועוד.

ניצול לרעה של נותני שירותים פיננסיים

הזירה העסקית-כלכלית מתנהלת בקצבים מהירים ומשתנים לאור מציאות קדחתנית תוך ביקוש למתן שירותים פיננסיים מהיר, גמיש לדרישות משתנות של המשק ולחדשנות טכנולוגית. כחלק מהמענה להתפתחויות אלו, נוצרו ענפים פיננסיים חוץ-בנקאיים למתן שירותים פיננסיים, בהם שירותי המרה, העברת כספים מקומית ובין-לאומית, שירותי ניכיון, מתן אשראי ועוד.

בשנים האחרונות, וביתר שאת אחרי תקופת הקורונה, אנו רואים התפתחויות רבות והתאמות שבוצעו בענפים הפיננסיים השונים. הענף הבנקאי מנגיש את שירותיו לפלחי שוק שונים הודות לטכנולוגיה מתקדמת ושינויים רגולטוריים, כך לדוגמא אם בעבר שעת סגירת הסניף הותירה את נותן השירותים הפיננסיים (נש"פ) כספק היחיד לקבלת שירות פיננסי, היום הבנק מפעיל יישומון (אפליקציה) בה ניתנים מגוון שירותים גם לאחר שעות הפעילות של הסניפים המסורתיים.

במקביל, גם סקטור הנש"פים לא עמד מלכת והחל לתת שירותים שבעבר היו שמורים לענף הבנקאי בלבד. השינויים חייבו את הנש"פים לעמוד בתנאי רגולציה וציות מחמירים ואדוקים יותר גם לגבי שירותים שנתנו בעבר, תוך חיוב בקבלת רישיון לעומת רישום בלבד.

דרישת הרישיון מנותני השירותים הפיננסיים, כמו גם שינויים רגולטוריים אחרים אשר הוחלו בשנים האחרונות, הינם תוצר של הבנה שיש מי שמבקש לנצל את אותה גמישות הנוצרת מתת-הקפדה על הוראות ותקנות אשר נועדו להיות חסמים בערבוב של כספים שמקורם בפשע עם כספים ממקור לגיטימי.

על אף שניתן לראות שיפור בהיבטי הציות של סקטור הנש"פים, עדיין ניתן להצביע על נש"פים שחוטאים במעשיהם אם ברשלנות, עובר בעצימת עיניים ועד שותפים לפשע בעצמם. על כן תחום פעילות זה עדיין מהווה אתגר משמעותי לגופי האכיפה בהתמודדותם עם חקירות פיננסיות, תפיסות רכוש והליכים משפטיים כנגד נותני שירותים פיננסיים עברייניים.

נכסים וירטואליים

אחרי תקופה ממושכת יחסית של סטגנציה מסויימת בשוק הנכסים הווירטואליים - כפי שבא לידי ביטוי במחירי המטבעות המובילים ביטקוין ואת'ריום, המשמשות כנייד לקמוס לשוק הנכסים הווירטואליים בכללותו - חלה נסיקה דרמטית במחירי המטבעות במהלך שנת 2023 ובייחוד בחודשים הראשונים של שנת 2024. הזינוק חל, בין השאר, על רקע הצפי ולאחריו האישור שניתן על ידי רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC) למספר גופים, להשיק קרנות סל (ETF) העוקבת אחר מחיר הביטקוין.

ניתן להעריך בוודאות גבוהה כי שיעורי הצמיחה החדים יובילו להתעוררות מחודשת והתרחבות נוספת של תחום הנכסים הווירטואליים ויתנו רוח גבית לפעילותם של גורמים המבקשים לנצל תחום זה לצורך הלבנת הון ומימון טרור.

אחת המגמות המשמעותיות בתחום הלבנת הון ומימון טרור באמצעות נכסים וירטואליים, שנצפו בשנים האחרונות וביתר שאת בשנה האחרונה, היא המעבר של גורמי טרור וגורמים עברייניים לשימוש במטבעות יציבים (צמודי ערך), המהווים בטוחה כנגד הסיכון הטמון בתנודתיות של המטבעות האחרים וכן גם אמצעי לעקיפת סנקציות המגבילות את הגישה למסחר בדולרים. מגמה זו משקפת פופולריות גוברת של השימוש במטבעות אלו בשוק כולו, כאשר המטבע בעל מחזור הפעילות הגבוה ביותר מבין כלל הנכסים הווירטואליים הוא המטבע היציב USDT המונפק ע"י חברת Tether. עם זאת ממצאים של חברות לניתוח בלוקצ'יין מצביעים על כך שבתחומים מסוימים כגון מתקפות כופרה ומסחר ב-Darknet כתר הבכורה עדיין שמור לביטקוין.

אלכ"דים (ארגונים ללא כוונת רווח)

אלכ"ד - ארגון ללא כוונת רווח (NPO - Non Profit Organization) הוא ישות משפטית העוסקת בגיוס וחלוקה של כספים או משאבים למטרות ציבוריות-חברתיות עבור קהל מסוים או עבור ציבור לא מוגדר, שלא למטרות רווח כלכלי. ארגונים מסוג זה פועלים כדי לקדם ולממש יעדים שאינם עסקיים, בתחומי החברה, חינוך, דת וסיוע הומניטארי, תוך קבלת הטבות מס (בשונה מארגונים למטרות רווח), ופועלים תחת כללי מיסוי המבדילים אותם מארגונים הפועלים למטרות רווח. פעילות במסגרת ארגונים ללא כוונת רווח נהוגה ונפוצה ברחבי העולם.

חרף המטרות הציבוריות-חברתיות המבורכות העומדות בבסיס הפעילות של ארגונים ללא כוונת רווח, קיימים מקרים בהם מסגרת ארגונית זו מנוצלת לצורך מימון ותמיכה בטרור במספר דפוסים מרכזיים:

- ניתוב כספים לגיטימיים על ידי אלכ"ד או גורם מטעמו לגורם טרור או גורם הקשור אליו;
- קשר ישיר לגורמי טרור וקידום האינטרסים שלהם לרבות באופן גלוי;
- ניצול לרעה של פרויקטים המנוהלים על ידי אלכ"דים לצורך מימון טרור, כגון סיוע הומניטרי המנותב אל גורמי טרור;
- ניצול מתקנים ותשתיות של אלכ"דים לטובת קידום פעילות טרור וגיוס פעילים;
- והתחזות לאלכ"ד ויצירת מצג שווא של פעילות חוקית על מנת לקדם מימון ותמיכה בפעילות טרור.

באופן דומה, כפי שהוזכר מעלה, תופעת מימון ההמונים הנפוצה ברשתות חברתיות, פלטפורמות ייעודיות ואתרים של עמותות וארגונים שונים, אשר מגייסות כספים לטובת מטרות שונות, עלולה להיות מנוצלת לטובת מימון טרור. הקלות בה ניתן להשיק קמפיינים בערוצים אלו ולזכות לחשיפה רחבת היקף, השכיחות ומגוון האמצעים העומדים לרשות יוזמי הקמפיינים, היכולת להסוות את מטרות גיוסי הכספים והיעדר מנגנוני פיקוח ובקרה מספקים, הם חלק מהאתגרים עימם מתמודדות רשויות החוק במאבקם למניעת ניצולם לדעה של אפיקי מימון אלה.

מאז פרוץ מלחמת "חברות ברזל" פועלת הרשות - בשיתוף כוח המשימה הבין-לאומי CTFTI לסייע לסיכול הזרמת כספים לחמאס וארגוני טרור אחרים באמצעות אלכ"דים המוכרזים כארגוני טרור, אלכ"דים אחרים המנוצלים לדעה וקמפיינים למימון המונים המשמשים למימון טרור.

בעלי שליטה סופיים בישויות והסדרים משפטיים

אחת הטיפולוגיות המוכרות והנפוצות המשמשות גורמים עבריינים וארגוני טרור היא ניצול של ישויות משפטיות מסוגים שונים תחת כסות של התנהלות עסקית לגיטימית לטובת הסוואת הפעילות הפיננסית החרגה, העברת הכספים בין גורמים שונים והסתרת הנהנים הסופיים. גורמים אלו מנצלים חברות קש, חברות נאמנות והסדרים משפטיים אחרים, ומסתייעים בשירותיהם של גורמים מקצועיים המתמחים ביצירת מבנים משפטיים סבוכים ומורכבים לטובת התחמקות מידן של רשויות החוק. הפערים הרגולטוריים בין מדינות שונות בעולם ביחס לחובת השקיפות הנדרשת מצד ישויות משפטיות, הפיקוח על התנהלותם, והגישה והזמינות של מידע עדכני ואמין בדבר פעילותם, בעלי השליטה הסופיים ובעלי העניין, כמו גם היעדר שיתוף פעולה בין-מדינתי מספק, מהווים מכשולים משמעותיים ביכולת להתמודד בצורה אפקטיבית עם תופעה זו.

בעשור האחרון בעקבות מספר הדלפות משמעותיות של מסמכים ונתונים אשר חשפו את היקף השימוש והניצול לדעה של מבנים משפטיים לצורך הסתרת זהותם של בעלי שליטה סופיים בישויות והסדרים משפטיים, בהן מסמכי פנמה ומסמכי פנדורה, גברה המודעות לצורך בעדכון המלצות ה-FATF אשר עוסקות בהיבטים אלו - המלצה 24 (ישויות משפטיות) והמלצה 25 (הסדרים משפטיים), בצורה שתמקד ותכווין את הצעדים הנדרשים ממדינות לנקוט על מנת לייצר שקיפות של גופים אלה.

בהתאם פעל ה-FATF לעדכן את ההמלצות (המלצה 24 תוקנה במרץ 2022, המלצה 25 תוקנה בפברואר 2023), לדבות הטלת חובה לפעול לריכוז מידע עדכני ומהימן ביחס לישויות והסדרים משפטיים באופן שיאפשר גישה מהירה ויעילה לגורמים המוסמכים וזאת באמצעות הקמת מרשם בעלי שליטה סופיים או מנגנון חלופי אחר אשר ישרת מטרה זו.

ארגון פשיעה / סחיטה באיומים

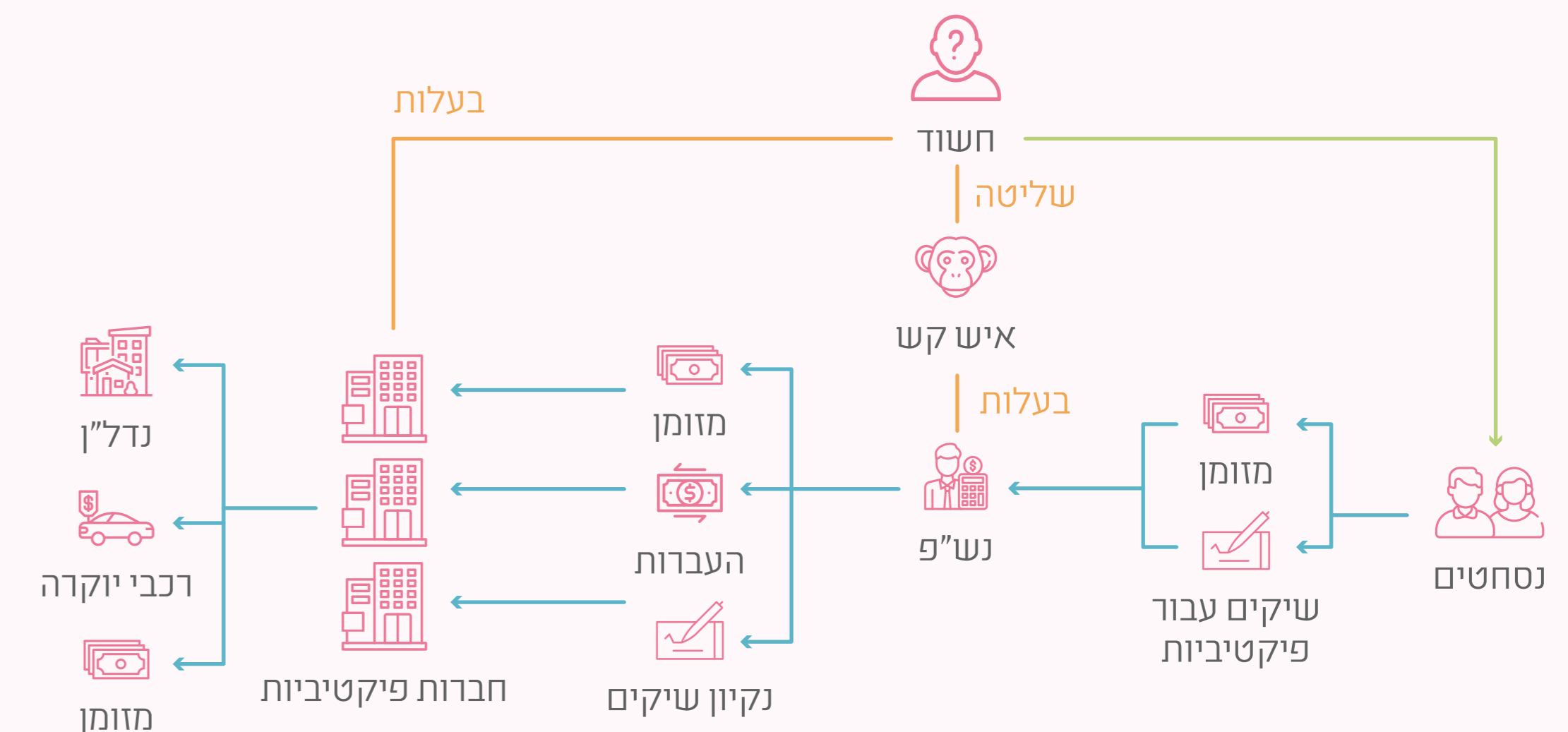
חקירה משותפת בהובלת משטרת ישראל בשיתוף רשות המסים והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור חשפה פרשיית סחיטה באיומים, התחמקות ממס והלבנת הון של אחת ממשפחות הפשע הבולטות בארץ.

ארגון הפשיעה סחט אנשי עסקים, חברות ואנשים פרטיים תוך נקיטת אמצעים אלימים ואיומים בסכומים הנאמדים בעשרות מיליוני ש"ח. בנוסף ראש ארגון פשיעה, בעל מוניטין של אדם אלים ושותפו בעסק בתחום הבניה השתלטו על נותן שירותים פיננסיים, ניהלו אותו בפועל וביצעו בו פעולות ללא דיווח לרשות. במעשים אלו השמיטו החשודים הכנסות חייבות במס בגובה של מיליוני ש"ח.

הלבנת ההון בוצעה במגוון אפיקים, כאשר המרכזיים בהם היו הקמת חברות פיקטיביות, ניכיון שיקים ורכישת נכסים, בעיקר רכבי יוקרה ונכסי נדל"ן, על שמות אנשי קש. החשודים ניכו שיקים של נסחטים (חברות ויחידים) ושל החברות הפיקטיביות אצל נותן השירותים הפיננסיים עליו השתלטו, ואת התמורה העבירו במעטפות מזומנים, באמצעות חברת שליחויות, להפקדה בחשבונם העסקי המשותף. בחשבונות החברות הנסחטות בתחום הבנייה אותרו העברות לטובת חשבונות חברות פיקטיביות בבעלות השותף והעברות של מיליוני ש"ח לטובת חברה להשכרת רכבים, עבור השכרת רכבי יוקרה לארגון, אשר נרשמו על שם הנסחטים.

ראש הארגון ושותפו השתמשו בשיקים של הנסחטים לרכישת דירות מגורים, אשר נרשמו על שם אחרים על מנת להסוות את היותם בעלי הזכויות בדירות.

נגד המעורבים הוגשו כתבי אישום בגין סחיטה באיומים, קבלת דבר במרמה, עבירות מס והלבנת הון. כתבי האישום כללו בנוסף בקשות חילוט של רכבים, נכסי נדל"ן מזומנים, חשבונות בנק ונכסים נוספים בסך של עשרות מיליוני ש"ח.

פעילות עבריינית

ארגוני פשיעה

ארגוני פשיעה היו ועודם אחד מהאיומים המרכזיים ביותר על כלל היבטי החיים בישראל - החל מתחושת הביטחון האישי של האזרחים, עבור באיום על הביטחון במרחב הציבורי והוגנות עסקית, וכלה במעורבות הולכת וגדלה בפעילויות מוסדות המדינה ברמה המוניציפלית והלאומית. חלק מרכזי באיום ארגוני הפשיעה הינו פגיעה ביושרה של המערכת הפיננסית מניצול לפעילות הלבנת הון שמקורו בפשיעה חמורה ומאורגנת.

החלטת הממשלה 549 מיום 24.10.2021 שמה בראש סדר העדיפויות הלאומי את הטיפול בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית ובעיקר בארגוני הפשיעה, וזאת לאור גל הרציחות והאלימות בחברה הערבית והאיום המשמעותי על כלל החברה הישראלית.

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מסייעת לגופי האכיפה באיתור מסלולי הכספים המגיעים לארגוני הפשיעה ומהווים "צינור חמצן" המאפשר את המשך פעולותיהם וקיומם.

הונאות ברשת

פשעים באינטרנט, הידועים גם כפשעי סייבר, כוללים מגוון רחב של פעילויות בלתי חוקיות המתנהלות באמצעים דיגיטליים. אלה יכולים לכלול פריצה, הונאות דיג (פישנינג), גניבת זהות, הונאות מקוונות, בריונות ברשת, הטרדה מקוונת, ניצול ילדים, הפרת זכויות יוצרים ועוד. קלות ביצוע עבירות במרחב האינטרנטי, הנובעות בעיקר מנגישות קלה למספר רב של קורבנות וחסר ידיע ומודעות של הציבור לסכנות בשימוש באפליקציות, במקביל לקלות השמירה על אנונימיות העברייני מהווים כר נרחב לביצוע עבירות אלו.

הונאות סייבר בישראל, בדומה למתרחש במדינות אחרות, הן מגוונות. הסוגים הנפוצים כוללים הונאות דיג (פישנינג) המכוונים ליחידים או לעסקים, הונאות קניות מקוונות, גניבת זהות והונאות משקיעים. על פי הערכות היקף ההונאות ברשת מול אזרחים ותאגידים בישראל הולך וגדל מידי שנה וגם אם היקף הפגיעה בקורבן היחיד יכולה שתהיה בסכומים נמוכים יחסית, הנגישות למספר רב של קורבנות במקביל מייצרת תמורה אדירה לעבריינים, המוערכת במיליונים רבים בשנה.

רשויות אכיפה וגופים רגולטוריים פועלים במאבק בהונאות סייבר, בין היתר, באמצעות קמפיינים למודעות, פיתוח פתרונות טכנולוגיים וכן באמצעות אכיפה פלילית. מאחר ולרוב תוצרי הפשיעה בהונאות רשת מועברים דרך המערכת הפיננסית (בין אם המסורתית ובין בנכסים וירטואליים) - הרשות ממלאת תפקיד מכריע במאמץ הישראלי והעולמי במאבק בפשעי הסייבר על ידי שימוש במודיעין כדי לזהות, לשבש ולהעמיד לדין עבריינים המבצעים פשיעה באינטרנט.

עבירות מס הכנסה, מע"מ ומיסוי מקרקעין מהוות נתח מרכזי מהיקף הלבנת ההון בישראל. עבירות מיסוי מבוצעות הן כחלק מפעילות עבריינית של ארגוני הפשיעה ועבירות חמורות אחרות, וכן על ידי עבריינים המתמחים בעבירות מיסוי עצמאיות. עבריינות המס פוגעות באופן ישיר בקופת המדינה.

תופעת החשבוניות הפיקטיביות הולכת ומתרחבת עם השנים, וגודמת נזק לאוצר המדינה הנאמד במיליארדי ש"ח בשנה. הפצה וקיצוץ של חשבוניות פיקטיביות הם מרכיב מרכזי בפשיעה החמורה של ארגוני הפשיעה בישראל, ומהווים גם אמצעי למימון ארגוני ופעילות טרור. ארגונים אלה משתמשים בחשבוניות פיקטיביות ככיסוי לפעילותם הפלילית ולהסוואת ההון שהושג במסגרת פעילות כפי שהצהירו בחשבונית, כך שמלבד הקטנת חבות המס, החשבוניות הפיקטיביות משמשות כלי להלבין הון שמקורו בפעילות בלתי חוקית. שילוב הנזק העקיף והישיר לכלכלת המדינה יחד עם קלות ביצוע העבירות ושכיחות התופעה, הובילו להערכת סיכון גבוהה בהערכת הסיכונים הלאומית.

חיזוק משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור - קידום תיקוני חקיקה והתאמת הרגולציה לסטנדרטיים הבין-לאומיים

טיוטת חוק איסור הלבנת הון (העברת מידע מגופים ציבוריים) (תיקון), התשפ"ג-2023

הרשות מקדמת תיקון לחוק איסור הלבנת הון באופן שיאפשר לגופים ציבוריים ספציפיים - מערכת ההוצאה לפועל והמרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות - להעביר מידע לרשות במקרים בהם מתעורר חשש להלבנת הון או מימון טרור.

במצב המשפטי הקיים הרשות מקבלת מידע באופן שוטף מגופים שונים, במקרים בהם עולה חשש להלבנת הון או מימון טרור. כך, מכוח סעיפים 7 ו-8א לחוק מקבלת הרשות דיווחים על סוגי עניינים ופעולות ברכוש מגופים פיננסיים שונים וכן מסוחרים באבנים יקרות, אשר עליהם מוטלות חובות זיהוי, דיווח, רישום ושמירת מסמכים. עם זאת, גופים ציבוריים אשר מבצעים או מתבצעות באמצעות פעולות של קבלת תשלומים או גביית חובות, אינם מעבירים כיום מידע או דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון בדבר הפעולות האמורות. זאת, הן מאחד שגופים אלו מנועים מלהעביר מידע רלוונטי בשל חובות סודיות הקבועות בדין, והן בהעדר מנגנון ברור ביחס למצבים ולאופן בהם נדרשת העברת המידע. לפיכך מוצע תיקון לחוק איסור הלבנת הון, לפיו גוף ציבורי כהגדרתו בחוק יהיה רשאי, על אף האמור בכל דין, ובפרט חובות סודיות הקבועות בדין, להעביר לרשות לאיסור הלבנת הון מידע לגבי סוג עניינים ופעולות ברכוש של אדם, אשר מבוצעות במסגרת מילוי תפקידו של אותו גוף, ויפורטו בתקנות. מידע על פעולה או עניינים כאמור, ניתן יהיה להעביר לרשות, ככל שאלו מעלים חשש להלבנת הון או מימון טרור ולשם אכיפתו של חוק איסור הלבנת הון וחוק המאבק בטרור.

ועדת השרים לענייני חקיקה אישרה ביום 04.02.2024 את הצעת החוק.

טיוטת תקנות איסור הלבנת הון (כללים לבקשת מידע והעברתו מן הרשות המוסמכת לממונה), התשפ"ג-2023

במסגרת תיקון מס' 26, התווסף לסעיף 30 לחוק ס"ק (ג2), המאפשר העברת מידע ממאגר המידע המנוהל על-ידי הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, לממונים כהגדרתם בסעיף 12 לחוק, לצורך פיקוח על ביצוע הוראות חוק איסור הלבנת הון ולצורך הטלת עיצום כספי לפיו.

הממונים מוסמכים על פי החוק לבצע ביקורות על הגופים המפוקחים אשר במסגרתן נבחן מילוי חובותיהם מכוח חוק איסור הלבנת הון והצו שהותקן מכוחו (כגון: חובות זיהוי והכרת לקוח, חובת דיווח, חובת שמירת מסמכים ועוד). ככל שהממונה מוצא כי גוף מפוקח אינו מקיים את חובותיו כאמור בצורה מלאה, הוא רשאי להורות על כינוס ועדה להטלת עיצום כספי על הגוף המפוקח. הוועדה מוסמכת מכוח החוק להטיל עיצום כספי כסנקציה בגין הפרת החובות הקבועות בחוק ובצווים שהוצאו מכוחו.

קידום הרפורמה המוצעת להאחדת צווי איסור הלבנת הון ("הצו האחד")

הרשות ממשיכה בקידום הרפורמה לאיחוד המשטר הרגולטורי בתחום המאבק בהלבנת הון ומימון טרור תחת צו בעל מסגרת אחידה בתיאום ושיתוף פעולה עם מחלקת ייעוץ וחקיקה והרגולטורים הפיננסיים, כך שכל החובות המהותיות בתחום של איסור הלבנת הון ומימון טרור יחולו על כלל הסקטורים הפיננסיים באופן זהה יחד עם האפשרות שתינתן לכל רגולטור לקבוע אסדרה פרטנית בהתאם לסיכונים ולמאפיינים הרלוונטיים לכל סקטור. כחלק מקידום הצו וביצוע תהליך RIA, מתקיימים דיונים פנים ממשלתיים עם כלל הגורמים הרלוונטיים, והתקיימו שולחנות עגולים עם כלל הגופים הפיננסיים.

תיקוני חקיקה נוספים

הרשות ממשיכה ליזום ולקדם חקיקה ראשית ומשנית לשם שיפור משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור בישראל והתאמתו לסטנדרטים הבינ"ל, בתיאום ושיתוף עם המשרדים הרלוונטיים ומחלקת ייעוץ וחקיקה (פלילי) במשרד המשפטים.

בין דברי החקיקה אשר הרשות פועלת לקידום - התקנת ותיקון צווי איסור הלבנת הון שחלים על בנק הדואר, אגודות פיקדון ואשראי, נותני שירותי פיקדון ואשראי ללא ריבית (גמ"חים), חברת תשלומים ויזום בסיס.

עד לתיקון מס' 26 לחוק, הרשות לאיסור הלבנת הון לא הייתה רשאית להעביר לממונה מידע הנוגע להפרות לפי חוק איסור הלבנת הון, על אף שהוא מוסמך כאמור לבצע ביקורות על הגופים המפוקחים, לדון בהפרת הוראות החלות עליהם במסגרת ועדות להטלת עיצומים כספיים, ולהטיל עליהם עיצומים בשל אותן הפרות, לדבות בגין הפרת חובת הדיווח לרשות. התיקון לחוק אפשר לרשות להעביר לממונים מידע כאמור ממאגר המידע המנוהל ברשות, בין ביוזמת הרשות ובין בעקבות בקשה מנומקת של הממונה, זאת לפי סעיף 30(ג) לחוק. סעיף 30(ג) (2) לחוק מסמיך את שר המשפטים להתקין תקנות להעברת המידע שבנדון, בהן ייקבעו סוג המידע והיקפו, אופן העברתו לממונה, דרכי השימוש בו בידי הממונה, שמירתו ואבטחתו. בהתאם לכך, התקנות הללו מסדירות את סוגי המידע שיועברו לממונה, את אופן הגשת המידע על ידי הממונה, ובכלל זה, הגדרת הגורם המוסמך לפנות בבקשה והפרטים שעליו לציין בה, דרכי העברת המידע לממונה, חובת אבטחת המידע על ידי הממונה, שמירתו, ובכלל זה אחסנתו והטיפול בו בהתאם לסיווג המידע ונהלי אבטחת המידע.

טיוטת התקנות הוגשה לאישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

קידום הקמת מאגר נהנים בישויות משפטיות ונאמנויות

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור פועלת להקמת מרשם מרכזי של בעלי שליטה סופיים בתאגידים ובנאמנויות. לשם גיבוש המתווה הוקם צוות בין-משרדי בהשתתפות נציגות ונציגים בכירים מרשות התאגידים, רשות המסים, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, ומחלקות ייעוץ וחקיקה הרלוונטיות במשרד המשפטים. על מנת להתמודד באופן מיטבי עם הסיכונים שזוהו, עקב שימוש בישויות והסדרים משפטיים, בוחן הצוות פתרונות ומנגנונים שונים להקמת מרשם בעלי שליטה, לרבות ההיבטים החקיקתיים והתפעוליים הכרוכים בהקמת המרשם, היקף המידע שייכלל בו ואופן טיוב המידע, פומביות המרשם, זהות הגוף שיחזיק וינהל את המרשם וסמכויות הפיקוח הנדרשות לצורך קיום מרשם מהימן ועדכני, כל זאת לצורך הגברת השקיפות בצורה אפקטיבית.

התהליך מתחייב לאור הסטנדרט הבין-לאומי (המלצה 24 להמלצות FATF שתוקנה באוקטובר 2021). לפיו מוטלת, בין השאר, חובה על מדינות להקים מרשם בעלי שליטה ולהבטיח כי קיים מידע מקיף, מהימן ועדכני בנוגע לכל בעל שליטה בתאגיד. הדבר נדרש לשם הגברת שקיפות בישויות משפטיות, במטרה למנוע את ניצולן לרעה על ידי עבריינים למטרות הלבנת הון ומימון טרור.

בהתאם לכך, משרד המשפטים מקדם את ההקמה של מרשם בעלי שליטה סופיים בישויות משפטיות. ביום 01.08.23 פורסם מסמך עקרונות היסוד להתייחסות הציבור וקבלת עמדתו בעניין הקמת מרשם בעלי שליטה סופיים בתאגידים. במהלך שנת 2024 גובש מסמך עקרונות בהקשר של מרשם בעלי שליטה בהסדרים משפטיים.

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

אכיפה כלכלית משולבת

בהחלטת ממשלה מספר 4618 מיום 1.1.2006 נקבע המאבק בפשיעה החמורה, בפשיעה המאורגנת ובתוצריהן, כיעד ארוך טווח. ההחלטה העצימה את המאבק בפשיעה החמורה והמאורגנת על ידי אימוץ מדיניות שבה ישולבו היכולות של כלל הגורמים המקצועיים הנוגעים בדבר, באמצעות הקמת פורומים משותפים שיובילו את יעדי התוכנית וחיזוק שיתוף הפעולה בין רשויות האכיפה. הדגש הניתן בהחלטת הממשלה לתוצרי הפשיעה הביא לידי ביטוי את החשיבות הניתנת לאכיפה הכלכלית כחלק מהמאבק, תוך הבנה כי **מטרות הפשיעה החמורה והמאורגנת הינן כלכליות ביסודן**.

צוות העל והוועדה המתמדת

במסגרת ההחלטה האמורה הוקם צוות על בראשות היועץ המשפטי לממשלה וחברים בה ראשי גופי האכיפה. תפקיד צוות העל להתוות את מדיניות האכיפה המשולבת, תוך הכוונה ושילוב כלל גורמי האכיפה, החקיקה, הרגולציה והמודיעין, ולפקח על יישום המדיניות שנקבעה.

בנוסף, הוקמה ועדה מתמדת להכוונה ולתיאום הפעילות במאבק בפשיעה החמורה ובפשיעה המאורגנת ובתוצריהן. בראש הוועדה עומד ראש אגף חקירות ומודיעין במשטרת ישראל, וחברים בה נציגים בכירים קבועים של משטרת ישראל, פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, רשות המסים, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, רשות ניירות ערך, ושירות בתי הסוהר. הוועדה המתמדת מגבשת תכניות רב-שנתיות ותוכניות שנחיות למימוש המדיניות הנקבעת על בסיס החלטות צוות העל. כמו כן, קובעת את סדרי העדיפות האופרטיביים לפעילותה, לדבות קביעת יעדים ובקרה על יישומם, ומתאמת בין גורמי החקירה והאכיפה, המודיעין והרגולציה. במסגרת דיוניה, מוחלפים מידע ונתוני מודיעין הדרושים לוועדה לצורך מילוי תפקידה.

לדשות תרומה משמעותית הן בגיבוש המדיניות ותוכניות הפעולה למימושה, הן בקביעת סדרי העדיפות האופרטיביים לפעילות הוועדה המתמדת, לדבות קביעת יעדים ובקרה על יישומם ובחינת האפקטיביות של פעילות האכיפה הכלכלית, הן בתיאום בין גורמי החקירה והאכיפה, המודיעין והרגולציה והן בהכשרות מקצועיות.

הרשות לוקחת חלק בכל שלבי בחינת היעדים וקבלת ההחלטות. בשנת 2023 הרשות המשיכה לקיים שיתופי פעולה הדוקים בין כלל הגופים החברים בוועדה המתמדת. דפוסי העבריינות אשר נוצרו בחסות נגיף הקורונה (מאז תחילת שנת 2020), המעבר המהיר והמוגבר לפעילות עבריינית במרחב המקוון, יישום החלטת ממשלה 549 למאבק בפשיעה בחברה הערבית, מתקפת הטרור בשבעה באוקטובר, מלחמת "חברות ברזל" שהחלה מיד לאחריה וחשיבות סיכול ניסיונות מימון ארגוני הטרור, חיזקו ביתר שאת את החשיבות בשילוב כוחות בין הרשות לכלל הגורמים החברים בוועדה.

המוקד המודיעיני המשולב

המוקד המודיעיני המשולב באגף חקירות ומודיעין של משטרת ישראל הוקם מתוקף החלטת ממשלה 4618. המוקד מהווה צוות מודיעין משולב למאבק בעבירות כלכליות הקשורות בפשיעה החמורה ובפשיעה המאורגנת ובתוצריהן

וכולל נציגים מקצועיים של משטרת ישראל, רשות המסים והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן נציגים לא קבועים של הוועדה המתמדת בהתאם להחלטת הוועדה.

המוקד המודיעיני המשולב פועל בשיתוף פעולה מלא יומיומי ומבוצעת בו החלפת מידע מודיעיני בין הגופים למתן סיוע לחקירות הלבנת הון ומימון טרור קיימות וכן על מנת ליזום חקירות בתחומי הפשיעה הכלכלית, באישור הוועדה המתמדת. לאחר אישור הוועדה המתמדת, פועל מוקד המודיעין המשולב לביצוע ניתוח והערכה מעמיקים של היעד, תוך הצלבה וניתוח המידע שאותר ונאסף על ידי נציגי המוקד במשותף, וגיבוש המידע לכדי "כתבת מוקד", הכוללת הצבעה על פערי מידע והמלצות לפעולה. בנוסף, נקבעו נהלים המבטיחים הפרדה בין המידע שמקורו במאגר המידע והמודיעין הפיננסי של הרשות ליתר המידע במוקד, ומניעת העברתו של המידע שמקורו במאגר הרשות למי שלא הוסמך לקבלו כדיון.

כוחות המשימה

כוחות המשימה הוקמו במטרה לפעול נגד יעדים ותופעות פשיעה והלבנת הון משמעותיות והם אחד הכלים המשמעותיים ביותר באכיפה הכלכלית המשולבת. על כוחות המשימה מפקדת משטרת ישראל, ובכל כוח שותפים נציגים מרשות המסים, הפרקליטות והרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, אשר פועלים יחדיו על בסיס יומיומי.

עובדי אגף חקירות והערכה ברשות משמשים כנציגים בכל אחד מכוחות המשימה, במטרה לייעל ולהעמיק את שיתוף הפעולה ולסייע במאמץ המשותף של רשויות האכיפה בישראל במאבק בהלבנת הון ומימון טרור. כך, נציגי הרשות תורמים לאיתור ולמיפוי פעילותם הפיננסית של גורמים מרכזיים המעורבים בהלבנת כספים, ולאיתור ומיפוי חשבונות הבנק שלהם בישראל ובח"ל, וכן מסייעת לאיתור נכסים לתפיסה וחילוט. הרשות לוקחת חלק במערך הפיקוח והבקרה על כוחות המשימה וההכשרות המקצועיות של נציגי גופי החקירה בכוחות המשימה, כפי שמפורט בפרק [IMPAcademy - 2023](#)

החלפת מידע מודיעיני עם הרשויות המוסמכות

רשויות אכיפה בישראל

הסמכות לבקשת המידע מרשויות האכיפה הינה לצורך מניעה וחקירה של עבירות הלבנת הון, מימון טרור ופרולפרציה (מטרות כמפורט בחוק) ועבירות מקור.

גופי ביטחון בישראל

צרכן מידע חדש

הסמכות לבקשת המידע על ידי גופים אלה הינה לצורך מניעה וחקירה של פעילות ארגוני טרור וארגוני טרור מוכרזים, של מעשי טרור ושל מימון ארגונים או מעשי טרור, מניעת סחר עם האויב, מניעת פעילות כלכלית עם גורם זר מסייע או של פגיעה בביטחון המדינה.

פראפרזה מודיעינית

הפצת המידע מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור לרשויות המוסמכות ולרשויות המקבילות בחו"ל נעשית באמצעות פראפרזה מודיעינית - המכונה "כתבה מודיעינית" - פרי ניתוח והערכה של כל המידע המצוי בידי הרשות בנושא מושא החקירה. המידע הפיננסי יכול לתרום בין היתר, לחיזוק התזה החקירתית וחיפוש מידע על קשרים או פעילות פיננסית שלא היו מוכרים לרשויות האכיפה וגופי הביטחון, במדינות זרות ובחשבוניות בנק, שבהם ניתן לאתר ראיות התומכות בפעילות הלבנת ההון ו/או מימון הטרור, וכן מידע על היקף הרכוש שניתן לתפוס ולחלט.

המודיעין הפיננסי שמעבירה הרשות באמצעות פראפרזה מודיעינית מתחלק לשני סוגים:

כל הוצאת מידע מהרשות נעשית לאחר אישור ראש הרשות ובחתימתה.

ניתוח המודיעין והכנת הפרפרזה המודיעינית של הרשות נעשים על ידי אנליסטים המתמחים בתחום הלבנת הון ומימון טרור, ובעזרת כלי מחשוב מתקדמים. תרומתן הייחודית של הכתבות המודיעיניות הינה בהנגשת המידע לצרכן ובהנחת תשתית מודיעינית איתנה בנוגע לפעילות פיננסית חשודה, המאפשרת אכיפה כלכלית נגד התשתית הארגונית והמבצעית של מחוללי פשיעה ופעילות מימון הטרור.

העברת מידע במענה לבקשה

הכתבות המודיעיניות במענה לבקשות מידע נערכות בהתאמה מדויקת לצרכי היחידה החוקרת לעניין היקף המידע הנדרש, דמת ניתוח המידע, ולרמת הדחיפות. בקשת המידע מנותבת לטיפול צוות ייעודי ברשות (כגון: מיסים, טרור, יחידות משטרתיות) שהינו בעל מומחיות ספציפית לסיוע בחקירות, זאת מתוך הכרה בשונות של אופן הפעילות של יחידות חקירה שונות והתאמת המענה לצרכים הספציפיים והייחודיים של הפרשיה ויכולות היחידה החוקרת.

העברת מידע יזומה

העברת מידע יזומה בדבר חשדות לביצוע עבירות הלבנת הון ומימון טרור הינה נדבך מרכזי במימוש ייעודה של הרשות. העברה יזומה של מידע מבוצעת לאחר תהליך ניתוח המידע הקיים במאגר המידע הייחודי ברשות, ובמקרים בהם זוהו תסמינים לפעילות חשודה של גורמים בהלבנת הון, מימון טרור ועבירות מקור. המידע היזום מועבר לגופי האכיפה והביטחון בארץ לשם פתיחה בחקירה וכן לרשויות מקבילות בחו"ל. חשיבות הפעילות היזומה מקבלת משנה תוקף בהמלצות ארגון ה-FATF אשר קבע כי חלק מתפקידים של גופי ה-FIU הינו הפצה יזומה של מודיעין פיננסי, וזאת כחלק ממימוש תכלית משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור.

חילופי מידע בזירה הבין-לאומית

הרשות מחליפה מידע עם יחידות מודיעין פיננסי מקבילות בעולם (FIU) לצורך מניעה וחקירה של עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, חוק המאבק בטרור, פקודת המסחר עם האויב וחוק המאבק בתוכנית הגרעין של איראן.

החלפת מידע ברמה הבין-לאומית נעשית על פי בקשה המוגשת לרשות או במסגרת העברת מידע יזום. הבקשה נבדקת הן ברמה המודיעינית והן ברמה המשפטית כחלק מהקפדה יתרה על אבטחת המידע ועל רגישות המידע שנמצא במאגרי הרשות. בהתאם לסטנדרטים של ארגון ה-Egmont המחייבים את כלל חברי הארגון, יחידת מודיעין פיננסי זרה רשאית להעביר את המידע שהתקבל מהרשות לרשויות אכיפה אחרות, רק לאחר קבלת אישור בכתב מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. בדומה, מעבירה הרשות בקשות מידע ליחידות מודיעין פיננסי מקבילות בעולם, על מנת לקבל מודיעין פיננסי חיוני לחקירות המתנהלות בישראל.

הפעילות היזומה של הרשות מוכוונת על פי נושאי התעניינות הנקבעים בצוות העל, כמו גם נושאי עניין נוספים הנקבעים על ידי הרשות, בהתאם להערכת הסיכונים הלאומית, ובתאום עם גופי האכיפה והביטחון בישראל.

במהלך 2023 הצליחה הרשות לאתר ולהציף לגופי האכיפה והביטחון יעדים יזומים איכותיים להמשך טיפול וזאת באמצעות זיהוי דפוסי פעילות חשודים, קשרים לגורמים עברייניים ומאפיינים מחשידים נוספים כגון אינדיקציה שמדובר במלביני הון מקצועיים. נוסף לכך, הרשות הובילה פרויקטים רוחביים יזומים לזיהוי ואיתור גורמים בתחומי סיכון ובנושאי עניין אשר מאפייניהם ופעילותם עלו על ספי ההחשדה שהוגדרו בתיאום עם גופי האכיפה והביטחון. תוצרי הפרויקטים מועברים בפרפרזות מודיעיניות להמשך בחינה מעמיקה של גופי האכיפה והביטחון לבדיקת הצטלבות אל מול המאגרים המודיעיניים שלהם העשויים להוביל לפתיחה של חקירה או ביצוע של פעילות מודיעינית ו/או אופרטיבית אחרת.

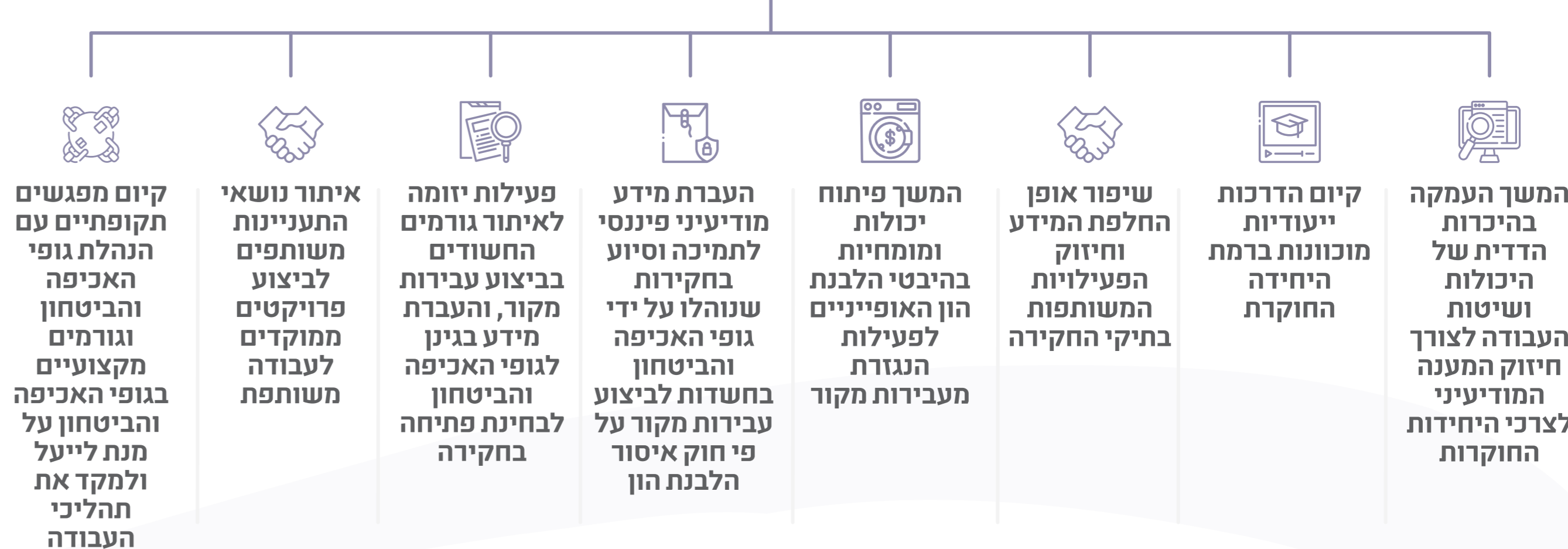
המידע הנקלט במאגר המידע והמודיעין הפיננסי נסרק מדי יום על פי קריטריונים מוגדרים מראש במערכת ההתרעות של הרשות, לצורך איתור סממנים לפעילות פיננסית חשודה של הלבנת הון ומימון טרור וכן לאתר מידע חדש הרלוונטי לחקירות פעילות שלגביהם נתקבלו ברשות בקשות מגופי האכיפה והביטחון. ההתרעות נבחנות בתדירות יומיומית על פי תיעדוף תחומי סיכון שהוגדרו מראש ובמקרה הצורך ובהתאם לרמת החשדה, מועברת המלצה להמשך בחינה מעמיקה והמשך טיפולם בצוותים הייעודיים. בנוסף, מרכז ההתרעות פועל לזיהוי של תופעות מתהוות בנקודות זמן שונות ולאיתור דפוסים ומגמות הלבנת הון ומימון טרור ולכן מהווה צומת מרכזי ברשות בעל ראייה רחבה על המתרחש בכל רגע נתון, כמו גם מקור מידע משמעותי לזיהוי והצבעה על מגמות הלבנת הון ומימון טרור באופן שוטף. המידע שנצבר במרכז ההתרעות מועבר בידע מקצועי פנים רשותי ולפי העניין משותף גם עם צרכני הרשות וגופים נוספים עימם הרשות פועלת.

לאור ההקפדה על היבטי אבטחת המידע ושמירת הפרטיות של הישויות המדווחות למאגר הרשות, כמו גם הדרישה לטיפול חקירתי בגורמים רק לאחר ביסוס עילת החשדה ראשונית, ברשות נקבעו הנחיות ומגבלות ברורות על תהליך העבודה ובחירת היעדים לטיפול, וכן תהליכי בקרה הדוקים בכל שלבי העבודה החל משלב ניתוח הנתונים וכלה בשלב הפצת המידע.

העמקת שיתוף הפעולה עם גופי האכיפה והביטחון

בשנת 2023 הרשות שמה דגש רב על התאמת התוצרים המודיעיניים לצרכים והיכולות המשתנות של גופי האכיפה והביטחון. בין השאר נערכו עשרות מפגשים עם יחידות חקירה, ביטחון ופרקליטות הן למטרות העברת ידע והכשרה והן למטרות למידה משוטפת במטרה לייעל ולהתאים את תהליכי העבודה מול היחידות השונות, ולשפר את אפקטיביות השימוש במודיעין פיננסי.

העמקת שיתוף הפעולה עם גופי האכיפה והביטחון

גם השנה המשיכה הרשות לקיים פגישות עם בכירים לתאום תמונת המודיעין ותוכניות העבודה, עדכונים שוטפים, קביעת יעדים, הפקת לקחים ותיאום פעילות משותפת, במקביל לפגישות עיתיות של צוותי העבודה ברשות עם יחידות החקירה.

גופי ביטחון וקהיליית המודיעין

מתקפת הטרור בשבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל שהחלה מיד לאחריה חידדו את חשיבות שיתופי הפעולה בתחום סיכול מימון הטרור ואת האתגרים העומדים בפני מדינת ישראל בנושא.

הרשות מקדישה משאבים להעמקת הפעילות ושיתוף הפעולה עם גופי הביטחון, בין היתר באמצעות פרויקטים משותפים למיצוי מאגר המידע של הרשות, חיזוק שיתופי הפעולה הבין-לאומיים, העברת הדרכות ליחידות שונות על פי נושאי העניין וקיום מפגשים עם גורמים שונים להעמקת הידע ושיתוף יכולות. מלחמת "חרבות ברזל" חיזקה משמעותית את שיתופי הפעולה עם גופי הביטחון וקהיליית המודיעין ובהתאם היקף העברת המידע בנושאי מימון טרור והגנה על בטחון המדינה גדל משמעותית, בעיקר לאור הקמת כוח המשימה הבין-לאומי CTFTI (לפירוט ראו פרק "מלחמת חרבות ברזל").

בהמשך לגידול המשמעותי בהיקף המידע המודיעיני שהחליפה הרשות עם רשויות מקבילות ובעיקר עם כוח המשימה הבין-לאומי חייב התאמת משאבים ברשות והגדלת המשאבים המוקצים להתמודדות עם סיכונים מימון הטרור והגנה על בטחון המדינה.

שיתוף פעולה עם הסקטור הפיננסי

מפגשי עבודה והדרכה

בשנת 2023 קיימה הרשות מפגשי עבודה, משוב והדרכה רבים לגופים המדווחים והרגולטורים (גופים מפקחים) בכל הסקטורים. מטרת מפגשים אלו היא הצפת נקודות לשימור, ליקויים קיימים והדרכים לשיפורם, וכן העמקת ההיכרות עם תסמינים ודגלים אדומים לפעילות המעלה חשד להלבנת הון ומימון טרור בכל סקטור. במסגרת זו קיימה הרשות מפגשי משוב פרטניים עם קציני הציות על מנת לתת הנחיות והדרכות פרטניות לכל גוף וכן לקבל היזון חוזר מהגופים המדווחים לשיפור איכות הדיווחים, משטר הדיווחים וחיזוק שיתוף הפעולה עם הרשות.

המפגשים עם הגופים המדווחים והרגולטורים, כאמור, התקיימו בנוסף לשיח השוטף, הליווי וההכוונה היומיומיים שמקיימים נציגי הרשות עם גופים אלה, לדבר עם גורמים מטעמם המספקים להם שירותי מחשוב ואחרים.

גופי אכיפה

הרשות ממשיכה לפעול כדי לחזק את שיתופי הפעולה המקצועיים עם גופי האכיפה בישראל, משטרת ישראל, רשות המסים ורשות ני"ע, במטרה לסייע ולתמוך בחקירות כלכליות המנוהלות על ידיים בחשדות לביצוע עבירות הלבנת הון, עבירות מקור וסיכול מימון הטרור. הידע המקצועי של עובדי הרשות והמידע המודיעיני המועבר בפרפרזות המודיעיניות מסייע לקידום חקירות כלכליות מסוגים שונים בהם חקירות ארגוני פשיעה, הונאות, סחיטת דמי חסות (סד"ח), עבירות מס, עבירות על חוק המע"מ, עבירות ני"ע ועוד.

העמקת שיתוף הפעולה בין הרשות לגופי החקירה נעשתה במשולב עם שינויים והתאמות פנים ארגוניות שכללו הקמת מחלקות ייעודיות-מקצועיות וצוותי עבודה מומחים, חלוקה יעילה של התשומות והמשאבים על בסיס הערכת אפקטיביות בהתאם לדרישות והצרכים.

כנסים עם נותני שירותים פיננסיים

במהלך 2023 קיימה הרשות, בשיתוף רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, כנסים מקצועיים לנותני שירותים פיננסיים, בהם נסקרו, בין היתר, הנושאים הבאים: יישום השינויים המרכזיים בצו איסור הלבנת הון, ביקורת ואכיפה, דיווחים לרשות וטיפולוגיות מרכזיות בתחום הלבנת הון.

מפגשי עבודה ומשוב עם נותני שירותים פיננסיים ובתי תוכנה

במהלך שנת 2023 התמקדה הרשות בהטמעת חובות איסור הלבנת הון על נותני שירות בנקים פיננסי ונותני שירותי אשראי. במסגרת זו, קיימה הרשות מפגשי עבודה ומשוב עם נותני שירותים פיננסיים, לרבות מתן משוב לגורמים המדווחים אודות הדיווחים על פעילות רגילה והדיווחים על פעילות בלתי רגילה במסגרת מכתב שבו פורטו דגשים לשיפור ולשימור בהתבסס על עבודה מעמיקה ובחינה מדגמית של הדיווחים שהתקבלו ברשות.

בנוסף קיימה הרשות מפגשי עבודה העוסקים בתחומי פעילויות חדשים ו/או ייחודיים, מפגשי התנעה לקידום דיווח בלתי רגיל מובנה עם מספר גורמים מדווחים ובתי תוכנה ומפגשי עבודה ממוקדים עם בתי תוכנה בנושאים רוחביים.

במפגשים ובמכתבים אלו, הרשות העמידה כלים ותובנות שונות במטרה לסייע לגוף המפוקח בהטמעת משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור ויישום חובות הדיווח בהיבטי דיווחים על פעילות רגילה ודיווחים על פעילות בלתי רגילה, וכן העשירה הרשות את ידיעותיה בהתייחס לאופי הפעילות וזיהוי פעילויות בעלות סיכון גבוה, שירותים חדשים ו/או ייחודיים, אמצעי תשלום מתקדמים וטכנולוגיות חדשות.

מפגשי עבודה עם תאגידים בנקאיים

במהלך שנת 2023 הרשות קיימה מפגשי עבודה עם תאגידים בנקאיים, לרבות מפגשי היכרות ולמידה עם תאגידים בנקאיים חדשים וקיימים העוסקים בתחומי פעילויות חדשים ו/או ייחודיים.

זאת ועוד, קיימה הרשות מפגשים ממוקדים עם נציגי הפיקוח על הבנקים במטרה לחזק את שיתוף הפעולה בין שני הגופים בדגש על שיתוף תובנות וידע רלוונטי עדכני, ומפגשים נוספים, עם נציגים מבנק ישראל, בנושא תחומי פעילות חדשים ומידע סטטיסטי שהועבר לבנק ישראל.

מפגשי משוב והדרכה פרטניים עם תאגידים בנקאיים

הרשות קיימה מפגשי הדרכה ומשוב פרטניים עם בנקים וחברות כרטיסי אשראי. במסגרת מפגשים אלו נמסר משוב כללי בנוגע לאיכות הדיווחים הרגילים והבלתי רגילים המועברים לרשות תוך מתן דגש לחשיבותם, העמקת ההיכרות עם תסמינים ודגלים אדומים בהתאם לתחומי הסיכון של הסקטור, תוך שילוב מקרים להמחשה.

במסגרת מפגשים אלו, הרשות העשירה את ידיעותיה בהתייחס למגמות חדשות שזיהו התאגידים הבנקאיים וסיפקה מענים בהתאם.

מפגשי עבודה ומשוב פרטניים עם זירות סוחר, קופות גמל ומבטחים

הרשות ערכה פגישות עבודה ומשוב פרטניים עם זירות סוחר, קופות גמל ומבטחים. במסגרת הפגישות ניתן משוב פרטני באשר לאיכות הדיווחים הרגילים והבלתי רגילים המועברים לרשות תוך מתן דגשים לחשיבותם ואיכותם, העמיקה ההיכרות עם תסמינים ודגלים אדומים בהתאם לתחומי הסיכון של הסקטור, תוך שילוב מקרים להמחשה.

מפגשי עבודה עם סקטור חדש בהתהוות - נותני שירותי תשלום

הרשות קיימה מפגשי הכרות עם נציגי נותני שירותי תשלום לצורך העמקת הידע וההכרות עם אופי פעילותם ושירותיהם הייחודיים והתאמת דרכי הדיווחים העתידיים לסקטור מתהווה זה.

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור

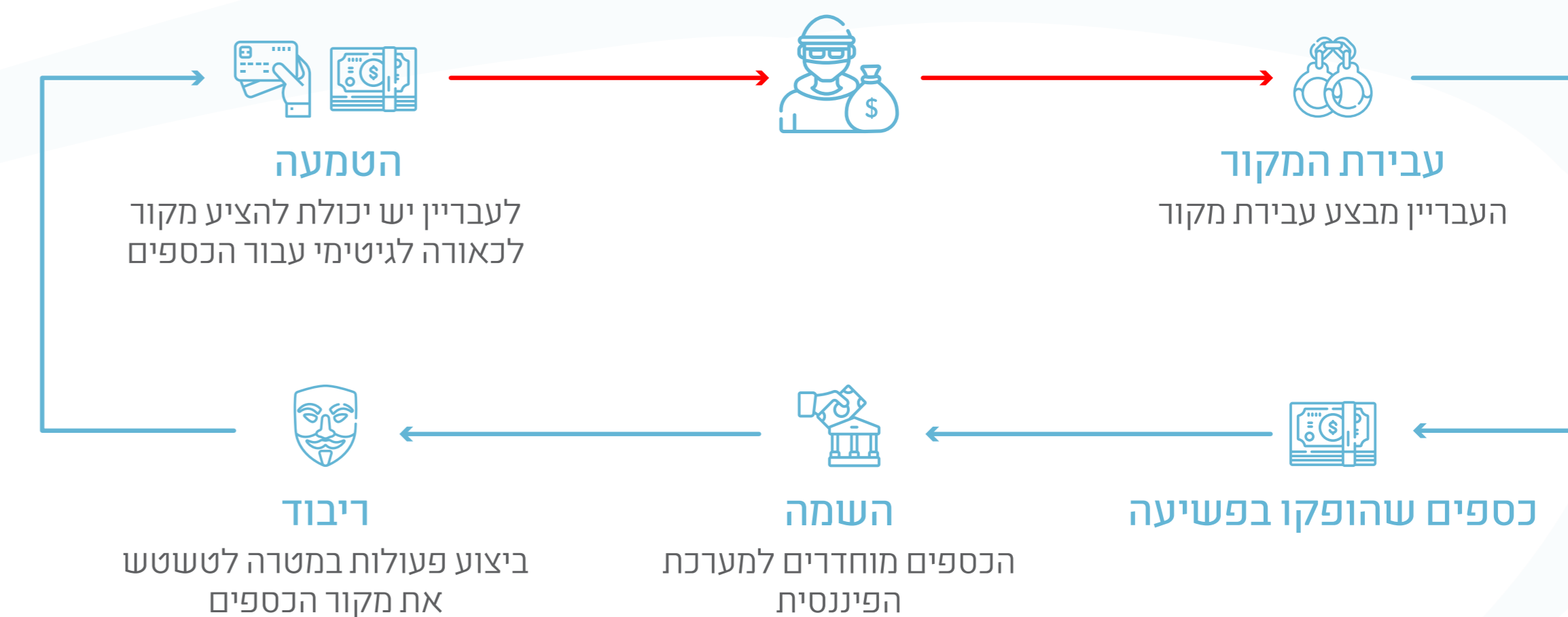
רקע - הלבנת הון ומימון טרור

מהי הלבנת הון?

הלבנת הון הינה ביצוע פעולה ברכוש שמקורו בפעילות בלתי חוקית במטרה להטמיע אותו בתוך רכוש חוקי, לרבות באמצעות שימוש במערכת הפיננסית ולהזרים את רווחי הפעילות למערכת הפיננסית הלגיטימית. הלבנת הון נועדה לכך שלא ניתן יהיה לזהות את מקור הרכוש, מיקומו וזהות בעלי הזכויות בו. הפעילות הבלתי חוקית מכונה "עבירות מקור". הכוונה היא לרשימה סגורה של עבירות אשר מופיעות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000. ברשימה זו מופיעות עבירות כגון: סחר בסמים, עבירות מס חמורות, סחיטה, רצח, ניהול וארגון הימורים בלתי חוקיים, מעילות וגניבות, שוחד, סחר בלתי חוקי בנשק, סחר בבני אדם ועוד. נציין, כי גם קשר לעבירות אלו עשוי להיחשב כהלבנת הון.

הספרות מציגה את תופעת הלבנת הון כתהליך תלת-שלבי אשר כולל את השלבים הבאים:

1. **שלב ההשמה (Placement)** - בשלב זה הכסף שמקורו בפעילות בלתי חוקית מוחדר למערכת הפיננסית.
2. **שלב הריבוד (Layering)** - ביצוע פעולות במטרה לטשטש את מקור הכסף.
3. **שלב ההטמעה (Integration)** - בשלב זה העברייני מושך את הכסף המולבן ומשתמש בו לצורך הצגת ניהול אורח חיים נורמטיבי. בשלב זה לעברייני יש את היכולת להציג מקור לכאורה לגיטימי עבור הכספים.

אין הכרח כי כל שלבי התהליך יתקיימו המפורטים לעיל יתקיימו במלואם. פעילות הלבנת הון משתנה עם הזמן, השיטות מתפתחות ומתאימות את עצמן להתנהלות הפיננסית הגלובלית. למשל, כספים שהתקבלו בביצוע עבירות מקור יכולים להתקבל במערכת הפיננסית מבלי קיום שלב ההשמה.

אנו מבדילים בין שני סוגים של מלביני הון:

מלבין הון מקצועי [Professional Money Launderer]

גורם בעל ידע מקצועי ו/או הכרות דבה עם עולם הפיננסים ומשטר איסור הלבנת הון, אשר מסייע לעברייני באופן מודע להלבין את כספו

מלבין הון עצמאי [Self-Launderer]

עברייני המלבין את ההון שצבר מהפעילות העבריינית

מהו מימון טרור?

מימון טרור הינו פעולה פיננסית במטרה להעביר כספים או נכסים פיננסיים לגורמי טרור. (ארגונים או יחידים). בשונה מהמאבק בהלבנת הון שבו הדגש הפלילי הוא על מקור הכספים, המאבק במימון טרור מתמקד באיתור צירי ההעברה והמימון כדי למנוע את הגעתם ליעד.

בשונה מהמאבק בהלבנת הון שבו הדגש הפלילי הוא על מקור הכספים, מתמקד המאבק במימון טרור ביעד הכספים. מקורם של כספי מימון טרור יכול להיות:

מקור חוקי: פעילות עסקית חוקית, תרומות של יחידים ועמותות, מימון מדינתי ועוד.

מקור בלתי חוקי: כספים שהם פרי עבירות כגון סחר בסמים, הברחות, סחר בלתי חוקי בנשק, מעשי רמייה, מעשי סחיטה וסחר בבני אדם ועוד.

במקרים אלה שבהם מימון הטרור הינו מכספים שהתקבלו ממקורות לא חוקיים, מבוסס המאבק במימון טרור גם על התשתית המשפטית למאבק בהלבנת הון.

המאבק בטרור מוכר כמשימה בין-לאומית. הוא מאחד לשורותיו מדינות, ארגונים, גופים מוסדיים ואזרחים פרטיים. התפיסה המניעתית הרווחת בשנים האחרונות מחייבת נקיטת צעדים נרחבים ומגוונים למניעת טרור. לפיכך, בשנים האחרונות גוברת ההכרה שהמאבק בטרור צריך להתמקד גם במקורות המימון של פעולות הטרור וארגוני טרור.

בשל החשיבות הגדולה בסיכול ערוצי מימון טרור, כחלק מהמאמץ המקומי והבין-לאומי לסיכול פעילותם של ארגוני טרור, הוחלט בארגון ה-FATF בשנת 2001 (בעקבות פיגוע ה-11 בספטמבר), לשלב את המאבק במימון טרור עם המאבק בהלבנת הון. זאת, נוכח הדמיון הרב בטכניקות ובדפוסי פעולה המיושמים על ידי ארגוני הפשיעה וארגוני הטרור לשם העברת כספים תוך הסתרת מקורם ויעודם, ולנוכח העובדה כי גורמים רבים כדוגמת ביצוע תשלומים חוצי גבולות, מקשים על איתור הערוצים הכספיים המשמשים למימון טרור ומצריכים דמה גבוהה של שיתוף פעולה בין-לאומי, בו השתלבה גם ישראל.

טיפולוגיות הלבנת הון יכולות להיות ייחודיות לאזור בו הן מתבצעות, אך ישנן גם מספר טכניקות משותפות לארץ ולעולם, בהן:

הברחת נכסים פיננסיים למדינות בהן ישנם ליקויים במשטר איסור הלבנת הון ומימון טרור (כגון פיקוח דופף על הגופים הפיננסיים ומנגנוני אכיפה לא אפקטיביים).

ניצול המערכת הפיננסית הבין-לאומית לדיבוד עסקאות, באמצעות העברת נכסים פיננסיים בין מספר מדינות ובין סוגי נותני שירותים שונים.

ניצול מכשירים פיננסיים חדשניים במערכות פיננסיות אלטרנטיביות, כגון נכסים וירטואליים ושירותי Fintech מתקדמים, כדי להימנע ממעבר דרך המערכת הפיננסית המסורתית.

ניצול נתיבי סחר ועסקים לגיטימיים לביצוע עסקאות פיקטיביות ו/או העברת ערך פיננסי בין אזורים שונים.

שימוש או הקמה של התאגדויות משפטיות, כגון חברות, עמותות, מבני אחזקה מורכבים וכו', להסוואת פעילות עסקית פלילית או לשם הסוואת בעלי שליטה.

הטמעת כספים לא-לגיטימיים בפעילות עסקית לגיטימית, והצגתם כרווח מהמקור העסקי הלגיטימי.

הבנייה או פיצול של פעולות פיננסיות לסדרת פעולות פטורות מחובת דיווח ותיעוד, במקרים בהם קיימות חובות כאלה.

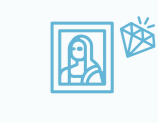
שימוש במנגנוני אשראי שונים כמקור נקי לכספים כנגד מקורות מימון לא לגיטימיים.

שימוש באנשי "קש" וחברות "קש".

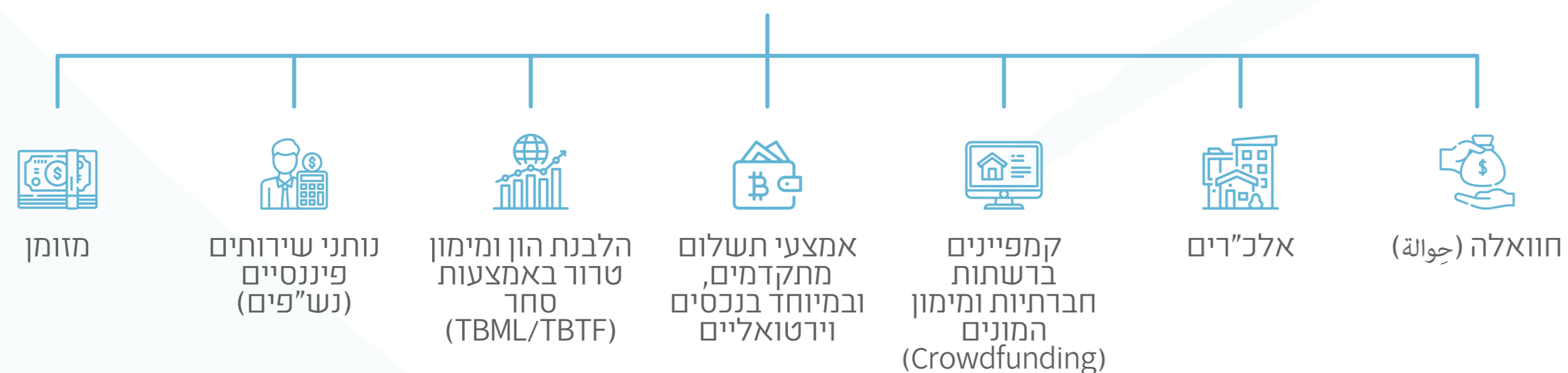

עסקאות בנכסים ובשירותים שניתן לבצע מניפולציה על שוויים - מתן שירותי ייעוץ, סחר ביהלומים, זהב, חפצי אמנות, נדל"ן וכו'.

שיטות הלבנת הון הן רבות ומגוונות, והולכות ונעשות מתוחכמות יותר. המשותף לדופן הוא ניצול היעילות, הטכנולוגיה והגלובליזציה של המערכות הפיננסיות העולמיות, לשם החדרת כספים והעברתם ממקום למקום תוך הסוואת מקורם וזהות בעלי הזכויות בהם.

הדפוסים המרכזיים המשמשים ארגוני טרור לצורך גיוס והעברת כספים במערכת הפיננסית

המסגרת הנורמטיבית הלאומית

חוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000

חוק איסור הלבנת הון נחקק בשנת 2000, ובכך הצטרפה מדינת ישראל למדינות השותפות למאבק הבינ-לאומי בתופעה. תכלית החוק היא הסדרת מדיניות במאבק בהלבנת הון ההולמת את המציאות הקיימת בישראל, תוך העמדת כלים אופרטיביים וגיוס המוסדות הפיננסיים לשיתוף פעולה עם רשויות אכיפת החוק במאבק זה. זאת, לצד עמידה בסטנדרטים הבינ-לאומיים כפי שנקבעו על ידי ארגון ה-FATF.

מכוחו של החוק הותקנו תקנות וצווים, לסייע ביישום הוראות החוק ועקרונותיו.

עקרונות החוק

החוק מתמקד בארבעה מישורים עיקריים כדלקמן:

1. מניעה

חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000, וצווי איסור הלבנת הון מטילים על גורמים בסקטור הפרטי (בנקים, חברות כרטיסי אשראי, נותני שירות בנכס פיננסי ונותני שירותי אשראי, מבטחים, בתי השקעות, חברי בורסה, סוחרים באבנים יקרות, ועוד) תפקיד אקטיבי שעיקרו:

זיהוי והכרת הלקוחות טרם מתן השירות;

דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור במקרים מוגדרים ומעל היקפים מסוימים, כגון פעולות מסוימות במטבע או התנהלות פיננסית לא שגרתית;

שמירת מסמכים רלוונטיים ובקרה שוטפת;

מינוי גורם אחראי למילוי חובות התאגיד שתפקידו לוודא כי במקביל לפעילות השוטפת של הגוף נשמרות הוראות החוק, נקבעת מדיניות עבודה מתאימה ומבוצעות הדרכות להטמעת החובות בקרב העובדים.

הסקטור הפיננסי משמש "שומר סף", אשר בפעולתו יש כדי להקשות על מלביני ההון להטמיע כספים במערכת הפיננסית ולנצל אותה לצרכי פעילותם, וכדי לאפשר לרשויות האכיפה חקירה יעילה ותכליתית של עבירות הלבנת הון בדיעבד.

2. ענישה

החוק קובע מספר עבירות פליליות של הלבנת הון שעונשן נע בין 5 ל-10 שנות מאסר, כדי לבטא את העמדה המוסרית הרואה בפעילות של הלבנת הון פעילות המסייעת משמעותית לפשיעה החמורה אשר יש להוקיעה ולהעניש בגינה בחומרה. הענישה בגין עבירת הלבנת הון היא בנוסף להענשת העבריין בגין ביצוע עבירת המקור (העבירה שבוצעה ושממנה הופקו רווחי הפשיעה), ופעמים רבות חמורה יותר מהענישה בגין עבירת המקור.

3. חילוט

עד 5 שנות מאסר

סעיף 3(ב) לחוק קובע כי עבירת "הלבנת הון" היא גם עשיית פעולה ברכוש או מסירת מידע כוזב במטרה שלא יהיה דיווח או במטרה לגרום לדיווח כוזב. כאשר הפעולה או מסירת המידע הכוזב נעשות ברכוש (גם רכוש שאינו "רכוש אסור"), העונש בגין עבירה זו הינו עד 5 שנות מאסר.

עד 7 שנות מאסר

סעיף 4 לחוק קובע את האיסור לעשיית פעולה ברכוש אסור (שמקורו בעבירה) שהוא בשווי העולה על סכום של 150,000 ש"ח. העונש בגין עבירה זו הינו עד 7 שנות מאסר.

עד 10 שנות מאסר

סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון קובע את העבירה המרכזית של "הלבנת הון" שהינה עשיית פעולה ב"רכוש אסור" במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, מיקומו, תנועותיו או את עשיית הפעולה בו. "רכוש אסור" הוגדר כרכוש שמקורו במישרין או בעקיפין בעבירת מקור (רשימת העבירות, המכונות "עבירות מקור", מפורטת בתוספת הראשונה לחוק כמפורט לעיל), או ששימש או שאיפשר ביצוע עבירת המקור, או שהיה מעורב ברכוש כאמור לעיל.

סעיף 3(ב) לחוק קובע כי עבירת "הלבנת הון" היא גם עשיית פעולה ברכוש או מסירת מידע כוזב במטרה שלא יהיה דיווח או במטרה לגרום לדיווח כוזב. כאשר הפעולה או מסירת המידע הכוזב נעשות ב"רכוש אסור", העונש בגין עבירה זו הינו עד 10 שנות מאסר.

החוק מאפשר חילוט רכוש, בהתבסס על העיקרון כי יש להשיב לידי המדינה רכוש שהופק בפשע או ששימש לביצועו. החילוט אינו תחליף לעונש (מאסר או קנס), אלא מוטל בנוסף עליו.

חילוט בהליך פלילי - החוק מנחה את בתי המשפט להורות, בנוסף לכל עונש שהוטל במסגרת גזר הדין, על חילוט רכוש של העבריין בשווי הרכוש שנעברה בו העבירה שהוא: רכוש ששימש לביצוע העבירה; רכוש שאיפשר את ביצוע העבירה או שיועד לכך; רכוש שהושג כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך. ההצדקה הרעיונית לחילוט היא כי לא ניתן לקנות זכות ברכוש שהושג בעבירה, וכי יש להוציא את "בלעו של הגזלן מפיו".

חילוט בהליך אזרחי - בית המשפט רשאי לצוות על חילוט רכוש בהליך אזרחי בהתקיים שני תנאים מצטברים:

1. הרכוש הושג, במישרין או בעקיפין, בעבירה לפי סעיפים 3 או 4 לחוק איסור הלבנת הון (או כשכר לאותה עבירה, או שנעברה בו עבירה לפי אותם סעיפים).
2. האדם החשוד בביצוע העבירה אינו נמצא בישראל דרך קבע או שלא ניתן לאתר, ועל כן לא ניתן להגיש נגדו כתב אישום, או כאשר הרכוש התגלה לאחר הרשעה בהליך פלילי שהתנהל.

4. שיתוף פעולה בין-לאומי

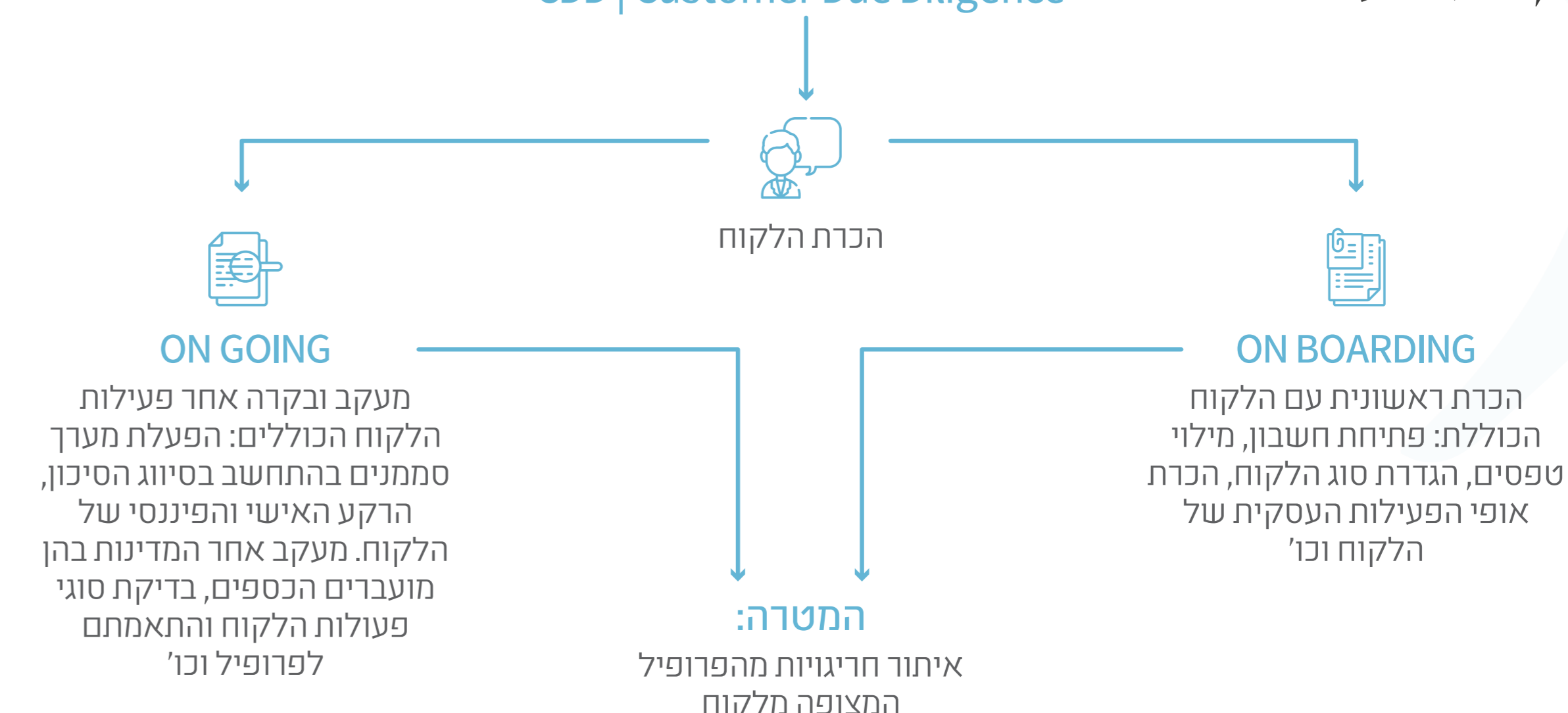
החוק מאפשר שיתוף פעולה והחלפת מידע מודיעיני עם יחידות מודיעין פיננסי מקבילות בעולם (FIUs) משום שפעמים רבות עבירות הלבנת הון ומימון טרור קשורות בפעילות חוצת גבולות. שיתוף פעולה מסוג זה מסייע לרשויות במתן מידע וכלים מודיעיניים בין-לאומיים במאבק בהלבנת הון ומימון טרור.

החובות החלות על גופים בסקטור הפרטי מכוח החוק

הכרת הלקוח (CDD-Customer Due Diligence)

מוסדות מפוקחים מחויבים לקבוע מדיניות ונהלים בנושא "הכרת הלקוח", תוך התייחסות לפתיחת חשבון והגדרת סוגי לקוחות. הליך הכרת הלקוח מתייחס גם להכרת אופי פעילותו העסקית, וזאת כדי לאפשר איתור חריגה מן הפרופיל המצופה מלקוח. בנוסף, נדרש המוסד המפוקח לקיים מערך בקרה באמצעות הפעלת מערך סממנים בהתחשב בסיווג הסיכון לרבות התייחסות לסוג הלקוח, הרקע האישי והפיננסי של הלקוח, במדינה ממנה מועברים הכספים, בסוגי הפעולות וכו'.

CDD | Customer Due Diligence

שמירת מסמכים

מוסדות מפוקחים נדרשים לקבוע נהלים לשמירת המידע בנוגע לאימות זהותו של לקוח ומהות עסקיו, כולל מקור המידע, משך הזמן שיש לשמור את המידע הרלוונטי, סוג הלקוח וצפי היקף הפעילות בחשבון הלקוח. בנוסף, נדרשים המוסדות המפוקחים לבצע עדכון של מידע זה באופן עיתי.

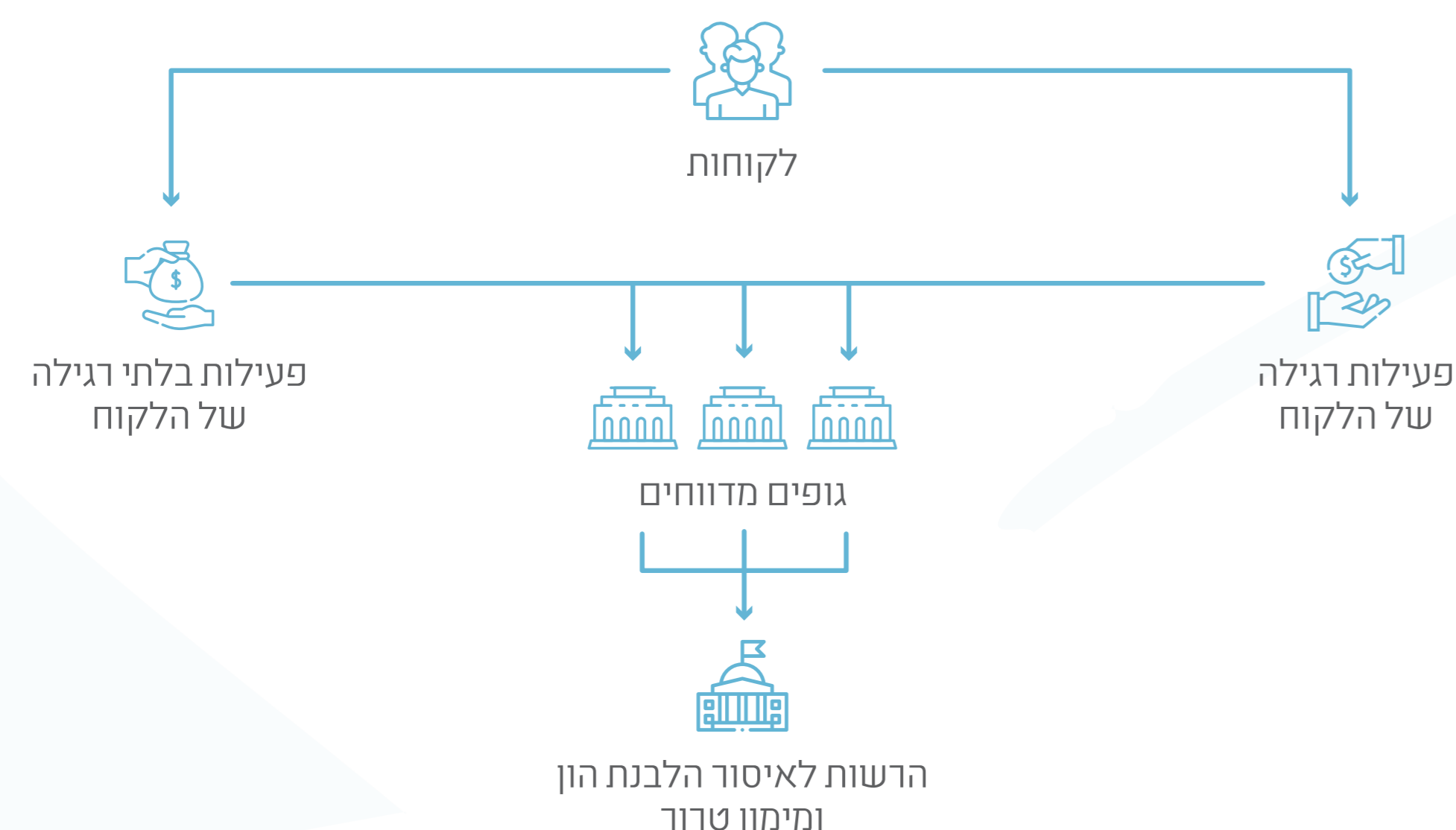
קביעת נהלים על ידי מוסדות מפוקחים בנוגע למידע

מוסדות מפוקחים נדרשים לקבוע נהלים לשמירת המידע על הלקוח. בנוסף, נדרשים המוסדות המפוקחים לבצע עדכון של מידע זה באופן עיתי.

חובת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

החוק מחייב את הגופים המדווחים להעביר לרשות דיווחים על פעילות רגילה ודיווחים על פעילות בלתי רגילה. בישראל נקבעה חובת דיווח בגין פעילות בלתי רגילה, בשונה מחובת דיווח בגין פעילות חשודה הקיימת במרבית המדינות שחל בהן משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור. דיווחים אלה נקלטים ברשות באופן ממחושב ורובן באופן מקוון למערכת המחשוב של הרשות, תוך ביצוע תהליך בקרת איכות והגנה מירבית על פרטיות המידע.

הליכי אכיפה מנהלית במסגרת חוק

עיצום כספי

עיצום כספי מופעל כחלק מהליך של אכיפה מנהלית, כסנקציה בגין הפרת חובות הזיהוי והדיווח של מוסדות מפוקחים ובגין הפרת חובת הדיווח על הכנסה או הוצאה של כספים מישראל (פרק ה' לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000).

הליך הטלת עיצום על גורם מפוקח

חוק איסור הלבנת הון מטיל על הגופים המפוקחים חובת זיהוי והכרת לקוח, חובת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור וחובת מינוי אחראי למילוי חובות הגוף המפוקח. הגופים המפוקחים (רגולטורים) מבצעים ביקורות תקופתיות על הגופים המפוקחים, במסגרתן נבחן מילוי חובותיהם בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור.

ככל שהגוף המפוקח מוצא כי גוף מפוקח אינו מקיים את הוראות החוק או הצו שהותקן מכוחו בצורה מלאה, הוא רשאי להורות על כינוס ועדה להטלת עיצום כספי על הגוף המפוקח. ההליך המנהלי והפלילי יכולים להתקיים במקביל.

הטלת עיצום על יחיד בגין הפרת חובת הדיווח על הכנסת כספים מישראל והוצאתם

העברת כספים דרך מעברי הגבול הינה אחד מדפוסי הפעולה המוכרים והרגישים ביותר בתחום הלבנת הון ומימון טרור, בהעדר בידוק ותייעוד מערכתי קבוע. כפועל יוצא, החוק מטיל חובת דיווח על יחיד המכניס או מוציא כספים ממדינת ישראל מעל סף הדיווח, כמפורט לעיל. חובת הדיווח חלה על הכנסת כספים והוצאתם במעברי הגבול, בדואר או בדרך אחרת.

חוקרי המכס של רשות המיסים מבצעים ביקורות פתע תכופות בקרב היוצאים והנכנסים לישראל, במטרה לאכוף את חובת הדיווח. במקרה זה, נקבע בחוק כי ההליך המנהלי הינו חלופי להליך הפלילי. כלומר, במקרה של הטלת עיצום כספי על יחיד אשר שולם על ידו, לא ניתן להגיש נגדו כתב אישום בשל הפרה בעטייה הוטל העיצום הכספי.

גובה העיצום

במסגרת ההליך בפני ועדת העיצומים, עומדת לגוף המפוקח וליחיד האפשרות לטעון את טענותיהם בכתב ובעל פה בפני הוועדה, טרם יוחלט על גובה העיצום הכספי.

גובה העיצום הכספי קבוע בחוק ובתקנות ומושפע ממספר קריטריונים, לרבות היות הפרה ראשונה, הפרה חוזרת (הפרה המתבצעת בתוך שנתיים מההפרה הקודמת שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע),

היקפה הכספי של ההפרה, חומרת ההפרה, הפרה נמשכת או חד פעמית, שיתוף פעולה בגילוי ההפרה ותוצאותיה, פעולות למניעת ביצוע ההפרה, להקטנתה או לביטולה, נסיבות העניין ונסיבות אישיות, טיב ההפרה ונסיבותיה.

הרכב הוועדה

ועדת העיצומים מורכבת משני נציגים של הגוף המפוקח וממשפטן שמונה על ידי שר המשפטים (מינוי שר המשפטים הינו של נציג מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור). בהתאם לפסיקת בית המשפט ולשם תקינות ההליך המנהלי ומניעת ניגוד עניינים, לא יהיו חברים בוועדה מי שעסקו באופן ישיר בהליך הביקורת המקדים בו הוחלט על כינוס הוועדה להטלת עיצום כספי.

ערעור לערכאות שיפוטיות

על החלטת הוועדה להטלת עיצום כספי ניתן לערער בזכות לבית משפט השלום בתוך 30 יום מקבלתה.

חוק המאבק בטרור

בשנת 2016 נחקק חוק המאבק בטרור. מטרתו, ליתן בידי רשויות המדינה כלים מתאימים בתחום המשפט הפלילי והציבורי, לשם התמודדות עם איומי הטרור שבפניהם ניצבת מדינת ישראל. זאת בשל ייחודה של פשיעה זו, הבאה לידי ביטוי בעוצמת הפגיעה שלה מחד גיסא, ובקושי להיאבק בה בשל היקפה ומורכבותה מאידך גיסא. החוק נועד להעמיד את ישראל בשורה אחת עם המדינות הנאבקות בטרור ובמימון הטרור הבין-לאומי ולהבטיח כי החקיקה הישראלית עומדת בסטנדרטים הבין-לאומיים שנקבעו בהקשר זה.

עקרונות החוק

החוק מתמקד בשלושה היבטים מרכזיים:

1. קביעת מנגנוני הכרזה לארגוני טרור

החוק קובע מנגנוני הכרזה על ארגוני טרור, אשר מחליפים את אלו הקיימים בפקודת מניעת טרור, התש"ח-1948, בתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, ובחוק איסור מימון טרור, תשס"ה-2005.

מהו ארגון טרור

החוק מגדיר ארגון טרור כחבר בני אדם בתבנית מאורגנת ומתמשכת (תבנית שאינה אקראית ושנועדה להתקיים פרק זמן אף אם אין מדרג בין החברים ואין להם תפקידים מוגדרים), שמבצע מעשי טרור או פועל במטרה שיבוצעו מעשי טרור, ובכלל זאת חבר בני אדם כאמור שעוסק באימונים או בהדרכה לביצוע מעשי טרור או שעושה פעולה או עסקה בנשק לביצוע מעשי טרור, וכן חבר בני אדם כאמור שפועל, במישרין או בעקיפין, כדי לסייע לארגון דלעיל.

הגדרת ארגון טרור בחוק מבהירה, בין היתר, כי גם "ארגון מעטפת", שאינו מבצע מעשי טרור באופן ישיר אך פועל במישרין או בעקיפין כדי לסייע ולקדם את פעילותו, ובכלל זה לממנו, והכל באופן שיש בו תרומה ממשית או מתמשכת לפעילות הארגון או בזיקה ממשית אליו, יחשב ארגון טרור. עוד נקבע בחוק, כי אין נפקא מינה אם חברי הארגון יודעים את זהות החברים האחרים אם לאו, אם הרכב חברי הארגון קבוע או משתנה, אם הארגון מבצע גם פעילות חוקית ואם הוא פועל גם למטרות חוקיות.

מנגנוני הכרזה על ארגון טרור

החוק קובע שני מנגנונים להכרזה על ארגון כ"ארגון טרור":

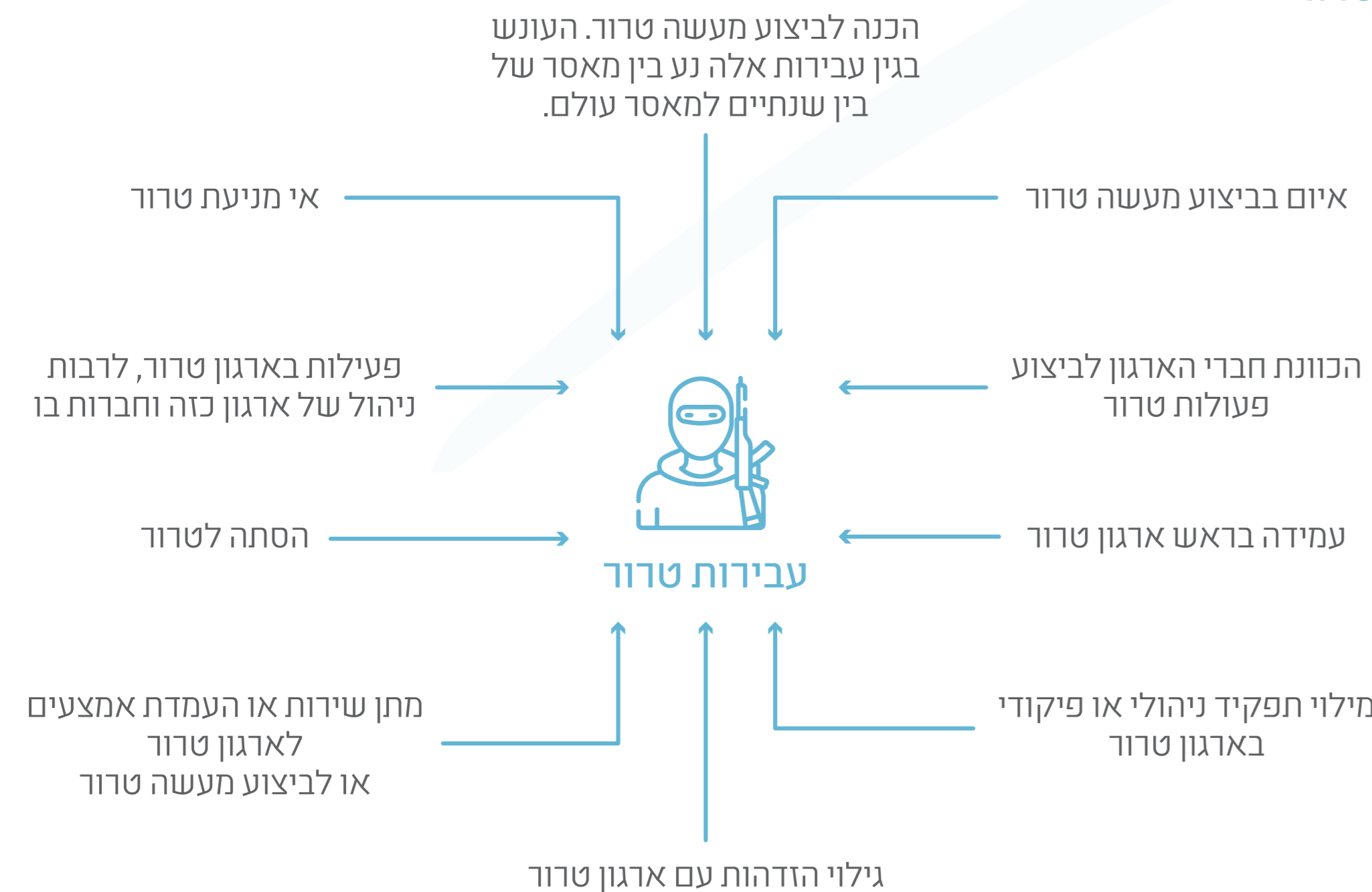
האחד, הכרזה של שר הביטחון על ארגון טרור או על ארגון "מעטפת" בעל זיקה לישראל;

השני, הכרזה של שר הביטחון על פעיל טרור זר או על ארגון טרור זר שהוכרזו ככאלה מחוץ לישראל.

2. קביעת עבירות פליליות וענישה

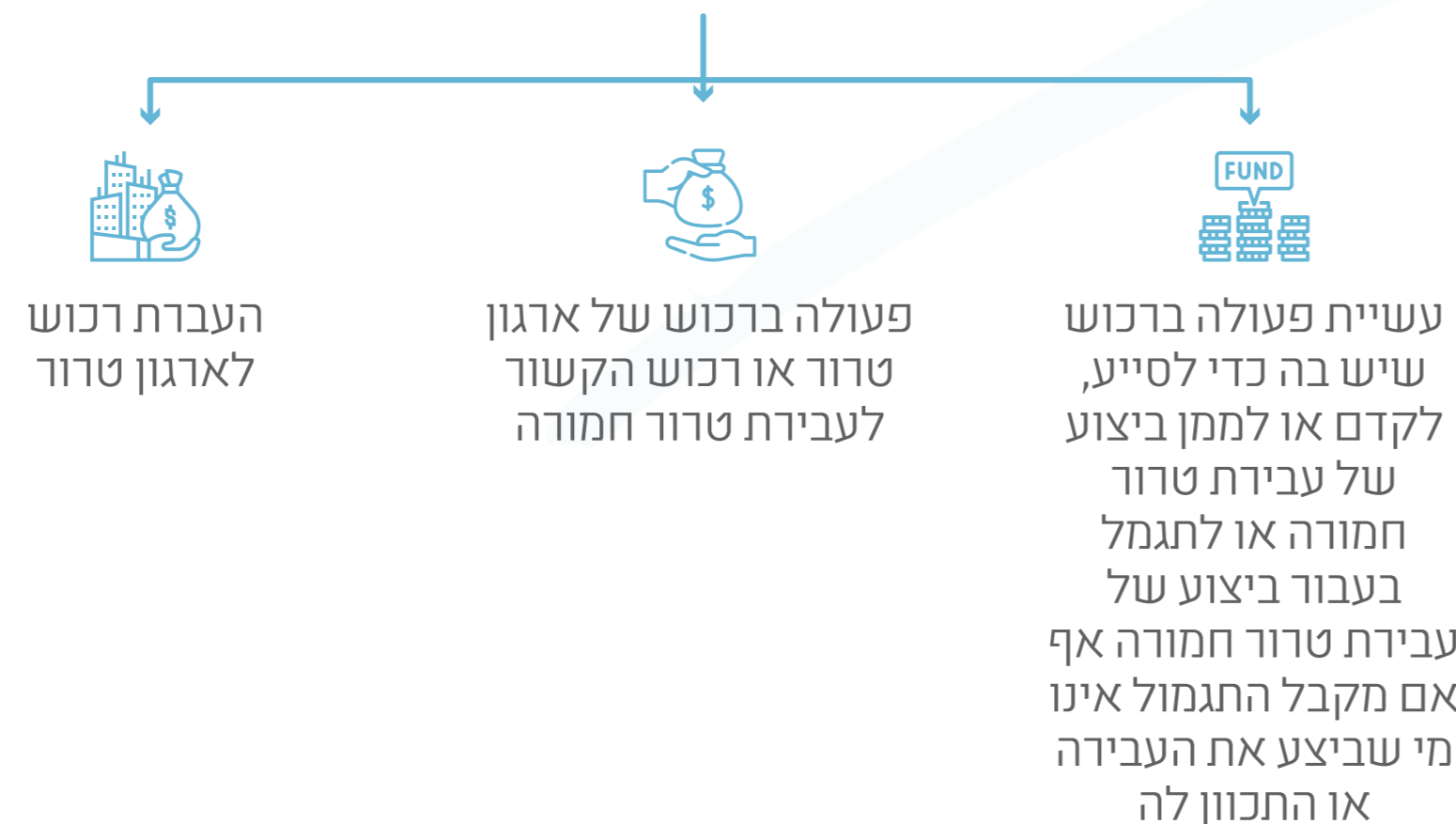
חוק המאבק בטרור קובע שורה של עבירות פליליות:

עבירות טרור

עבירות מימון טרור

עבירות מימון טרור שהעונש בגינן הינו עד 7 שנות מאסר

עבירות מימון טרור שהעונש בגינן הינו עד 10 שנות מאסר

עבירת הפרת חובת דיווח

חוק המאבק בטרור קובע חובת דיווח למשטרה ולרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, על רכוש של ארגון טרור מוכרז או על פעולות הנחשדות כפעולות ברכוש טרור, ובלבד שהרכוש הוא של ארגון טרור או שהוא תמורתו הישירה או הרווח הישיר של רכוש זה או שיש בפעולה כדי לסייע, לקדם או לממן ביצוע של עבירת טרור חמורה או לתגמל בעבור ביצועה.

אי מסירת דיווח לרשויות על ידי אדם שהתבקש לבצע פעולה ברכוש והיה לו חשד סביר כי הרכוש הוא של ארגון טרור או שהוא תמורתו הישירה או שיש בפעולה כדי לסייע, לקדם או לממן ביצוע של עבירת טרור חמורה או לתגמול בעבור ביצועה או לחלופין שברשותו, בחזקתו או בשליטתו רכוש של ארגון טרור מוכרז - הינה עבירה פלילית אשר העונש בגינה הינו עד שנת מאסר אחת. אם עשה כן במטרה להכשיל תפיסה של רכוש כאמור, העונש הוא עד 3 שנות מאסר.

3. חילוט

חוק המאבק בטרור קובע הוראות חילוט רחבות, כדלקמן:

* שימוש בסמכות המנהלית נעשה, על פי רוב, כאשר אין אפשרות לחלט את הרכוש בהליך הפלילי, אם בשל כך שהחלט לא להגיש כתב אישום או בשל כך שהראיות הנוגעות לרכוש אינן ניתנות להגשה בהליך הפלילי.

משטר הדיווחים לרשות

הגופים המדווחים

חוק איסור הלבנת הון והצווים שהותקנו מכוחו מטילים על שורה של גופים בסקטור הפרטי חובת דיווח לרשות בנוגע לפעולות פיננסיות ופעולות אחרות שמבוצעות על ידי לקוחותיהם, העונות על ההגדרות הקבועות בחוק.

לגופים המדווחים תפקיד חשוב ביותר במאבק בהלבנת הון ומימון טרור בהיותם "שומרי סף", אשר יכולים למנוע כניסתו של הון שחור למערכת הפיננסית הלגיטימית. לגופים המדווחים היכרות עם לקוחותיהם ודרך התנהלותם העסקית, ומשכך ביכולתם להעמיד מידע ראשוני וחיוני במקרים של חשד לביצוע עבירות הלבנת הון ומימון טרור. כלל הגופים המדווחים הינם גופים המפוקחים על ידי רגולטורים. עורכי דין ורואי חשבון המעניקים שירות עסקי הינם הגורמים המפוקחים היחידים שאינם חייבים בחובות דיווח לרשות; מוטלות עליהם חובות זיהוי והכרת לקוח, לצד חובה אתית להימנע מביצוע פעולה עבור לקוח אם לדעת נותן השירות העסקי השירות המבוקש מצוי בסיכון גבוה להלבנת הון או מימון טרור.

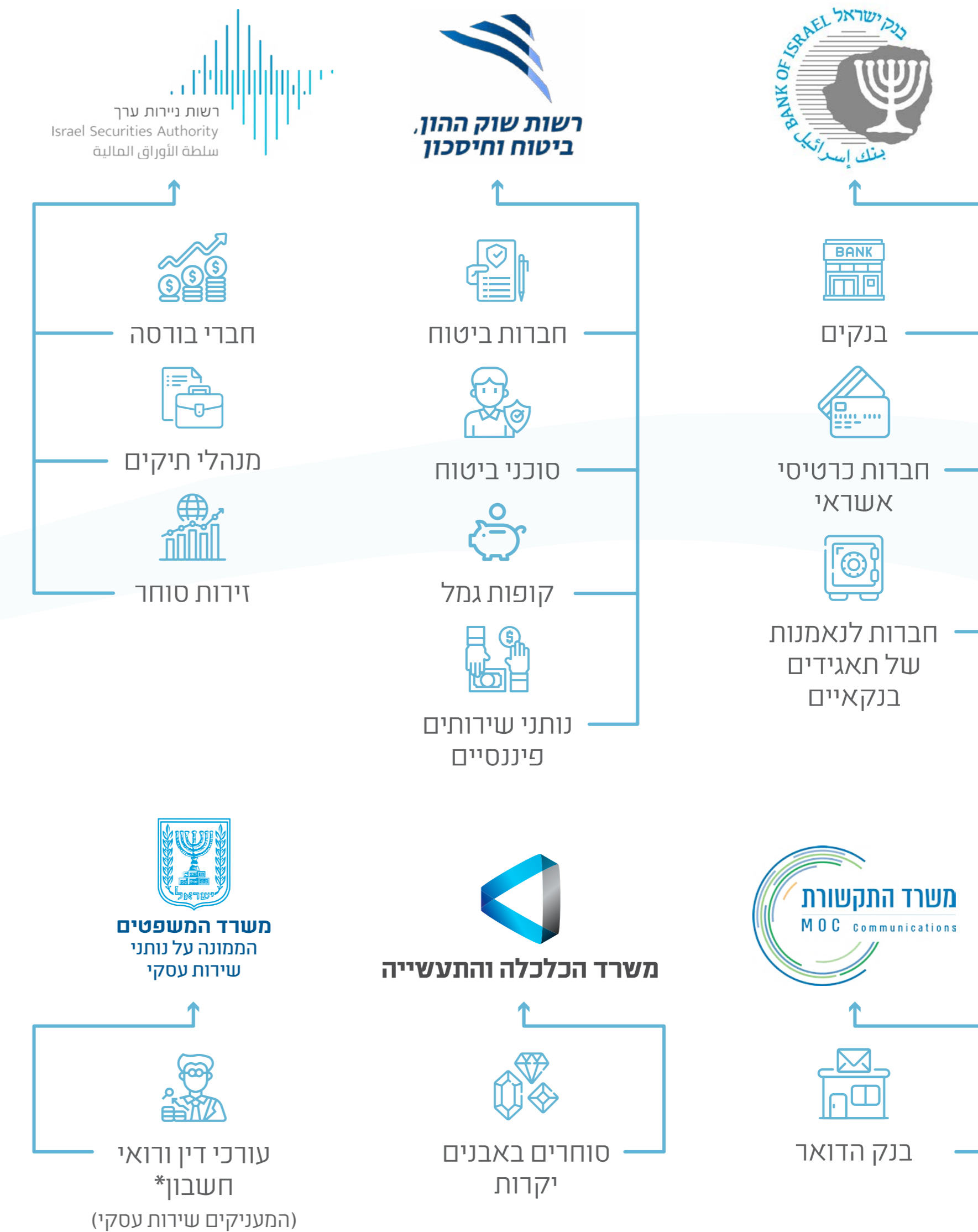
הגופים המפוקחים

המידע המדווח לרשות

סעיף 7 לחוק מעניק סמכות לדגולטורים השונים לקבוע בצווים חובות החלות על הגופים המפוקחים, לדבות חובות דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

הרגולטורים והגופים המפוקחים

* כאמור, נותני שירות עסקי הינם הגורמים המפוקחים היחידים שאינם חייבים בחובות דיווח לרשות, אך מוטלות עליהם חובות במסגרת משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור, כמפורט בעמוד הקודם

סוגי דיווחים

דיווח על פעילות רגילה (לפי סוג וגודל הפעולה)

דיווח על פעילות רגילה (לפי סוג וגודל הפעולה), המכונה גם "דיווח רגיל", משמעו דיווח על פעולות מסוגים מסוימים כאשר הן עולות על סכום הסף שנקבע בהוראות הדין וכמפורט בצווי איסור הלבנת הון הייעודים. הגופים המדווחים חייבים בדיווח אודות פעולות אלה, ללא הפעלת שיקול דעת ("דיווח אובייקטיבי"). דיווחים אלה נקלטים ברשות באופן ממוחשב ורובם באופן מקוון למערכת המחשוב של הרשות, תוך ביצוע תהליך בקרת איכות והגנה מידבית על פרטיות המידע.

דוגמאות לחובות דיווח על פעילות רגילה (לפי סוג וגודל הפעולה)

* להדגמה בלבד, אינו מכיל את כלל חובות הדיווח לפי חוק.

דיווח על פעילות בלתי רגילה

דיווח על פעילות בלתי רגילה (Unusual Activity Report - UAR) משמעו דיווח על פעולות של מקבל שירות או על ניסיון לביצוע פעולות, אשר לאור המידע המצוי בידי הגוף המדווח הן נחזות בעיניו כבלתי רגילות. דיווח על פעילות בלתי רגילה מבוצע על פי שיקול דעת הגוף המדווח ("דיווח סובייקטיבי"), בהתבסס על היכרותו עם הלקוח ועם אופי פעילותו. בישראל נקבעה חובת דיווח בגין פעילות בלתי רגילה, בשונה מחובת דיווח בגין פעולה חשודה (STR - Suspicious Transaction Report) הקיימת במרבית המדינות שחל בהן משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור, בהתאם להמלצה 20 של ארגון ה-FATF. דיווחים על פעילות בלתי רגילה, בדומה לדיווחים לפי גודל הפעולה, נקלטים ברשות, תוך ביצוע תהליך בקרת איכות והגנה מירבית על פרטיות המידע.

משטר הדיווחים בעניין פעילות מסוג זה, נובע מהמלצה 20 של ארגון ה-FATF, אשר מהווה את התקן הבין-לאומי וקובעת את החובה החלה על הגורמים המפוקחים לדווח על עסקאות או פעולות חשודות (STR) ל-FIU. ההמלצה מחייבת את הגורמים המפוקחים, כאשר עולה אצלם חשד, או כאשר יש להם יסוד סביר לחשוד, שכספים ונכסים בהם נתבקשו לבצע פעולה הם תוצרי פעילות פלילית, או שהם קשורים למימון טרור, לדווח בהקדם על החשד האמור לרשות למודיעין פיננסי (FIU - Financial Intelligence Unit). נקבע כי החובה לדווח חלה גם בקשר עם ניסיון לביצוע פעולה, וללא תלות בסכום הפעולה.

ההבדל המרכזי בין דיווח על פעילות בלתי רגילה, כפי שנקבע בדיון הישראלי, לבין דיווח על פעולות חשודות כאמור לעיל הוא שבמקרה האחרון נדרש הגורם המדווח לבסס באופן מהותי יותר את החשדות אשר התעוררו אצלו.

דיווחים על פעילות בלתי רגילה, לעומת זאת, מוגשים בדרך כלל בשל פעולות שאינן שגרתיות או שהן מחוץ לדפוסי ההתנהגות הרגילים של הלקוח, אך הגורמים המדווחים אינם נדרשים לבסס חשד לפעילות פלילית.

פרשנות הביטוי "בלתי רגילה", כפי שאף מצאה ביטוייה בפסיקה בישראל, הנה פעילות בעלת סממנים לכאורה של דפוסי פעילות של הלבנת הון או מימון טרור, אף אם אין ידיעה או חשד לזיקה בין הפעילות לבין עבירת מקור כלשהי. השאלה אם קמה עילת דיווח בגין פעולה בלתי רגילה, איננה תלויה רק בחשש סובייקטיבי ספציפי שהיה לגורם המדווח, כי אם יכולה להילמד גם מנסיבות אובייקטיביות המקימות חובת דיווח, כגון ניסיון הלקוח להתחמק מחובת דיווח לפי גודל פעולה. יצוין כי במקרה שיש ספק האם הפעילות הבלתי רגילה קשורה להלבנת הון, על הגורם המדווח לדווח עליה לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

אחת המשמעויות של ההבדלים בין משטרי הדיווחים היא כי תחת משטר הדיווח על פעילות בלתי רגילה צפוי שיעור גבוה של דיווחים שיתקבלו במאגר הרשות ולא יועברו כלל לגורמי האכיפה, כאשר אינם מבססים כל חשד לפעילות עבריינית, וזאת בהשוואה לשיעור הדיווחים המועברים המתקבלים בידי הרשות למודיעין פיננסי תחת משטר דיווח על פעילות חשודה. זאת כיוון, שתחת החובה לדווח על פעולות חשודות צפויים להתקבל מהגופים המדווחים פחות דיווחים, אך כל אחד מהם אמור לבסס חשד יותר משמעותי ומפורט לביצוע עבירות, בעוד שתחת

משטר הדיווחים על פעילות בלתי רגילה, מתקבלים מהגופים המדווחים מספר רב של דיווחים שאינם מבססים חשד, אפילו לא לכאורה, לפעילות פלילית קשורה.

דוגמאות לחובת דיווח על פעילות "בלתי רגילה":

פעילות הנראית כחסרת הגיון עסקי או כלכלי בהתייחס לסוג החשבון או לדרכי התנהגותו של בעל החשבון

פעולה בחשבון, בהיקף מהותי, באמצעות מיופה כוח, שאינו רשום בחשבון כמורשה חתימה

פעילות שנראה כי מטרתה לעקוף את חובת הדיווח על פעילות רגילה שבה מחויב הגוף המדווח

פעילות של ארגון שאינו למטרת רווח שאינה עולה בקנה אחד עם פעילותו של הארגון, ככל שידוע לגוף המדווח

היקף פעולות יוצא דופן או שינוי משמעותי ביתרת חשבון, ללא הסבר מניח את הדעת ובלא סיבה נראית לעין

* להדגמה בלבד, אינו מכיל את כלל חובות הדיווח לפי חוק."

דיווח על מעבר גבול

סעיף 9 לחוק איסור הלבנת הון קובע חובה על אדם לדווח על כספים שעמו בעת הכניסה לישראל או היציאה ממנה, אם שווי הכספים הוא מעל לסף הדיווח של 50,000 ש"ח בנתב"ג או 12,000 ש"ח במעבר גבול יבשתי. הסעיף מחייב בדיווח גם על הכנסה והוצאה של כספים מישראל באמצעות הדואר או בדרך אחרת, כשהסכום גבוה מסף הדיווח לעניין סעיף זה המונח "כספים" מוגדר ככולל מזומנים, המחאות בנקאיות, המחאות נוסעים, ניירות ערך למוכ"ז, שטרות סחירים וכרטיסי תשלום.

פרטים נוספים על חובת הדיווח ניתן למצוא באתר רשות המיסים

דוגמאות לחובת הדיווח על הכנסת או הוצאת כספים מישראל:

שווי הכספים הוא מעל סף הדיווח של 12,000 ש"ח במעבר גבול יבשתי

שווי הכספים הוא מעל סף הדיווח של 50,000 ש"ח בנמל התעופה בן גוריון

המסגרת הנורמטיבית הבין-לאומית

ארגון ה-FATF

ארגון ה-FATF (Financial Action Task Force) הוקם בשנת 1989 על ידי ראשי שבע המדינות המתועשות (G7). הארגון מהווה כוח משימה בין-לאומי שמטרתו לפתח ולקדם מדיניות עולמית ושיתופי פעולה בין-לאומיים במאבק בהלבנת הון, מימון טרור ומימון פרוליפרציה. מקום מושבו של הארגון בפריז וכיום חברות בו 38 מדינות ו-2 גופים רב מדינתיים. הארגון הוקם על רקע ההכרה בצורך להילחם בתופעה של הלבנת הון כאסטרטגיה עיקרית למלחמה בעבריינות ובפשיעה המאורגנת. בתוך כך, חל שינוי תפיסה עולמי לפיו "לכסף יש ריח" וכי המעקב אחר הכסף ומניעת הרווחים מהעבריינים אינם חשובים פחות מתפיסת העבריינים.

מאז הקמתו מוביל ארגון ה-FATF את המאמץ הבין-לאומי על ידי יצירת מסגרת נורמטיבית וקביעת סטנדרטים למאבק בהלבנת הון, במימון טרור ומימון נשק להשמדה המונית, אותם מחויבות המדינות לאמץ וליישם, לצד ביצוע מעקב שוטף אחר יישום המלצותיו. סטנדרטים אלו דורשים, בין היתר, רתימת הגופים הפיננסיים למאבק בהלבנת הון ומימון טרור, ומטילים על תאגידים וגורמים פרטיים חובות אקטיביות לזיהוי והכרת לקוחות ודיווחים לרשויות, כחלק מהמאבק בפשיעה ובתוצריה. הגם שברור כי המשטר החוקי והאמצעים הרלוונטיים למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור שונים ממדינה למדינה, הרי שהמלצות ארגון ה-FATF מהוות, הלכה למעשה, את הסטנדרט המינימאלי המחייב את כלל המדינות השותפות למאבק. מדינות שאינן מאמצות את הסטנדרטים הבין-לאומיים שקבע ארגון ה-FATF חשופות לסנקציות כלכליות קשות, שמשמעותן מגבלות על פעילויות פיננסיות של המדינה ופרטיה בתחומי מדינות אחרות, וכפועל יוצא סכנה ליציבות כלכלת המדינה והמשטר, לחץ בין-לאומי, סיכונים לסקטור הפיננסי ופגיעה במוניטין של המערכת הכלכלית והבנקאית של המדינה.

המסגרת הנורמטיבית העולמית המחייבת את המדינות במאבק בהלבנת הון ובמימון טרור, מובאת ב-40 המלצות שגיבש ארגון ה-FATF, שעיקרן:

- קביעה כי הלבנת הון ומימון טרור הן עבירות פליליות במדינה. לצד זאת, קביעה כי עבירות חמורות מהוות עבירות מקור לצורך הלבנת הון.
- רתימת הסקטור הפיננסי למאבק בתופעה תוך הטלת תפקיד אקטיבי המחייב את המוסדות הפיננסיים לבצע תהליך זיהוי והכרת לקוח, ולדווח לרשויות אודות פעולות פיננסיות רגילות ובלתי רגילות של לקוחותיהם.
- החלת משטר חובות דיווח על הציבור הרחב, בנוגע להכנסה והוצאה של כספים למדינה החברה וממנה.
- הקמת רשות לאומית למודיעין פיננסי במדינה (FIU) אשר תנהל מאגר מידע הכולל נתונים שמקורם בכלל הדיווחים המתקבלים מהסקטור הפיננסי, מידע מודיעיני המתקבל מרשויות אכיפה גופי הביטחון של אותה מדינה, ומידע המתקבל מרשויות מודיעין פיננסי מקבילות בעולם.
- החלת הוראות חילוט לטובת המדינה על רווחים שמקורם בפשיעה.

בשנת 2012 הוסיף ארגון ה-FATF נדבך נוסף להמלצותיו, וקבע 11 מדדים (IOs-Immediate Outcomes) לבחינה של אפקטיביות משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור במדינה. מטרתם לתרגם את ההמלצות לתוצרים מעשיים אותם צריכות המדינות החברות להציג, ובתוך כך לסייע בהעלאת רמת האפקטיביות של משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור החל באותה מדינה.

בחודש דצמבר 2018 התקבלה מדינת ישראל כחברה מלאה בארגון ה-FATF לאחר עמידה בהליך ביקורת של הארגון, ובשנת 2019 התחילה רשמית את פעילותה בארגון כחברה מלאה מן המניין. קבלת ישראל לארגון הינה הישג לאומי אסטרטגי שכן היא מהווה כרטיס כניסה למדינת ישראל למעגל המדינות המצומצם אשר מעצב את המדיניות הגלובאלית בתחום המאבק בהלבנת הון ובמימון טרור, משפרת את יכולתו של הסקטור הפיננסי לפעול בידה הבין-לאומית ובכך תורמת לחיזוק הכלכלה והסקטור העסקי בישראל, למיצוב ישראל כמקום אטרקטיבי להשקעות וכן למעמדה הבין-לאומי של המדינה.

ההצטרפות לארגון תורמת לשיתופי הפעולה בין ישראל לבין מדינות אחרות במישור הפיננסי, המודיעיני, הכלכלי והמשפטי. המשלחת הישראלית לארגון, בהובלת הרשות, נוטלת חלק פעיל במפגשי קבוצות העבודה ובמליאת הארגון. במפגשים אלו נדונים נושאים שונים הקשורים למאבק הגלובלי בהלבנת הון ובמימון טרור, להתוויית המדיניות הגלובלית בתחום וכן לדו"חות הביקורת על המדינות השונות שעורך הארגון. בנוסף, משמשים נציגי הרשות כמעריכים בביקורות שמקיים ארגון ה-FATF על מדינות שונות, ובתוך כך לוקחים חלק פעיל בעבודת הארגון ותורמים לפיתוח הידע המקצועי של בעלי תפקידים רלוונטיים בארץ, על מנת לסייע למדינה בהיערכותה לביקורות עתידיות ולעמידתה בהצלחה בהן.

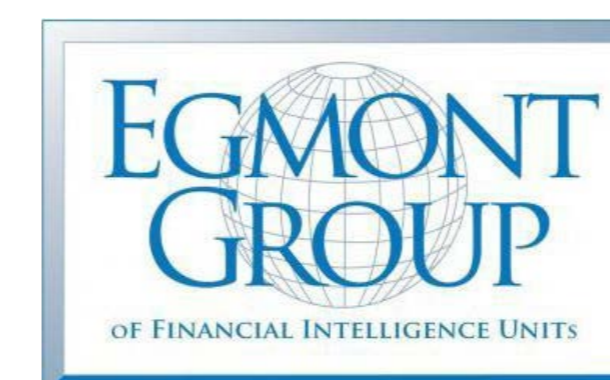
MONEYVAL

ארגון Moneyval הינו קבוצת המומחים לביצוע הערכות בנושא המאבק בהלבנת הון ובמימון טרור של מועצת אירופה, והיא מהווה ארגון אזורי מסוגו של ה-FATF (FSRB-FATF-Style Regional Body).

הארגון הוקם בשנת 1997, וכיום חברות בו למעלה מ-30 מדינות אירופאיות, וכן משמשים בו כמשקיפים ארגונים בין-לאומיים דוגמת קרן המטבע העולמית, הבנק העולמי וארגוני האו"ם למלחמה בפשיעה, טרור וסמים. הארגון אמון על עריכת ביקורות הדדיות, על פי המתודולוגיה שמתווה ארגון ה-FATF שבהן נבחנת מידת עמידתן של המדינות החברות בארגון בסטנדרטים הבין-לאומיים המחייבים בתחום איסור הלבנת הון, מימון טרור ומימון הפצה של נשק להשמדה המונית, וכן מקיים מעקב שוטף אחר תיקון ליקויים שנמצאו בביקורות. במסגרת הליכי הביקורת, נבחנים באופן קפדני מכלול ההסדרים בתחום ומידת האפקטיביות שלהם על ידי צוות מומחים שהוכשרו על ידי הארגון לשמש מעריכים. בנוסף, מקיים הארגון כנסים ודיונים מקצועיים בנוגע לסוגיות בתחום.

בשנת 2013 הוענקו למדינת ישראל זכויות הצבעה בארגון וזאת לאחר 7 שנים בהן הייתה משקיפה ונתונה לביקורות בלבד.

מדינת ישראל, בהובלת הרשות, משתתפת בכנסים ובדיונים המקצועיים של הארגון, ושותפה להעמקת הידע וההבנה לגבי הסטנדרטים הבין-לאומיים והליך הביקורת הבין-לאומית.

Egmont Group of Financial Intelligence Units

ארגון ה-Egmont (The Egmont Group of Financial Intelligence Units) הוא קבוצה בין-לאומית המאגדת את יחידות המודיעין הפיננסי (FIUs) של למעלה מ-170 מדינות וטריטוריות, אשר מחליפות ביניהן מידע ומודיעין פיננסי באופן שוטף. הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור חברה בארגון ה-Egmont משנת 2002 ומשתתפת באופן פעיל בעבודתו. הרשות משתתפת בכנסים ובדיונים המקצועיים של הארגון, ושותפה להעמקת הידע במסגרת פרויקטים ופעילות שוטפת.

הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
ISRAEL MONEY LAUNDERING AND TERROR FINANCING PROHIBITION AUTHORITY
سلطة حظر تبييض الأموال وتمويل الإرهاب

משרד המשפטים
MINISTRY OF JUSTICE | وزارة العدل

